

Āmāl

¹ Muazzaz Thiyufilus, pahlī kitāb meñ main ne sab kuchh bayān kiyā jo Īsā ne shurū se le kar ² us din tak kiyā aur sikhāyā, jab use āsmān par uṭhāyā gayā. Jāne se pahle us ne apne chune hue rasūloñ ko Rūhul-quḏs kī mārifat mazīd hidāyāt dīn. ³ Apne dukh uṭhāne aur maut sahne ke bād us ne apne āp ko zāhir karke unheñ bahut-sī dalīloñ se qāyl kiyā ki wuh wāqaī zindā hai. Wuh chālīs din ke daurān un par zāhir hotā aur unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ batātā rahā. ⁴ Jab wuh abhī un ke sāth thā us ne unheñ hukm diyā, “Yarūshalam ko na chhoṛnā balki is intazār meñ yihīn ṭhahro ki Bāp kā wādā pūrā ho jāe, wuh wādā jis ke bāre meñ main ne tum ko āgāh kiyā hai. ⁵ Kyoñki Yahyā ne to pānī se baptismā diyā, lekin tum ko thoṛe dinoñ ke bād Rūhul-quḏs se baptismā diyā jāegā.”

Īsā ko Uṭhāyā Jātā Hai

⁶ Jo wahān jamā the unhoñ ne us se pūchhā, “Kḥudāwand, kyā āp isī waqt Isrāīl ke lie us kī bādshāhī dubārā qāym karenge?”

⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Yih jānanā tumhārā kām nahīn hai balki sirf Bāp kā jo aise auqāt aur tārīkheñ muqarrar karne kā iḳhtiyār rakhtā hai. ⁸ Lekin tumheñ Rūhul-quḏs kī quwwat milegī jo tum par nāzil hogā. Phīr tum Yarūshalam, pūre Yahūdiyā aur Sāmariya balki duniyā kī intahā tak mere gawāh hoge.” ⁹ Yih kah kar wuh un ke

dekhte dekhte uṭhā liyā gayā. Aur ek bādāl ne use un kī nazaron se oḡhal kar diyā.

¹⁰ Wuh abhī āsmān kī taraf dekh hī rahe the kī achānak do ādmī un ke pās ā khare hue. Donoñ safed libās pahne hue the. ¹¹ Unhoñ ne kahā, “Galīl ke mardo, āp kyoñ khare āsmān kī taraf dekh rahe haiñ? Yihī Īsā jise āp ke pās se āsmān par uṭhāyā gayā hai usī tarah wāpas āegā jis tarah āp ne use ūpar jāte hue dekhā hai.”

Yahūdāh kā Jānashīn

¹² Phir wuh Zaitūn ke pahār se Yarūshalam Shahr wāpas chale gae. (Yih pahār shahr se taqrīban ek kilomīṭar dūr hai.) ¹³ Wahān pahuñch kar wuh us bālākhāne meñ dākḡhil hue jis meñ wuh ṭhahre hue the, yānī Patras, Yūhannā, Yāqūb aur Andriyās, Filippus aur Tomā, Bartulmāi aur Mattī, Yāqūb bin Halfāi, Shamāūn Mujāhid aur Yahūdāh bin Yāqūb. ¹⁴ Yih sab yaddil ho kar duā meñ lage rahe. Kuchh aurateñ, Īsā kī māñ Mariyam aur us ke bhāi bhī sāth the.

¹⁵ Un dinoñ meñ Patras bhāiyon meñ kharā huā. Us waqt taqrīban 120 log jamā the. Us ne kahā, ¹⁶ “Bhāiyo, lāzim thā kī kalām-e-muqaddas kī wuh peshgoī pūrī ho jo Rūhul-quds ne Dāūd kī marifat Yahūdāh ke बारे meñ kī. Yahūdāh un kā rāhnumā ban gayā jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiyā, ¹⁷ go use ham meñ shumār kiyā jātā thā aur wuh isī kḡhidmat meñ hamāre sāth sharīk thā.”

¹⁸ (Jo paise Yahūdāh ko us ke gḡhalat kām ke lie mil gae the un se us ne ek khet kḡharīd liyā thā. Wahān wuh sar ke bal gir gayā, us kā peṭ

phaṭ gayā aur us kī tamām antariyān bāhar nikal paṛīn. ¹⁹ Is kā charchā Yarūshalam ke tamām bāshindon meñ phail gayā, is lie yih khet un kī mādarī zabān meñ Haqaldamā ke nām se mashhūr huā jis kā matlab hai Ḳhūn kā Khet.)

²⁰ Patras ne apnī bāt jāri rakhī, “Yihī bāt zabūr kī kitāb meñ likhī hai, ‘Us kī rihāishgāh sunsān ho jāe, koī us meñ ābād na ho.’ Yih bhī likhā hai, ‘Koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.’” ²¹ Chunānche ab zarūrī hai ki ham Yahūdāh kī jagah kisī aur ko chun leñ. Yih shaḳhs un mardon meñ se ek ho jo us pūre waqt ke daurān hamāre sāth safr karte rahe jab Ḳhudāwand Īsā hamāre sāth thā, ²² yānī us ke Yahyā ke hāth se baptismā lene se le kar us waqt tak jab use hamāre pās se uṭhāyā gayā. Lāzim hai ki un meñ se ek hamāre sāth Īsā ke jī uṭhne kā gawāh ho.”

²³ Chunānche unhoñ ne do ādmī pesh kie, Yūsuf jo Barsabbā kahlātā thā (us kā dūsrā nām Yūstus thā) aur Mattiyāh. ²⁴ Phir unhoñ ne duā kī, “Ai Ḳhudāwand, tū har ek ke dil se wāqif hai. Ham par zāhir kar ki tū ne in donoñ meñ se kis ko chunā hai” ²⁵ tāki wuh us ḳhidmat kī zimmedārī uṭhāe jo Yahūdāh chhoṛ kar wahān chalā gayā jahāñ use jānā hī thā.” ²⁶ Yih kah kar unhoñ ne donoñ kā nām le kar qurā dālā to Mattiyāh kā nām niklā. Lihāzā use bhī gyārah rasūlon meñ shāmil kar liyā gayā.

2

Rūhul-quds kī Āmad

¹ Phir Īd-e-Pantikust kā din āyā. Sab ek jagah jamā the ² ki achānak āsmān se aisī āwāz āi jaise shadīd āndhī chal rahī ho. Pūrā makān jis meñ wuh baiṭhe the is āwāz se gūñj uṭhā. ³ Aur unheñ shole kī laueñ jaisī nazar āīñ jo alag alag ho kar un meñ se har ek par utar kar ṭahar gaīñ. ⁴ Sab Rūhul-quds se bhar gae aur muḳhtalif ḡhairmulkī zabānoñ meñ bolne lage, har ek us zabān meñ jo bolne kī Rūhul-quds ne use tauḫīq dī.

⁵ Us waqt Yarūshalam meñ aise ḳhudātars Yahūdī ṭahare hue the jo āsmān tale kī har qaum meñ se the. ⁶ Jab yih āwāz sunāi dī to ek baṛā hujūm jamā huā. Sab ghabrā gae kyoñki har ek ne īmāndāroñ ko apnī mādarī zabān meñ bolte sunā. ⁷ Saḳht hairatzadā ho kar wuh kahne lage, “Kyā yih sab Galīl ke rahne wāle nahīñ haiñ? ⁸ To phir yih kis tarah ho saktā hai ki ham meñ se har ek unheñ apnī mādarī zabān meñ bāteñ karte sun rahā hai ⁹ jabki hamāre mamālik yih haiñ: Pārthiyā, Mādiyā, Ailām, Masoputāmiyā, Yahūdiyā, Kappadukiya, Puntus, Āsiyā, ¹⁰ Farūgiyā, Pamfiliyā, Misr aur Libiyā kā wuh ilāqā jo Kuren ke irdgird hai. Rom se bhī log maujūd haiñ. ¹¹ Yahāñ Yahūdī bhī haiñ aur Ḡhairyahūdī naumurīd bhī, Krete ke log aur Arab ke bāshinde bhī. Aur ab ham sab ke sab in ko apnī apnī zabān meñ Allāh ke azīm kāmoñ kā zikr karte sun rahe haiñ.” ¹² Sab dang rah gae. Uljhan meñ paṛ kar wuh ek dūsre se pūchhne lage, “Is kā kyā matlab hai?”

¹³ Lekin kuchh log un kā mazāq uṛā kar kahne

lage, “Yih bas naī mai pī kar nashe meñ dhut ho gae haiñ.”

Patras kā Paighām

14 Phir Patras bāqī gyārah rasūloñ samet kharā ho kar ūnchī āwāz se un se muḵhātib huā, “Suneñ, Yahūdī bhāiyo aur Yarūshalām ke tamām rahne wālo! Jān leñ aur ghaur se merī bāt sun leñ! 15 Āp kā khayāl hai ki yih log nashe meñ haiñ. Lekin aisā nahīñ hai. Dekheñ, abhī to subah ke nau baje kā waqt hai. 16 Ab wuh kuchh ho rahā hai jis kī peshgoī Yoel nabī ne kī thī,

17 ‘Allāh farmātā hai ki āḵhirī dinoñ meñ main apne Rūh ko tamām insānoñ par unḍel dūngā.

Tumhāre beṭe-beṭiyāñ nabuwwat kareñge, tumhāre naujawān royāeñ aur tumhāre buzurg ḵhāb dekheñge.

18 Un dinoñ meñ main apne Rūh ko apne ḵhādimoñ aur ḵhādimoñ par bhī unḍel dūngā, aur wuh nabuwwat kareñge.

19 Main ūpar āsmān par mojize dikhaūngā aur nīche zamīn par ilāhī nishān zāhir karūngā,

ḵhūn, āg aur dhueñ ke bādal.

20 Sūraj tārīk ho jāegā, chāñd kā rang ḵhūn-sā ho jāegā, aur phir Rab kā azīm aur jalālī din āegā.

21 Us waqt jo bhī Rab kā nām legā najāt pāegā.’

22 Isrāīl ke mardo, merī bāt suneñ! Allāh ne āp ke sāmne hī Īsā Nāsarī kī tasdīq kī, kyōñki

us ne us ke wasīle se āp ke darmiyān ajūbe, mojize aur ilāhī nishān dikhāe. Āp khud is bāt se wāqif haiñ. ²³ Lekin Allāh ko pahle hī ilm thā ki kyā honā hai, kyonki us ne khud apnī marzī se muqarrar kiyā thā ki Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā jāe. Chunānche āp ne bedīn logon ke zariye use salīb par chaṛhwā kar qatl kiyā. ²⁴ Lekin Allāh ne use maut kī aziyatnāk girift se āzād karke zindā kar diyā, kyonki mumkin hī nahīn thā ki maut use apne qabze meñ rakhe.

²⁵ Chunānche Dāūd ne us ke bāre meñ kahā,
‘Rab har waqt merī ānkhoñ ke sāmne rahā.

Wuh mere dahne hāth rahtā hai
tāki main na ḍagmagāūn.

²⁶ Is lie merā dil shādmān hai,
aur merī zabān khushī ke nāre lagātī hai.

Hāñ, merā badan purummīd zindagī
guzāregā.

²⁷ Kyonki tū merī jān ko Pātāl meñ nahīn
chhoṛegā,

aur na apne muqaddas ko galne-sarne kī
naubat tak pahuñchne degā.

²⁸ Tū ne mujhe zindagī kī rāhoñ se āgāh kar
diyā hai,

aur tū apne huzūr mujhe khushī se sarshār
karegā.’

²⁹ Mere bhāiyo, agar ijāzat ho to main āp ko
dilerī se apne buzurg Dāūd ke bāre meñ kuchh
bataūn. Wuh to faut ho kar dafnāyā gayā aur
us kī qabr āj tak hamāre darmiyān maujūd hai.

³⁰ Lekin wuh nabī thā aur jāntā thā ki Allāh
ne qasam khā kar mujh se wādā kiyā hai ki
wuh merī aulād meñ se ek ko mere taḥt par

biṭhāegā. ³¹ Mazkūrā āyāt meñ Dāūd mustaqbil meñ dekh kar Masīh ke jī uṭhne kā zikr kar rahā hai, yānī ki na use Pātāl meñ chhoṛā gayā, na us kā badan galne-sarṇe kī naubat tak pahuñchā.

³² Allāh ne isī Īsā ko zindā kar diyā hai aur ham sab is ke gawāh haiñ. ³³ Ab use sarfarāz karke Ḳhudā ke dahne hāth biṭhāyā gayā aur Bāp kī taraf se use mau'ūdā Rūhul-quḍs mil gayā hai. Isī ko us ne ham par unḍel diyā, jis tarah āp dekh aur sun rahe haiñ. ³⁴ Dāūd ḳhud to āsmān par nahīn chaṛhā, to bhī us ne farmāyā,

‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh

³⁵ jab tak main tere dūshmanoñ ko
tere pānwoñ kī chaukī na banā dūñ.’

³⁶ Chunāñche pūrā Isrāīl yaqīn jāne ki jis Īsā ko āp ne maslūb kiyā hai use hī Allāh ne Ḳhudāwand aur Masīh banā diyā hai.”

³⁷ Patras kī yih bāteñ sun kar logoñ ke dil chhid gae. Unhoñ ne Patras aur bāqī rasūloñ se pūchhā, “Bhāiyo, phir ham kyā karen?”

³⁸ Patras ne jawāb diyā, “Āp meñ se har ek taubā karke Īsā ke nām par baptismā le tāki āp ke gunāh muāf kar die jāeñ. Phir āp ko Rūhul-quḍs kī nemat mil jāegī. ³⁹ Kyoñki yih dene kā wādā āp se aur āp ke bachchoñ se kiyā gayā hai, balki un se bhī jo dūr ke haiñ, un sab se jinheñ Rab hamārā Ḳhudā apne pās bulāegā.”

⁴⁰ Patras ne mazīd bahut-sī bātoñ se unheñ nasīhat kī aur samjhāyā ki “Is ṭerhī nasl se nikal kar najāt pāeñ.” ⁴¹ Jinhoñ ne Patras kī bāt qabūl kī un kā baptismā huā. Yoñ us din jamāt meñ taqṛīban 3,000 afrād kā izāfā huā. ⁴² Yih

īmāndār rasūloñ se tālīm pāne, rifāqat rakhne aur rifāqatī khānoñ aur duāoñ meñ sharīk hote rahe.

Īmāndāroñ kī Hairatangez Zindagī

⁴³ Sab par khauf chhā gayā aur rasūloñ kī taraf se bahut-se mojize aur ilāhī nishān dikhāe gae. ⁴⁴ Jo bhī īmān lāte the wuh ek jagah jamā hote the. Un kī har chīz mushtarakā hotī thī. ⁴⁵ Apnī milkiyat aur māl faroqht karke unhoñ ne har ek ko us kī zarūrat ke mutābiq diyā. ⁴⁶ Rozānā wuh yakdilī se Baitul-muqaddas meñ jamā hote rahe. Sāth sāth wuh Masīh kī yād meñ apne gharoñ meñ roṭī torṭe, baṛī khushī aur sādagī se rifāqatī khānā khāte ⁴⁷ aur Allāh kī tamjīd karte rahe. Us waqt wuh tamām logoñ ke manzūr-e-nazar the. Aur Kḥudāwand roz baroz jamāt meñ najātyāftā logoñ kā izāfā kartā rahā.

3

Langare Ādmī kī Shifā

¹ Ek dopahar Patras aur Yūhannā duā karne ke lie Baitul-muqaddas kī taraf chal paṛe. Tin baj gae the. ² Us waqt log ek paidāishī langare ko uṭhā kar wahāñ lā rahe the. Rozānā use sahan ke us darwāze ke pās lāyā jātā thā jo ‘Kḥūbsūrat Darwāzā’ kahlātā thā tāki wuh Baitul-muqaddas ke sahoñ meñ dākhil hone wāloñ se bhīk māng sake. ³ Patras aur Yūhannā Baitul-muqaddas meñ dākhil hone wāle the to langarā un se bhīk māngne lagā. ⁴ Patras aur Yūhannā ghaur se us kī taraf dekhne lage. Phir Patras ne kahā, “Hamārī taraf dekheñ.” ⁵ Is tawaqqo se ki use

kuchh milegā langarā un kī taraf mutawajjih huā. ⁶ Lekin Patras ne kahā, “Mere pās na to chāndī hai, na sonā, lekin jo kuchh hai wuh āp ko de detā hūn. Nāsarat ke Īsā Masīh ke nām se uṭheñ aur chaleñ-phireñ!” ⁷ Us ne us kā dahnā hāth pakaṛ kar use kharā kiyā. Usī waqt langarē ke pānw aur ṭakhne mazbūt ho gae. ⁸ Wuh uchhal kar kharā huā aur chalne-phirne lagā. Phir wuh chalte, kūdte aur Allāh kī tamjīd karte hue un ke sāth Baitul-muqaddas meñ dākḥil huā. ⁹ Aur tamām logoñ ne use chalte phirte aur Allāh kī tamjīd karte hue dekhā. ¹⁰ Jab unhoñ ne jān liyā ki yih wuhī ādmī hai jo Kḥūbsūrat nāmī darwāze par baiṭhā bhīk māngā kartā thā to wuh us kī tabdīlī dekh kar dang rah gae.

Baitul-muqaddas meñ Patras kā Paighām

¹¹ Wuh sab dauṛ kar Sulemān ke barāmde meñ āe jahān bhīk māngne wālā ab tak Patras aur Yūhannā se liptā huā thā. ¹² Yih dekh kar Patras un se muḥhātīb huā, “Isrāīl ke hazarāt, āp yih dekh kar kyoñ hairān haiñ? Āp kyoñ ghūr ghūr kar hamārī taraf dekh rahe haiñ goyā ham ne apnī zātī tāqat yā dīndārī ke bāis yih kiyā hai ki yih ādmī chal-phir sake?” ¹³ Yih hamāre bāpdādā ke Kḥudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke Kḥudā kī taraf se hai jis ne apne bande Īsā ko jalāl diyā hai. Yih wuhī Īsā hai jise āp ne dushman ke hawāle karke Pīlātus ke sāmne radd kiyā, agarche wuh use rihā karne kā faisla kar chukā thā. ¹⁴ Āp ne us Quddūs aur Rāstbāz ko radd karke taqāzā kiyā ki Pīlātus us ke ewaz ek qātil ko rihā karke āp ko de de. ¹⁵ Āp ne zindagī ke

sardār ko qatl kiyā, lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā. Ham is bāt ke gawāh haiñ. ¹⁶ Āp to is ādmī se wāqif haiñ jise dekh rahe haiñ. Ab wuh Īsā ke nām par īmān lāne se bahāl ho gayā hai, kyonki jo īmān Īsā ke zariye miltā hai usī ne is ādmī ko āp ke sāmne pūri sehhatmandī atā kī.

¹⁷ Mere bhāiyo, maiñ jāntā hūñ ki āp aur āp ke rāhnumāoñ ko sahīh ilm nahīn thā, is lie āp ne aisā kiyā. ¹⁸ Lekin Allāh ne wuh kuchh pūrā kiyā jis kī peshgoī us ne tamām nabiyōñ kī mārifat kī thī, yānī yih ki us kā Masīh dukh uṭhāegā. ¹⁹ Ab taubā karen aur Allāh kī taraf rujū lāen tāki āp ke gunāhoñ ko miṭāyā jāe. ²⁰ Phir āp ko Rab ke huzūr se tāzagī ke dīn muyassar āenge aur wuh dubārā Īsā yānī Masīh ko bhej degā jise āp ke lie muqarrar kiyā gayā hai. ²¹ Lāzim hai ki wuh us waqt tak āsmān par rahe jab tak Allāh sab kuchh bahāl na kar de, jis tarah wuh ibtidā se apne muqaddas nabiyōñ kī zabānī farmātā āyā hai. ²² Kyonki Mūsā ne kahā, ‘Rab tumhārā Ḳhudā tumhāre wāste tumhāre bhāiyoñ meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Jo bhī bāt wuh kahe us kī sunanā. ²³ Jo nahīn sunegā use miṭā kar qaum se nikāl diyā jāegā.’ ²⁴ Aur Samuel se le kar har nabī ne in dinoñ kī peshgoī kī hai. ²⁵ Āp to in nabiyōñ kī aulād aur us ahd ke wāris haiñ jo Allāh ne āp ke bāpdādā se qāym kiyā thā, kyonki us ne Ibrāhīm se kahā thā, ‘Terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāengī.’ ²⁶ Jab Allāh ne apne bande Īsā ko barpā kiyā to pahle use āp ke pās bhej diyā tāki wuh āp meñ se har ek ko

us kī burī rāhoñ se pher kar barkat de.”

4

Patras aur Yūhannā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

¹ Patras aur Yūhannā logoñ se bāt kar hī rahe the ki imām, Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur Sadūqī un ke pās pahuñche. ² Wuh nārāz the ki rasūl Īsā ke jī uṭhne kī munādī karke logoñ ko murdoñ meñ se jī uṭhne kī tālīm de rahe haiñ. ³ Unhoñ ne unheñ giriftār karke agle din tak jel meñ ḍāl diyā, kyoñki shām ho chukī thī. ⁴ Lekin jinhoñ ne un kā paighām sun liyā thā un meñ se bahut-se log imān lāe. Yoñ imāndāroñ meñ mardoñ kī tādād baḥ kar taqrīban 5,000 tak pahuñch gaī.

⁵ Agle din Yarūshalam meñ Yahūdī adālat-e-āliyā ke sardāroñ, buzurgoñ aur shariyat ke ulamā kā ijlās mun'aqid huā. ⁶ Imām-e-āzam Hannā aur isī tarah Kāyfā, Yūhannā, Sikandar aur imām-e-āzam ke khāndān ke dīgar mard bhī shāmil the. ⁷ Unhoñ ne donoñ ko apne darmiyān kharā karke pūchhā, “Tum ne yih kām kis quwwat aur nām se kiyā?”

⁸ Patras ne Rūhul-quds se māmūr ho kar un se kahā, “Qaum ke rāhnumāo aur buzurgo, ⁹ āj hamārī pūchh-gachh kī jā rahī hai ki ham ne mazīr admī par rahm kā izhār kis ke wasīle se kiyā ki use shifā mil gaī hai. ¹⁰ To phir āp sab aur pūrī qaum Isrāīl jān le ki yih Nāsarat ke Īsā Masīh ke nām se huā hai, jise āp ne maslūb kiyā aur jise Allāh ne murdoñ meñ se zindā kar diyā.

Yih ādmī usī ke wasīle se sehhat pā kar yahān āp ke sāmne kharā hai. ¹¹ Īsā wuh patthar hai jis ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.’ Aur āp hī ne use radd kar diyā hai. ¹² Kisī dūsre ke wasīle se najāt hāsil nahīn hotī, kyoñki āsmān ke tale ham insānoñ ko koī aur nām nahīn baḡhshā gayā jis ke wasīle se ham najāt pā sakeñ.”

¹³ Patras aur Yūhannā kī bāteñ sun kar log hairān hue kyoñki wuh dilerī se bāt kar rahe the agarche wuh na to ālim the, na unhoñ ne shariyat kī ḡhās tālīm pāi thī. Sāth sāth sunane wāloñ ne yih bhī jān liyā ki donoñ Īsā ke sāthī haiñ. ¹⁴ Lekin chūñki wuh apnī āñkhoñ se us ādmī ko dekh rahe the jo shifā pā kar un ke sāth kharā thā is lie wuh is ke ḡhilāf koī bāt na kar sake. ¹⁵ Chunāñche unhoñ ne un donoñ ko ijlās meñ se bāhar jāne ko kahā aur āpas meñ salāh-mashwarā karne lage, ¹⁶ “Ham in logoñ ke sāth kyā sulūk karen? Bāt wāzih hai ki un ke zariye ek ilāhī nishān dikhāyā gayā hai. Is kā Yarūshalam ke tamām bāshindoñ ko ilm huā hai. Ham is kā inkār nahīn kar sakte. ¹⁷ Lekin lāzim hai ki unheñ dhamkī de kar hukm deñ ki wuh kisī bhī shaḡhs se yih nām le kar bāt na karen, warnā yih muāmalā qaum meñ mazīd phail jāegā.”

¹⁸ Chunāñche unhoñ ne donoñ ko bulā kar hukm diyā ki wuh āindā Īsā ke nām se na kabhī boleñ aur na tālīm deñ.

¹⁹ Lekin Patras aur Yūhannā ne jawāb meñ kahā, “Āp ḡhud faislā kar leñ, kyā yih Allāh ke

nazdīk ṭhīk hai ki ham us kī nisbat āp kī bāt māneñ? ²⁰ Mumkin hī nahīn ki jo kuchh ham ne dekh aur sun liyā hai use dūsron ko sunāne se bāz raheñ.”

²¹ Tab ijlās ke membarān ne donoñ ko mazīd dhamkiyān de kar chhoṛ diyā. Wuh faislā na kar sake ki kyā sazā deñ, kyonki tamām log Patras aur Yūhannā ke is kām kī wajah se Allāh kī tamjīd kar rahe the. ²² Kyonki jis ādmī ko mojjizānā taur par shifā milī thī wuh chālīs sāl se zyādā langarā rahā thā.

Dilerī ke lie Duā

²³ Un kī rihāi ke bād Patras aur Yūhannā apne sāthiyon ke pās wāpas gae aur sab kuchh sunāyā jo rāhnumā imāmon aur buzurgoñ ne unheñ batāyā thā. ²⁴ Yih sun kar tamām imāndaron ne mil kar ūnchī āwāz se duā kī, “Ai āqā, tū ne āsmān-o-zamīn aur samundar ko aur jo kuchh un meñ hai khalaq kiyā hai. ²⁵ Aur tū ne apne khādīm hamāre bāp Dāūd ke muñh se Rūhul-quds kī mārīfat kahā,

‘Aqwām kyon taish meñ ā gaī haiñ?

Ummateñ kyon bekār sāzishēñ kar rahī haiñ?

²⁶ Duniyā ke bādshāh uṭh khare hue,

hukmrān Rab aur us ke Masīh ke khilāf jamā ho gae haiñ.’

²⁷ Aur wāqāi yihī kuchh is shahr meñ huā. Herodes Antipās, Puntiyus Pilātus, Ghairyahūdī aur Yahūdī sab tere muqaddas khādīm Īsā ke khilāf jamā hue jise tū ne masah kiyā thā. ²⁸ Lekin jo kuchh unhoñ ne kiyā wuh tū ne apnī qudrat aur marzī se pahle hī se muqarrar kiyā

thā. ²⁹ Ai Rab, ab un kī dhamkiyon̄ par ḡhaur kar. Apne ḡhādimoṅ ko apnā kalām sunāne kī baṛī dilerī atā farmā. ³⁰ Apnī qudrat kā izhār kar tāki ham tere muḡaddas ḡhādīm Īsā ke nām se shifā, ilāhī nishān aur mojize dikhā sakeṅ.”

³¹ Duā ke iḡhtitām par wuh jagah hil gaī jahān wuh jamā the. Sab Rūhul-quds se māmūr ho gae aur dilerī se Allāh kā kalām sunāne lage.

Īmāndāroṅ kī Mushtarakā Milkiyat

³² Īmāndāroṅ kī pūrī jamāt yakdil thī. Kisi ne bhī apnī milkiyat kī kisi chīz ke bāre meṅ nahīn kahā ki yih merī hai balki un kī har chīz mushtarakā thī. ³³ Aur rasūl baṛe iḡhtiyār ke sāth Ḳhudāwand Īsā ke jī uṭhne kī gawāhī dete rahe. Allāh kī baṛī mehrbānī un sab par thī. ³⁴ Un meṅ se koī bhī zarūratmand nahīn thā, kyonki jis ke pās bhī zamīneṅ yā makān the us ne unheṅ faroḡht karke raḡam ³⁵ rasūloṅ ke pānwoṅ meṅ rakh dī. Yoṅ jamāshudā paison̄ meṅ se har ek ko utne die jāte jitnoṅ kī use zarūrat hotī thī.

³⁶ Masalan Yūsuf nāmī ek ādmī thā jis kā nām rasūloṅ ne Barnabās (Hauslā-afzāī kā Beṭā) rakhā thā. Wuh Lāwī qabile se aur Jazīrā-e-Qubrus kā rahne wālā thā. ³⁷ Us ne apnā ek khet faroḡht karke paise rasūloṅ ke pānwoṅ meṅ rakh die.

5

Hananiyāh aur Safīrā

¹ Ek aur ādmī thā jis ne apnī bīwī ke sāth mil kar apnī koī zamīn bech dī. Un ke nām

Hananiyāh aur Safīrā the. ² Lekin Hananiyāh pūrī raqam rasūloñ ke pās na lāyā balki us meñ se kuchh apne lie rakh chhoṛā aur bāqī rasūloñ ke pānwoñ meñ rakh diyā. Us kī bīwī bhī is bāt se wāqif thī. ³ Lekin Patras ne kahā, “Hananiyāh, Iblīs ne āp ke dil ko yoñ kyoñ bhar diyā hai ki āp ne Rūhul-quḍs se jhūṭ bolā hai? Kyoñki āp ne zamīn kī raqam ke kuchh paise apne pās rakh lie haiñ. ⁴ Kyā yih zamīn faroḳht karne se pahle āp kī nahīn thī? Aur use bech kar kyā āp paise jaise chāhte istemāl nahīn kar sakte the? Āp ne kyoñ apne dil meñ yih ṭhān liyā? Āp ne hameñ nahīn balki Allāh ko dhokā diyā hai.”

⁵ Yih sunte hī Hananiyāh farsh par gir kar mar gayā. Aur tamām sunane wāloñ par baṛī dahshat tārī ho gaī. ⁶ Jamāt ke naujawānoñ ne uṭh kar lāsh ko kafan meñ lapeṭ diyā aur use bāhar le jā kar dafn kar diyā.

⁷ Taqriban tīn ghanṭe guzar gae to us kī bīwī andar āī. Use mālūm na thā ki shauhar ko kyā huā hai.

⁸ Patras ne us se pūchhā, “Mujhe batāeñ, kyā āp ko apnī zamīn ke lie itnī hī raqam milī thī?”

Safīrā ne jawāb diyā, “Jī, itnī hī raqam thī.”

⁹ Patras ne kahā, “Kyoñ āp donoñ Rab ke Rūh ko āzmāne par muttafiq hue? Dekho, jinhoñ ne āp ke ḳhāwind ko dafnāyā hai wuh darwāze par khare haiñ aur āp ko bhī uṭhā kar bāhar le jāenge.” ¹⁰ Usī lamhe Safīrā Patras ke pānwoñ meñ gir kar mar gaī. Naujawān andar āe to us kī lāsh dekh kar use bhī bāhar le gae aur us ke shauhar ke pās dafn kar diyā. ¹¹ Pūrī jamāt balki har sunane wāle par baṛā ḳhauf tārī ho gayā.

Mojize

¹² Rasūloñ kī mārifat awām meñ bahut-se ilāhī nishān aur mojize zāhir hue. Us waqt tamām imāndār yakdilī se Baitul-muqaddas meñ Sulemān ke barāmde meñ jamā huā karte the. ¹³ Bāqī log un se qarībī tālluq rakhne kī jurrat nahīn karte the, agarche awām un kī bahut izzat karte the. ¹⁴ To bhī Khudāwand par imān rakhne wāle mard-o-ḳhawātīn kī tādād barhtī gai. ¹⁵ Log apne marīzoñ ko chārpāiyōñ aur chaṭāiyōñ par rakh kar saṛakoñ par lāte the tāki jab Patras wahān se guzare to kam az kam us kā sāyā kisī na kisī par paṛ jāe. ¹⁶ Bahut-se log Yarūshalam ke irdgird kī ābādiyōñ se bhī apne marīzoñ aur badrūh-giriftā azīzoñ ko lāte, aur sab shifā pāte the.

Rasūloñ kī Īzārasānī

¹⁷ Phir imām-e-āzam Sadūqī firqe ke tamām sāthiyōñ ke sāth harkat meñ āyā. Hasad se jal kar ¹⁸ unhoñ ne rasūloñ ko giriftār karke awāmī jel meñ ḍāl diyā. ¹⁹ Lekin rāt ko Rab kā ek farishtā qaidḳhāne ke darwāzoñ ko khol kar unheñ bāhar lāyā. Us ne kahā, ²⁰ “Jāo, Baitul-muqaddas meñ khare ho kar logoñ ko is naī zindagī se mutālliḳ sab bāteñ sunāo.” ²¹ Farishte kī sun kar rasūl subah-sawere Baitul-muqaddas meñ jā kar tālīm dene lage.

Ab aisā huā ki imām-e-āzam apne sāthiyōñ samet pahuñchā aur Yahūdī adālat-e-āliyā kā ijlās mun'aqid kiyā. Is meñ Isrāil ke tamām buzurg sharīk hue. Phir unhoñ ne apne mulāzimoñ ko qaidḳhāne meñ bhej diyā tāki

rasūloñ ko lā kar un ke sāmne pesh kiyā jāe. ²² Lekin jab wuh wahāñ pahuñche to patā chalā ki rasūl jel meñ nahīñ haiñ. Wuh wāpas āe aur kahne lage, ²³ “Jab ham pahuñche to jel baṛī ehtiyāt se band thī aur darwāzoñ par pahredār khare the. Lekin jab ham darwāzoñ ko khol kar andar gae to wahāñ koī nahīñ thā!” ²⁴ Yih sun kar Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur rāhnumā imām baṛī uljhan meñ paṛ gae aur sochne lage ki ab kyā hogā? ²⁵ Itne meñ koī ā kar kahne lagā, “Bāt suneñ, jin ādmiyoñ ko āp ne jel meñ ḍālā thā wuh Baitul-muqaddas meñ khare logoñ ko tālīm de rahe haiñ.” ²⁶ Tab Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān apne mulāzimoñ ke sāth rasūloñ ke pās gayā aur unheñ lāyā, lekin zabardastī nahīñ, kyoñki wuh ḍarte the ki jamāshudā log unheñ sangsār na kar deñ.

²⁷ Chunāñche unhoñ ne rasūloñ ko lā kar ijlās ke sāmne kharā kiyā. Imām-e-āzam un se muḥhātib huā, ²⁸ “Ham ne to tum ko saḥtī se mañā kiyā thā ki is ādmī kā nām le kar tālīm na do. Is ke baraks tum ne na sirf apñī tālīm Yarūshalam kī har jagah tak pahuñchā dī hai balki hameñ is ādmī kī maut ke zimmedār bhī ṭahranā chāhte ho.”

²⁹ Patras aur bāqī rasūloñ ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki ham pahle Allāh kī suneñ, phir insān kī. ³⁰ Hamāre bāpdādā ke Ḳhudā ne Īsā ko zindā kar diyā, usī shaḥs ko jise āp ne salīb par chaṛhwā kar mār ḍālā thā. ³¹ Allāh ne usī ko Hukmrān aur Najātdahindā kī haisiyat se sarfarāz karke apne dahne hāth biṭhā liyā tāki

wuh Isrāīl ko taubā aur gunāhoñ kī muāfi kā mauqā farāham kare. ³² Ham ḵhud in bātoñ ke gawāh haiñ aur Rūhul-quḍḍ bhī, jise Allāh ne apne farmāñbardāroñ ko de diyā hai.”

³³ Yih sun kar adālat ke log taish meñ ā kar unheñ qatl karnā chāhte the. ³⁴ Lekin ek Farīsī ālim ijlās meñ khaṛā huā jis kā nām Jamliyel thā. Pūrī qaum meñ wuh izzatdār thā. Us ne hukm diyā ki rasūloñ ko thoṛī der ke lie ijlās se nikāl diyā jāe. ³⁵ Phir us ne kahā, “Mere Isrāīlī bhāiyo, ḡhaur se socheñ ki āp in ādmiyoñ ke sāth kyā kareñge. ³⁶ Kyoñki kuchh der huī Thiyūdās uṭh kar kahne lagā ki maiñ koī ḵhās shaḵhs hūñ. Taqṛīban 400 ādmī us ke pīchhe lag gae. Lekin use qatl kiyā gayā aur us ke pairokār bikhar gae. Un kī sargarmiyōñ se kuchh na huā. ³⁷ Is ke bād mardumshumārī ke dinoñ meñ Yahūdāh Galīlī uṭhā. Us ne bhī kāfī logoñ ko apne pairokār banā kar baḡhāwat karne par uksāyā. Lekin use bhī mār diyā gayā aur us ke pairokār muntashir hue. ³⁸ Yih pesh-e-nazar rakḥ kar merā mashwarā yih hai ki in logoñ ko chhoṛ deñ, inheñ jāne deñ. Agar in kā irādā yā sargarmiyāñ insānī haiñ to sab kuchh ḵhud baḡhud ḵhatm ho jāegā. ³⁹ Lekin agar yih Allāh kī taraf se hai to āp inheñ ḵhatm nahīñ kar sakeñge. Aisā na ho ki āḵhirkār āp Allāh hī ke ḵhilāf laṛ rahe hoñ.”

Hāzirīn ne us kī bāt mān lī. ⁴⁰ Unhoñ ne rasūloñ ko bulā kar un ko koṛe lagwāe. Phir unhoñ ne unheñ Īsā kā nām le kar bolne se manā kiyā aur phir jāne diyā. ⁴¹ Rasūl Yahūdī adālat-e-āliyā se nikal kar chale gae. Yih bāt un ke lie baṛī ḵhushī kā bāis thī ki Allāh ne hameñ is

lāyq samjhā hai ki Īsā ke nām kī k̄hātir be'izzat ho jāēñ. ⁴² Is ke bād bhī wuh rozānā Baitul-muqaddas aur muḳhtalif gharoñ meñ jā jā kar sikhāte aur is k̄hushk̄habrī kī munādī karte rahe ki Īsā hī Masīh hai.

6

Rasūloñ ke Sāt Madadgār

¹ Un dinon meñ jab Īsā ke shāgirdon kī tādād baḥtī gai to Yūnānī zabān bolne wāle imāndār Ibrānī bolne wāle imāndāron ke bāre meñ buḥburāne lage. Unhon ne kahā, “Jab rozmarā kā khānā taq̄sīm hotā hai to hamārī bewāon ko nazarandāz kiyā jātā hai.” ² Tab bārah rasūloñ ne shāgirdon kī pūrī jamāt ko ikaṭṭhā karke kahā, “Yih ṭhīk nahīñ ki ham Allāh kā kalām sikhāne kī k̄hidmat ko chhoḥ kar khānā taq̄sīm karne meñ masrūf raheñ. ³ Bhāiyo, yih bāt pesh-e-nazar rakh kar apne meñ se sāt ādmī chun leñ, jin ke nek kirdār kī āp tasdīq kar sakte haiñ aur jo Rūhul-quds aur hikmat se māmūr haiñ. Phir ham unheñ khānā taq̄sīm karne kī yih zimmedārī de kar ⁴ apnā pūrā waqt duā aur kalām kī k̄hidmat meñ sarf kar sakeñge.”

⁵ Yih bāt pūrī jamāt ko pasand āī aur unhon ne sāt ādmī chun lie: Stifanus (jo imān aur Rūhul-quds se māmūr thā), Filippus, Prukurus, Nīkānor, Tīmon, Parminās aur Antākiyā kā Nīkulāus. (Nīkulāos Ghairyahūdī thā jis ne Īsā par imān lāne se pahle Yahūdī mazhab ko apnā liyā thā.) ⁶ In sāt ādmiyon ko rasūloñ ke sāmne

pesh kiyā gayā to unhoñ ne in par hāth rakh kar duā kī.

⁷ Yoñ Allāh kā paighām phailtā gayā. Yarūshalam meñ imāndāroñ kī tādād nihāyat baṛhtī gaī aur Baitul-muqaddas ke bahut-se imām bhī imān le āe.

Stifanus kī Giriftārī

⁸ Stifanus Allāh ke fazl aur quwwat se māmūr thā aur logoñ ke darmiyān baṛe baṛe mojize aur ilāhī nishān dikhātā thā. ⁹ Ek din kuchh Yahūdī Stifanus se bahs karne lage. (Wuh Kuren, Iskandariyā, Kilikiyā aur sūbā Āsiyā ke rahne wāle the aur un ke ibādatkḥāne kā nām Libartīniyoñ yānī Āzād Kie Gae Ġhulāmoñ kā Ibādatkḥānā thā.) ¹⁰ Lekin wuh na us kī hikmat kā sāmna kar sake, na us Rūh kā jo kalām karte waqt us kī madad kartā thā. ¹¹ Is lie unhoñ ne bāz ādmiyoñ ko yih kahne ko uksāyā ki “Is ne Mūsā aur Allāh ke bāre meñ kufr bakā hai. Ham kḥud is ke gawāh haiñ.” ¹² Yoñ ām logoñ, buzurgoñ aur shariyat ke ulamā meñ halchal mach gaī. Wuh Stifanus par chaṛh āe aur use ghasiṭ kar Yahūdī adālat-e-āliyā ke pās lāe. ¹³ Wahāñ unhoñ ne jhūṭe gawāh khaṛe kie jinhoñ ne kahā, “Yih ādmī Baitul-muqaddas aur shariyat ke kḥilāf bāteñ karne se bāz nahīn ātā. ¹⁴ Ham ne is ke muñh se sunā hai ki Īsā Nāsari yih maqām tabāh karegā aur wuh rasm-o-riwāj badal degā jo Mūsā ne hamāre sapurd kie haiñ.” ¹⁵ Jab ijlās meñ baiṭhe tamām log ghūr ghūr kar Stifanus kī taraf dekhne lage to us kā chehrā farishte kā-sā nazar āyā.

7

Stifanus kī Taqrīr

¹ Imām-e-āzam ne pūchhā, “Kyā yih sach hai?”

² Stifanus ne jawāb diyā, “Bhāiyo aur buzurgo, merī bāt sunēn. Jalāl kā Ḳhudā hamāre bāp Ibrāhīm par zāhir huā jab wuh abhī Masop-utāmiyā meñ ābād thā. Us waqt wuh Hārān meñ muntaqīl nahīn huā thā. ³ Allāh ne us se kahā, ‘Apne watan aur apnī qaum ko chhoṛ kar is mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhāūngā.’

⁴ Chunānche wuh Kasdiyōn ke mulk ko chhoṛ kar Hārān meñ rahne lagā. Wahān us kā bāp faut huā to Allāh ne use is mulk meñ muntaqīl kiyā jis meñ āp āj tak ābād haiñ. ⁵ Us waqt Allāh ne use is mulk meñ koī bhī maurūsī zamīn na dī thī, ek murabbā fuṭ tak bhī nahīn. Lekin us ne us se wādā kiyā, ‘Main is mulk ko tere aur terī aulād ke qabze meñ kar dūngā,’ agarche us waqt Ibrāhīm ke hān koī bachchā paidā nahīn huā thā.

⁶ Allāh ne use yih bhī batāyā, ‘Terī aulād aise mulk meñ rahegī jo us kā nahīn hogā. Wahān wuh ajnabī aur ghulām hogī, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiyā jāegā. ⁷ Lekin main us qaum kī adālat karūnga jis ne use ghulām banāyā hogā. Is ke bād wuh us mulk meñ se nikal kar is maqām par merī ibādat karenge.’

⁸ Phir Allāh ne Ibrāhīm ko khatnā kā ahd diyā. Chunānche jab Ibrāhīm kā beṭā Is'hāq paidā huā to bāp ne āṭhweñ din us kā khatnā kiyā. Yih silsilā jāri rahā jab Is'hāq kā beṭā Yāqūb paidā huā aur Yāqūb ke bārah beṭe, hamāre bārah qabīlōn ke sardār.

⁹ Yih sardār apne bhāi Yūsuf se hasad karne lage aur is lie use bech diyā. Yoñ wuh ḡhulām ban kar Misr pahuñchā. Lekin Allāh us ke sāth rahā ¹⁰ aur use us kī tamām musībatoñ se rihāī dī. Us ne use dānāī atā karke is qābil banā diyā ki wuh Misr ke bādshāh Firaun kā manzūr-e-nazar ho jāe. Yoñ Firaun ne use Misr aur apne pūre gharāne par hukmrān muqarrar kiyā. ¹¹ Phir tamām Misr aur Kanān meñ kāl paṛā. Log baṛī musībat meñ paṛ gae aur hamāre bāpdādā ke pās bhī kḡhurāk kḡhatm ho gaī. ¹² Yāqūb ko patā chalā ki Misr meñ ab tak anāj hai, is lie us ne apne beṭoñ ko anāj kḡharīdne ko wahāñ bhej diyā. ¹³ Jab unheñ dūsri bār wahāñ jānā paṛā to Yūsuf ne apne āp ko apne bhāiyoñ par zāhir kiyā, aur Firaun ko Yūsuf ke kḡhāndān ke bāre meñ āgāh kiyā gayā. ¹⁴ Is ke bād Yūsuf ne apne bāp Yāqūb aur tamām rishtedāroñ ko bulā liyā. Kul 75 afrād āe. ¹⁵ Yoñ Yāqūb Misr pahuñchā. Wahāñ wuh aur hamāre bāpdādā mar gae. ¹⁶ Unheñ Sikam meñ lā kar us qabr meñ dafnāyā gayā jo Ibrāhīm ne Hamor kī aulād se paise de kar kḡharīdī thī.

¹⁷ Phir wuh waqt qarīb ā gayā jis kā wādā Allāh ne Ibrāhīm se kiyā thā. Misr meñ hamāri qaum kī tādād bahut baṛh chukī thī. ¹⁸ Lekin hote hote ek nayā bādshāh taḡhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. ¹⁹ Us ne hamāri qaum kā istehsāl karke un se badsulūkī kī aur unheñ apne shīrkḡhār bachchoñ ko zāe karne par majbūr kiyā. ²⁰ Us waqt Mūsā paidā huā. Wuh Allāh ke nazdīk kḡhūsūrat bachchā thā aur tīn māh tak apne bāp ke ghar meñ pālā gayā. ²¹ Is ke

bād wālidain ko use chhoṛnā paṛā, lekin Firaun kī beṭī ne use lepālak banā kar apne beṭe ke taur par pālā. ²² Aur Mūsā ko Misriyoṅ kī hikmat ke har shobe meṅ tarbiyat milī. Use bolne aur amal karne kī zabardast qābiliyat hāsil thī.

²³ Jab wuh chālīs sāl kā thā to use apnī qaum Isrāil ke logoṅ se milne kā ḡhayāl āyā. ²⁴ Jab us ne un ke pās jā kar dekhā ki ek Misrī kisī Isrāilī par tashaddud kar rahā hai to us ne Isrāilī kī himāyat karke mazlūm kā badlā liyā aur Misrī ko mār dālā. ²⁵ Us kā ḡhayāl to yih thā ki mere bhāiyōṅ ko samajh āegī ki Allāh mere wasīle se unheṅ rihāi degā, lekin aisā nahīn thā. ²⁶ Agle dīn wuh do Isrāilīyoṅ ke pās se guzarā jo āpas meṅ laṛ rahe the. Us ne sulah karāne kī koshish meṅ kahā, ‘Mardo, āp to bhāi haiṅ. Āp kyoṅ ek dūsre se ḡhalat sulūk kar rahe haiṅ?’ ²⁷ Lekin jo ādmī dūsre se badsulūkī kar rahā thā us ne Mūsā ko ek taraf dhakel kar kahā, ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muḡarrar kiyā hai?’ ²⁸ Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte haiṅ jis tarah kal Misrī ko mār dālā thā?’ ²⁹ Yih sun kar Mūsā farār ho kar Mulk-e-Midiyān meṅ ajnabī ke taur par rahne lagā. Wahāṅ us ke do beṭe paidā hue.

³⁰ Chālīs sāl ke bād ek farishtā jaltī huī kāṅṅedār jhāṛī ke shole meṅ us par zāhir huā. Us waqt Mūsā Sīnā Pahāṛ ke qarīb registān meṅ thā. ³¹ Yih manzar dekh kar Mūsā hairān huā. Jab wuh us kā muāynā karne ke lie qarīb pahuṅchā to Rab kī āwāz sunāi dī, ³² ‘Maiṅ tere bāpdādā kā Ḳhudā, Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb kā Ḳhudā

hūn.’ Mūsā thartharāne lagā aur us taraf dekhne kī jurrat na kī. ³³ Phir Rab ne us se kahā, ‘Apnī jūtiyān utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai. ³⁴ Maiñ ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur un kī āheñ sunī haiñ, is lie unheñ bachāne ke lie utar āyā hūn. Ab jā, maiñ tujhe Misr bhejtā hūn.’

³⁵ Yoñ Allāh ne us shaḡhs ko un ke pās bhej diyā jise wuh yih kah kar radd kar chuke the ki ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ Jaltī huī kāñtedār jhārī meñ maujūd farishte kī mārifat Allāh ne Mūsā ko un ke pās bhej diyā tāki wuh un kā hukmrān aur najātdahindā ban jāe. ³⁶ Aur wuh mojize aur ilāhī nishān dikhā kar unheñ Misr se nikāl lāyā, phir Bahr-e-Qulzum se guzar kar 40 sāl ke daurān registān meñ un kī rāhnumāi kī. ³⁷ Mūsā ne ḡhud Isrāīliyoñ ko batāyā, ‘Allāh tumhāre wāste tumhāre bhāiyoñ meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā.’ ³⁸ Mūsā registān meñ qaum kī jamāt meñ sharīk thā. Ek taraf wuh us farishte ke sāth thā jo Sīnā Pahār par us se bāteñ kartā thā, dūsri taraf hamāre bāpdādā ke sāth. Farishte se use zindagībaḡhsh bāteñ mil gañ jo use hamāre sapurd karnī thīn.

³⁹ Lekin hamāre bāpdādā ne us kī sunane se inkār karke use radd kar diyā. Dil hī dil meñ wuh Misr kī taraf rujū kar chuke the. ⁴⁰ Wuh Hārūn se kahne lage, ‘Āeñ, hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamāri rāhnumāi kareñ. Kyonki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.’ ⁴¹ Usī waqt unhoñ ne bachhṛe kā but banā

kar use qurbāniyān pesh kīn aur apne hāthoñ ke kām kī khushī manāi. ⁴² Is par Allāh ne apnā muñh pher liyā aur unheñ sitāroñ kī pūjā kī girift meñ chhoṛ diyā, bilkul usī tarah jis tarah nabiyōñ ke sahīfe meñ likhā hai,

‘Ai Isrāil ke gharāne,
jab tum registān meñ ghūmte-phirte the
to kyā tum ne un 40 sāloñ ke daurān
kabhī mujhe zabah aur ghallā kī qurbāniyān
pesh kīn?

⁴³ Nahīn, us waqt bhī tum Malik Dewatā kā tābūt

aur Rifān Dewatā kā sitārā uṭhāe phirte the,
go tum ne apne hāthoñ se yih but
pūjā karne ke lie banā lie the.

Is lie maiñ tumheñ jilāwatan karke

Bābal ke pār basā dūngā.’

⁴⁴ Registān meñ hamāre bāpdādā ke pās mulāqāt kā khaimā thā. Use us namūne ke mutābiq banāyā gayā thā jo Allāh ne Mūsā ko dikhāyā thā. ⁴⁵ Mūsā kī maut ke bād hamāre bāpdādā ne use wirse meñ pā kar apne sāth le liyā jab unhoñ ne Yashua kī rāhnumāi meñ is mulk meñ dākhil ho kar us par qabzā kar liyā. Us waqt Allāh us meñ ābād qaumoñ ko un ke āge āge nikāltā gayā. Yoñ mulāqāt kā khaimā Dāūd Bādshāh ke zamāne tak mulk meñ rahā. ⁴⁶ Dāūd Allāh kā manzūr-e-nazar thā. Us ne Yāqūb ke Khudā ko ek sukūnatgāh muhaiyā karne kī ijāzat māngī. ⁴⁷ Lekin Sulemān ko us ke lie makān banāne kā ezāz hāsīl huā.

48 Haqīqat meñ Allāh T'ālā insān ke hāth ke banāe hue makānoñ meñ nahīn rahtā. Nabī Rab kā farmān yoñ bayān kartā hai,

49 'Āsmān merā taḡht hai
aur zamīn mere pāñwoñ kī chaukī,
to phir tum mere lie kis qism kā ghar
banāoge?

Wuh jagah kahān hai jahān main āram
karūnga?

50 Kyā mere hāth ne yih sab kuchh nahīn
banāyā?

51 Ai gardankash logo! Beshak āp kā ḡhatnā
huā hai jo Allāh kī qaum kā zāhirī nishān hai.
Lekin us kā āp ke dīloñ aur kānoñ par kuchh
bhī asar nahīn huā. Āp apne bāpdādā kī tarah
hameshā Rūhul-quḡds kī muḡhālafat karte rahte
haiñ. 52 Kyā kabhī koī nabī thā jise āp ke
bāpdādā ne na satāyā? Unhoñ ne unheñ bhī
qatl kiyā jinhoñ ne rāstbāz Masīh kī peshgoī kī,
us shaḡhs kī jise āp ne dushmanoñ ke hawāle
karke mār ḡālā. 53 Āp hī ko farishtoñ ke hāth
se Allāh kī shariyat hāsīl huī magar us par amal
nahīn kiyā.”

Stifanus ko Sangsār Kiyā Jātā Hai

54 Stifanus kī yih bāteñ sun kar ijlās ke log
taish meñ ā kar dānt pīsne lage. 55 Lekin
Stifanus Rūhul-quḡds se māmūr apnī nazar uḡhā
kar āsmān kī taraf takne lagā. Wahān use Allāh
kā jalāl nazar āyā, aur Īsā Allāh ke dahne hāth
kharā thā. 56 Us ne kahā, “Dekho, mujhe āsmān
khulā huā dikhāī de rahā hai aur Ibn-e-Ādam
Allāh ke dahne hāth kharā hai!”

⁵⁷ Yih sunte hī unhoñ ne chīkh chīkh kar hāthoñ se apne kānoñ ko band kar liyā aur mil kar us par jhapaṭ paṛe. ⁵⁸ Phir wuh use shahr se nikāl kar sangsār karne lage. Aur jin logoñ ne us ke khilāf gawāhī dī thī unhoñ ne apnī chādareñ utār kar ek jawān ādmī ke pānwoñ meñ rakh dīñ. Us ādmī kā nām Sāul thā. ⁵⁹ Jab wuh Stifanus ko sangsār kar rahe the to us ne duā karke kahā, “Ai Khudāwand Īsā, merī rūh ko qabūl kar.” ⁶⁰ Phir ghuṭne ṭek kar us ne ūñchī āwāz se kahā, “Ai Khudāwand, unheñ is gunāh ke zimmedār na ṭaharā.” Yih kah kar wuh intaqāl kar gayā.

8

¹ Aur Sāul ko bhī Stifanus kā qatl manzūr thā.

Sāul Jamāt ko Satātā Hai

Us din Yarūshalam meñ maujūd jamāt saḡht izārasānī kī zad meñ ā gaī. Is lie siwāe rasūloñ ke tamām imāndār Yahūdiyā aur Sāmariya ke ilāqoñ meñ titar-bitar ho gae. ² Kuchh khudātars ādmiyoñ ne Stifanus ko dafn karke ro ro kar us kā mātam kiyā.

³ Lekin Sāul Īsā kī jamāt ko tabāh karne par tulā huā thā. Us ne ghar ghar jā kar imāndār mard-o-khawātīn ko nikāl diyā aur unheñ ghasiṭ kar qaidkhāne meñ ḍalwā diyā.

Khushkhabrī Sāmariya meñ Phail Jātī Hai

⁴ Jo imāndār bikhar gae the wuh jagah jagah jā kar Allāh kī khushkhabrī sunāte phire. ⁵ Is tarah Filippus Sāmariya ke kisī shahr ko gayā aur wahāñ ke logoñ ko Masih ke bāre meñ

batāyā. ⁶ Jo kuchh bhī Filippus ne kahā aur jo bhī ilāhī nishān us ne dikhāe, us par sunane wāle hujūm ne yakdil ho kar tawajjuh dī. ⁷ Bahut-se logoñ meñ se badrūheñ zordār chīkheñ mār mār kar nikal gaiñ, aur bahut-se mafūjoñ aur langarōñ ko shifā mil gai. ⁸ Yoñ us shahr meñ baṛī shādmānī phail gai.

⁹ Wahān kāfī arse se ek ādmī rahtā thā jis kā nām Shamāun thā. Wuh jādūgar thā aur us ke hairatangez kām se Sāmariya ke log bahut muta'assir the. Us kā apnā dāwā thā ki main kōī khās shaḳhs hūn. ¹⁰ Is lie sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us par khās tawajjuh dete the. Un kā kahnā thā, 'Yih ādmī wuh ilāhī quwwat hai jo Azīm kahlātī hai.' ¹¹ Wuh is lie us ke pīche lag gae the ki us ne unheñ baṛī der se apne hairatangez kāmōñ se muta'assir kar rakhā thā. ¹² Lekin ab log Filippus kī Allāh kī bādshāhī aur Īsā ke nām ke bāre meñ khushḳhabrī par imān le āe, aur mard-o-ḳhawātīn ne baptismā liyā. ¹³ Ḳhud Shamāun ne bhī imān lā kar baptismā liyā aur Filippus ke sāth rahā. Jab us ne wuh baṛe ilāhī nishān aur mojize dekhe jo Filippus ke hāth se zāhir hue to wuh hakkā-bakkā rah gayā.

¹⁴ Jab Yarūshalam meñ rasūloñ ne sunā ki Sāmariya ne Allāh kā kalām qabūl kar liyā hai to unhoñ ne Patras aur Yūhannā ko un ke pās bhej diyā. ¹⁵ Wahān pahuñch kar unhoñ ne un ke lie duā kī ki unheñ Rūhul-quds mil jāe, ¹⁶ kyonki abhī Rūhul-quds un par nāzil nahīn huā thā balki unheñ sirf Ḳhudāwand Īsā ke nām

meñ baptismā diyā gayā thā. ¹⁷ Ab jab Patras aur Yūhannā ne apne hāth un par rakhe to unheñ Rūhul-quds mil gayā.

¹⁸ Shamāūn ne dekhā ki jab rasūl logoñ par hāth rakhte haiñ to un ko Rūhul-quds miltā hai. Is lie us ne unheñ paise pesh karke ¹⁹ kahā, “Mujhe bhī yih ikhtiyār de deñ ki jis par main hāth rakhūn use Rūhul-quds mil jāe.”

²⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, “Āp ke paise āp ke sāth ghārat ho jāeñ, kyoñki āp ne sochā ki Allāh kī nemat paison se kharidī jā saktī hai.

²¹ Is k̄hidmat meñ āp kā koī hissā nahīñ hai, kyoñki āp kā dil Allāh ke sāmne k̄hālis nahīñ hai.

²² Apnī is sharārat se taubā karke K̄hudāwand se duā karen. Shāyad wuh āp ko is irāde kī muāfi de jo āp ne dil meñ rakhā hai. ²³ Kyoñki main dekhtā hūñ ki āp karwe pit se bhare aur nārāstī ke bandhan meñ jakare hue haiñ.”

²⁴ Shamāūn ne kahā, “Phir K̄hudāwand se mere lie duā karen ki āp kī mazkūrā musibaton meñ se mujh par koī na āe.”

²⁵ K̄hudāwand ke kalām kī gawāhī dene aur us kī munādī karne ke bād Patras aur Yūhannā wāpas Yarūshalam ke lie rawānā hue. Rāste meñ unhoñ ne Sāmariya ke bahut-se dehāton meñ Allāh kī k̄hushk̄habrī sunāī.

Filippus aur Ethopiyā kā Afsar

²⁶ Ek din Rab ke farishte ne Filippus se kahā, “Uṭh kar junūb kī taraf us rāh par jā jo registān meñ se guzar kar Yarūshalam se Ghazzā ko jāti hai.” ²⁷ Filippus uṭh kar rawānā huā. Chalte chalte us kī mulāqāt Ethopiyā kī malikā Kandāke

ke ek k̄hwājāsarā se huī. Malikā ke pūre k̄hazāne par muqarrar yih darbārī ibādat karne ke lie Yarūshalam gayā thā ²⁸ aur ab apne mulk meñ wāpas jā rahā thā. Us waqt wuh rath meñ sawār Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā thā. ²⁹ Rūhul-quds ne Filippus se kahā, “Us ke pās jā kar rath ke sāth ho le.” ³⁰ Filippus dauṛ kar rath ke pās pahuñchā to sunā kī wuh Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā hai. Us ne pūchhā, “Kyā āp ko us sab kī samajh ātī hai jo āp paṛh rahe haiñ?”

³¹ Darbārī ne jawāb diyā, “Main kyonkar samjhūñ jab tak koī merī rāhnumāī na kare?” Aur us ne Filippus ko rath meñ sawār hone kī dāwat dī. ³² Kalām-e-muqaddas kā jo hawālā wuh paṛh rahā thā yih thā,

‘Use bher kī tarah zabah karne ke lie le gae.

Jis tarah lelā bāl katarne wāle ke sāmne k̄hāmosh rahtā hai,

usī tarah us ne apnā muñh na kholā.

³³ Us kī tazlīl kī gaī aur use insāf na milā.

Kaun us kī nasl bayān kar saktā hai?

Kyonki us kī jāñ duniyā se chhīn lī gaī.’

³⁴ Darbārī ne Filippus se pūchhā, “Mehrbānī karke mujhe batā دیجیہ کی nabī yahāñ kis kā zikr kar rahā hai, apnā yā kisī aur kā?” ³⁵ Jawāb meñ Filippus ne kalām-e-muqaddas ke isī hawāle se shurū karke use Īsā ke bāre meñ k̄hushk̄habrī sunāī. ³⁶ Saṛak par safr karte karte wuh ek jagah se guzare jahāñ pānī thā. K̄hwājāsarā ne kahā, “Dekheñ, yahāñ pānī hai. Ab mujhe baptismā lene se kaun-sī chīz rok saktī hai?” ³⁷ [Filippus ne kahā, “Agar āp pūre dil se imān lāeñ to le sakte

haiñ.” Us ne jawāb diyā, “Maiñ imān rakhtā hūn ki Īsā Masīh Allāh kā Farzand hai.”]

³⁸ Us ne rath ko rokne kā hukm diyā. Donoñ pānī meñ utar gae aur Filippus ne use baptismā diyā. ³⁹ Jab wuh pānī se nikal āe to Ḳhudāwand kā Rūh Filippus ko uṭhā le gayā. Is ke bād ḳhwājāsārā ne use phir kabhī na dekhā, lekin us ne ḳhushī manāte hue apnā safr jāri rakhā. ⁴⁰ Itne meñ Filippus ko Ashdūd Shahr meñ pāyā gayā. Wuh wahāñ aur Qaisariyā tak ke tamām shahroñ meñ se guzar kar Allāh kī ḳhushḳhabrī sunātā gayā.

9

Paulus kī Tabdīlī

¹ Ab tak Sāul Ḳhudāwand ke shāgirdoñ ko dhamkāne aur qatl karne ke darpai thā. Us ne imām-e-āzam ke pās jā kar ² us se guzārish kī ki “Mujhe Damishq meñ Yahūdī ibādatḳhānoñ ke lie sifārishī ḳhat likh kar deñ tāki wuh mere sāth tāwun karen. Kyoñki maiñ wahāñ Masīh kī rāh par chalne wāloñ ko ḳhāh wuh mard hoñ yā ḳhawātīn ḳhūṇḳ kar aur bāndh kar Yarūshalam lānā chāhtā hūñ.”

³ Wuh is maqsad se safr karke Damishq ke qarīb pahuñchā hī thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī us ke gird chamkī. ⁴ Wuh zamīn par gir parā to ek āwāz sunāi dī, “Sāul, Sāul, tū mujhe kyoñ satātā hai?”

⁵ Us ne pūchhā, “Ḳhudāwand, āp kaun haiñ?”

Āwāz ne jawāb diyā, “Maiñ Īsā hūn jise tū satātā hai. ⁶ Ab uṭh kar shahr meñ jā. Wahāñ tujhe batāyā jāegā ki tujhe kyā karnā hai.”

⁷ Sāul ke pās khare hamsafr dam baḥhud rah gae. Āwāz to wuh sun rahe the, lekin unheñ kōī nazar na āyā. ⁸ Sāul zamīn par se uṭhā, lekin jab us ne apnī āñkheñ kholiñ to mālūm huā ki wuh andhā hai. Chunāñche us ke sāthī us kā hāth pakaṛ kar use Damishq le gae. ⁹ Wahāñ tīn din ke daurān wuh andhā rahā. Itne meñ us ne na kuchh khāyā, na piyā.

¹⁰ Us waqt Damishq meñ Īsā kā ek shāgird rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Ab Ḳhudāwand royā meñ us se hamkalām huā, “Hananiyāh!”

Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, main hāzir hūñ.”

¹¹ Ḳhudāwand ne farmāyā, “Uṭh, us galī meñ jā jo ‘Sīdhī’ kahlātī hai. Wahāñ Yahūdāh ke ghar meñ Tarsus ke ek ādmī kā patā karnā jis kā nām Sāul hai. Kyonki dekh, wuh duā kar rahā hai.

¹² Aur royā meñ us ne dekh liyā hai ki ek ādmī banām Hananiyāh mere pās ā kar apne hāth mujh par rakhegā. Is se merī āñkheñ bahāl ho jāēngī.”

¹³ Hananiyāh ne etarāz kiyā, “Ai Ḳhudāwand, main ne bahut-se logoñ se us shaḳhs kī sharīr harkatoñ ke bāre meñ sunā hai. Yarūshalam meñ us ne tere muqaddasoñ ke sāth bahut ziyādatī kī hai. ¹⁴ Ab use rāhnumā imāmoñ se ikhtiyār mil gayā hai ki yahāñ bhī har ek ko giriftār kare jo terī ibādat kartā hai.”

¹⁵ Lekin Ḳhudāwand ne kahā, “Jā, yih ādmī merā chunā huā wasīlā hai jo merā nām Ḡhairyahūdiyoñ, bādshāhoñ aur Isrāīliyoñ tak pahuñchāegā. ¹⁶ Aur main use dikhā dūngā

ki use mere nām kī ḵhātir kitnā dukh uṭhānā paṛegā.”

¹⁷ Chunānche Hananiyāh mazkūrā ghar ke pās gayā, us meñ dākḥil huā aur apne hāth Sāul par rakh die. Us ne kahā, “Sāul bhāī, Ḵhudāwand Īsā jo āp par zāhir huā jab āp yahān ā rahe the usī ne mujhe bhejā hai tāki āp dubārā dekh pāen aur Rūhul-quds se māmūr ho jāen.” ¹⁸ Yih kahte hī chhilkōñ jaisī koī chīz Sāul kī ānkhōñ par se girī aur wuh dubārā deḵhne lagā. Us ne uṭh kar baptismā liyā, ¹⁹ phir kuchh khānā khā kar nae sire se taqwiyaṭ pāī.

Sāul Damishq meñ Allāh kī Ḵhushḵhabrī Sunātā Hai

Sāul kāi din shāgirdōñ ke sāth Damishq meñ rahā. ²⁰ Usī waqt wuh sidhā Yahūdī ibādatḵhānōñ meñ jā kar elān karne lagā ki Īsā Allāh kā Farzand hai.

²¹ Aur jis ne bhī use sunā wuh hairān rah gayā aur pūchhā, “Kyā yih wuh ādmī nahīn jo Yarūshalam meñ Īsā kī ibādat karne wāloñ ko halāk kar rahā thā? Aur kyā wuh is maqsad se yahān nahīn āyā ki aise logoñ ko bāndh kar rāhnumā imāmoñ ke pās le jāe?”

²² Lekin Sāul roz baroz zor pakartā gayā, aur chūnki us ne sābit kiyā ki Īsā wādā kiyā huā Masīh hai is lie Damishq meñ ābād Yahūdī uljhan meñ paṛ gae.

²³ Chunānche kāfī dinoñ ke bād unhoñ ne mil kar use qatl karne kā mansūbā banāyā. ²⁴ Lekin Sāul ko patā chal gayā. Yahūdī din rāt shahr ke darwāzoñ kī pahrādārī karte rahe tāki use qatl karen, ²⁵ is lie us ke shāgirdōñ ne use rāt ke waqt

ṭokre meñ biṭhā kar shahr kī chārdīwārī ke ek sūrākh meñ se utār diyā.

Sāul Yarūshalam Meñ

²⁶ Sāul Yarūshalam wāpas chalā gayā. Wahāñ us ne shāgirdoñ se rābitā karne kī koshish kī, lekin sab us se ḍarte the, kyonki unheñ yaqīn nahīñ āyā thā ki wuh wāqai Īsā kā shāgird ban gayā hai. ²⁷ Phir Barnabās use rasūloñ ke pās le āyā. Us ne unheñ Sāul ke bāre meñ sab kuchh batāyā, ki us ne Damishq kī taraf safr karte waqt rāste meñ Ḳhudāwand ko dekhā, ki Ḳhudāwand us se hamkalām huā thā aur us ne Damishq meñ dilerī se Īsā ke nām se bāt kī thī. ²⁸ Chunāñche Sāul un ke sāth rah kar āzādī se Yarūshalam meñ phirne aur dilerī se Ḳhudāwand Īsā ke nām se kalām karne lagā. ²⁹ Us ne Yūnānī zabān bolne wāle Yahūdiyoñ se bhī muḳhātib ho kar bahs kī, lekin jawāb meñ wuh use qatl karne kī koshish karne lage. ³⁰ Jab bhāiyoñ ko mālūm huā to unhoñ ne use Qaisariyā pahunchā diyā aur jahāz meñ biṭhā kar Tarsus ke lie rawānā kar diyā.

³¹ Is par Yahūdiyā, Galīl aur Sāmariya ke pūre ilāqe meñ phailī huī jamāt ko amn-o-amān hāsil huā. Rūhul-quds kī himāyat se us kī tāmīr-o-taqwiyat huī, wuh Ḳhudā kā ḳhauf mān kar chaltī rahī aur tādād meñ bhī baṛhtī gai.

Patras Luddā aur Yāfā Meñ

³² Ek din jab Patras jagah jagah safr kar rahā thā to wuh Luddā meñ ābād muḳaddasoñ ke pās bhī āyā. ³³ Wahāñ us kī mulāqāt ek ādmī banām Ainiyās se huī. Ainiyās maflūj thā. Wuh āṭh sāl

se bistar se uṭh na sakā thā. ³⁴ Patras ne us se kahā, “Ainiyās, Īsā Masīh āp ko shifā detā hai. Uṭh kar apnā bistar sameṭ leñ.” Ainiyās fauran uṭh kharā huā. ³⁵ Jab Luddā aur maidānī ilāqe Shārūn ke tamām rahne wāloñ ne use dekhā to unhoñ ne Ḳhudāwand kī taraf rujū kiyā.

³⁶ Yāfā meñ ek aurat thī jo shāgird thī aur nek kām karne aur ḳhairāt dene meñ bahut āge thī. Us kā nām Tabītā (Ġhazālā) thā. ³⁷ Unhīn dinon meñ wuh bīmār ho kar faut ho gāī. Logoñ ne use ḡhusl de kar bālāḳhāne meñ rakh diyā. ³⁸ Luddā Yāfā ke qarīb hai, is lie jab shāgirdon ne sunā ki Patras Luddā meñ hai to unhoñ ne us ke pās do ādmiyon ko bhej kar iltamās kī, “Sīdhe hamāre pās aeñ aur der na karen.” ³⁹ Patras uṭh kar un ke sāth chalā gayā. Wahāñ pahuñch kar log use bālāḳhāne meñ le gae. Tamām bewāon ne use gher liyā aur rote chillāte wuh sārī qamīseñ aur bāqī libās dikhāne lagīñ jo Tabītā ne un ke lie banāe the jab wuh abhī zindā thī. ⁴⁰ Lekin Patras ne un sab ko kamre se nikāl diyā aur ghuṭne ṭek kar duā kī. Phir lāsh kī taraf muṛ kar us ne kahā, “Tabītā, uṭheñ!” Aurat ne apnī āñkheñ khol dīñ. Patras ko dekh kar wuh baiṭh gāī. ⁴¹ Patras ne us kā hāth pakar liyā aur uṭhne meñ us kī madad kī. Phir us ne muḳaddason aur bewāon ko bulā kar Tabītā ko zindā un ke sapurd kiyā. ⁴² Yih wāqiyā pūre Yāfā meñ mashhūr huā, aur bahut-se log Ḳhudāwand Īsā par imān lāe. ⁴³ Patras kāfī dinon tak Yāfā meñ rahā. Wahāñ wuh chamṛā rangne wāle ek ādmī ke ghar ṭhahrā jis kā nām Shamāūn thā.

10

Patras aur Kurneliyus

¹ Qaisariyā meñ ek Romī afsar * rahtā thā jis kā nām Kurneliyus thā. Wuh us palṭan ke sau faujiyoñ par muqarrar thā jo Itālwī kahlātī thī.

² Kurneliyus apne pūre gharāne samet dīndār aur kḥudātars thā. Wuh faiyāzī se kḥairāt detā aur mutawātir duā meñ lagā rahtā thā. ³ Ek din us ne tīn baje dopahar ke waqt royā dekhī. Us meñ us ne sāf taur par Allāh kā ek farishtā dekhā jo us ke pās āyā aur kahā, “Kurneliyus!”

⁴ Wuh ghabrā gayā aur use ghaur se dekhte hue kahā, “Mere āqā, farmāen.”

Farishte ne kahā, “Tumhārī duāoñ aur kḥairāt kī qurbānī Allāh ke huzūr pahuñch gai hai aur manzūr hai. ⁵ Ab kuchh ādmī Yāfā bhej do. Wahāñ ek ādmī banām Shamāūn hai jo Patras kahlātā hai. Use bulā kar le āo. ⁶ Patras ek chamṛā rangne wāle kā mehmān hai jis kā nām Shamāūn hai. Us kā ghar samundar ke qarīb wāqe hai.”

⁷ Jyoñ hī farishtā chalā gayā Kurneliyus ne do naukaron aur apne kḥidmatgār faujiyoñ meñ se ek kḥudātars ādmī ko bulāyā. ⁸ Sab kuchh sunā kar us ne unheñ Yāfā bhej diyā.

⁹ Agle din Patras dopahar taqriban bārah baje duā karne ke lie chhat par chaṛh gayā. Us waqt Kurneliyus ke bheje hue ādmī Yāfā Shahr ke qarīb pahuñch gae the. ¹⁰ Patras ko bhūk lagī aur wuh kuchh khānā chāhtā thā. Jab us ke lie khānā taiyār kiyā jā rahā thā to wuh wajd kī hālat meñ

---

* **10:1** Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

ā gayā. ¹¹ Us ne dekhā ki āsmān khul gayā hai aur ek chīz zamīn par utar rahī hai, katān kī baṛī chādar jaisī jo apne chār konoñ se nīche utārī jā rahī hai. ¹² Chādar meñ tamām qism ke jānwar haiñ: chār pāñw rakhne wāle, reñgne wāle aur parinde. ¹³ Phir ek āwāz us se mukhātib huī, “Uṭh, Patras. Kuchh zabah karke khā!”

¹⁴ Patras ne etarāz kiyā, “Hargiz nahīn Ḳhudāwand, maiñ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīn khāyā.”

¹⁵ Lekin yih āwāz dubārā us se hamkalām huī, “Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.” ¹⁶ Yihī kuchh tīn martabā huā, phir chādar ko achānak āsmān par wāpas uṭhā liyā gayā.

¹⁷ Patras baṛī uljhan meñ paṛ gayā. Wuh abhī soch rahā thā ki is royā kā kyā matlab hai to Kurneliyus ke bheje hue ādmī Shamāūn ke ghar kā patā karke us ke geṭ par pahuñch gae.

¹⁸ Āwāz de kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā Shamāūn jo Patras kahlātā hai āp ke mehmān haiñ?”

¹⁹ Patras abhī royā par ghaur kar hī rahā thā ki Rūhul-quds us se hamkalām huā, “Shamāūn, tīn mard terī talāsh meñ haiñ. ²⁰ Uṭh aur chhat se utar kar un ke sāth chalā jā. Mat jhijaknā, kyoñki maiñ hī ne unheñ tere pās bhejā hai.” ²¹ Chunāñche Patras un ādmiyoñ ke pās gayā aur un se kahā, “Maiñ wuhī hūñ jise āp ḍhūnd rahe haiñ. Āp kyoñ mere pās āe haiñ?”

²² Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham sau faujiyoñ par muqarrar afsar Kurneliyus ke ghar se āe haiñ. Wuh insāfparwar aur ḳhudātars ādmī haiñ. Pūrī Yahūdī qaum is kī tasdiq kar saktī

hai. Ek muqaddas farishte ne unheñ hidāyat dī ki wuh āp ko apne ghar bulā kar āp kā paighām suneñ.” ²³ Yih sun kar Patras unheñ andar le gayā aur un kī mehmān-nawāzī kī. Agle dīn wuh uṭh kar un ke sāth rawānā huā. Yāfā ke kuchh bhāi bhī sāth gae. ²⁴ Ek dīn ke bād wuh Qaisariyā pahuñch gayā. Kurneliyus un ke intazār meñ thā. Us ne apne rishtedāroñ aur qarībī dostoñ ko bhī apne ghar jamā kar rakhā thā. ²⁵ Jab Patras ghar meñ dākḥil huā to Kurneliyus ne us ke sāmne gir kar use sijdā kiyā. ²⁶ Lekin Patras ne use uṭhā kar kahā, “Uṭheñ. Maiñ bhī insān hī hūñ.” ²⁷ Aur us se bāteñ karte karte wuh andar gayā aur dekhā ki bahut-se log jamā ho gae haiñ. ²⁸ Us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki kisī Yahūdī ke lie kisī Ġhairyahūdī se rifāqat rakhnā yā us ke ghar meñ jānā manā hai. Lekin Allāh ne mujhe dikhāyā hai ki maiñ kisī ko bhī harām yā nāpāk qarār na dūñ. ²⁹ Is wajah se jab mujhe bulāyā gayā to maiñ etarāz kie baġhair chalā āyā. Ab mujhe batā dījīe ki āp ne mujhe kyoñ bulāyā hai?”

³⁰ Kurneliyus ne jawāb diyā, “Chār dīn kī bāt hai ki maiñ isī waqt dopahar tīn baje duā kar rahā thā. Achānak ek ādmī mere sāmne ā khaṛā huā. Us ke kapṛe chamak rahe the. ³¹ Us ne kahā, ‘Kurneliyus, Allāh ne tumhārī duā sun lī aur tumhārī kḥairāt kā kḥayāl kiyā hai. ³² Ab kisī ko Yāfā bhej kar Shamāūn ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. Wuh chamṛā rangne wāle Shamāūn kā mehmān hai. Shamāūn kā ghar samundar ke qarīb wāqe hai.’ ³³ Yih sunte hī maiñ ne apne logoñ ko āp ko bulāne ke lie bhej

diyā. Achchhā huā ki āp ā gae haiñ. Ab ham sab Allāh ke huzūr hāzir haiñ tāki wuh kuchh sunen jo Rab ne āp ko hameñ batāne ko kahā hai.”

Patras kī Taqrīr

³⁴ Phir Patras bol uṭhā, “Ab main samajh gayā hūñ ki Allāh wāqāī jānibdār nahīñ, ³⁵ balki har kisī ko qabūl kartā hai jo us kā ḵhauf māntā aur rāst kām kartā hai. ³⁶ Āp Allāh kī us ḵhushḵhabrī se wāqif haiñ jo us ne Isrāīliyon ko bhejī, yih ḵhushḵhabrī ki Īsā Masīh ke wasīle se salāmatī āī hai. Īsā Masīh sab kā Ḵhudāwand hai. ³⁷ Āp ko wuh kuchh mālūm hai jo Galīl se shurū ho kar Yahūdiyā ke pūre ilāqe meñ huā yānī us bapṭisme ke bād jis kī munādī Yahyā ne kī. ³⁸ Aur āp jānte haiñ ki Allāh ne Īsā Nāsarī ko Rūhul-quḍs aur quwwat se masah kiyā aur ki is par us ne jagah jagah jā kar nek kām kiyā aur Iblīs ke dabe hue tamām logon ko shifā dī, kyonki Allāh us ke sāth thā. ³⁹ Jo kuchh bhī us ne Mulk-e-Yahūd aur Yarūshalam meñ kiyā, us ke gawāh ham ḵhud haiñ. Go logon ne use lakaṛī par laṭkā kar qatl kar diyā ⁴⁰ lekin Allāh ne tīsre din use murdon meñ se zindā kiyā aur use logon par zāhir kiyā. ⁴¹ Wuh pūrī qaum par to zāhir nahīñ huā balki ham par jin ko Allāh ne pahle se chun liyā thā tāki ham us ke gawāh hon. Ham ne us ke jī uṭhne ke bād us ke sāth khāne-pīne kī rifāqat bhī rakhī. ⁴² Us waqt us ne hameñ hukm diyā ki munādī karke qaum ko gawāhī do ki Īsā wuhī hai jise Allāh ne zindon aur murdon par munsif muqarrar kiyā hai. ⁴³ Tamām nabī us kī gawāhī dete haiñ ki jo bhī us par imān lāe use

us ke nām ke wasīle se gunāhoñ kī muāfi mil jāegī.”

Rūhul-quds Ġhairyahūdiyoñ par Nāzil Hotā Hai

⁴⁴ Patras abhī yih bāt kar hī rahā thā ki tamām sunane wāloñ par Rūhul-quds nāzil huā. ⁴⁵ Jo Yahūdī imāndār Patras ke sāth āe the wuh hakkā-bakkā rah gae ki Rūhul-quds kī nemat Ġhairyahūdiyoñ par bhī unḍelī gai hai, ⁴⁶ kyonki unhoñ ne dekhā ki wuh Ġhairzabāneñ bol rahe aur Allāh kī tamjīd kar rahe haiñ. Tab Patras ne kahā, ⁴⁷ “Ab kaun in ko baptismā lene se rok saktā hai? Inheñ to hamārī tarah Rūhul-quds hāsil huā hai.” ⁴⁸ Aur us ne hukm diyā ki unheñ Īsā Masīh ke nām se baptismā diyā jāe. Is ke bād unhoñ ne Patras se guzārish kī ki kuchh din hamāre pās ṭhahreñ.

11

Yarūshalam kī Jamāt meñ Patras kī Riporṭ

¹ Yih khabar rasūloñ aur Yahūdiyā ke bāqī bhāiyōñ tak pahuñchī ki Ġhairyahūdiyoñ ne bhī Allāh kā kalām qabūl kiyā hai. ² Chunāñche jab Patras Yarūshalam wāpas āyā to Yahūdī imāndār us par etarāz karne lage, ³ “Āp Ġhairyahūdiyoñ ke ghar meñ gae aur un ke sāth khānā bhī khāyā.” ⁴ Phir Patras ne un ke sāmne tartīb se sab kuchh bayān kiyā jo huā thā.

⁵ “Main Yāfā Shahr meñ duā kar rahā thā ki wajd kī hālat meñ ā kar royā dekhī. Āsmān se ek chīz zamīn par utar rahī hai, katān kī baṛī

chādar jaisī jo apne chāron̄ konoñ se utārī jā rahī hai. Utartī utartī wuh mujh tak pahuñch gaī. ⁶ Jab main̄ ne ghaur se dekhā to patā chalā ki us meñ tamām qism ke jānwar haiñ: chār pāñw wāle, reñgne wāle aur parinde. ⁷ Phir ek āwāz mujh se muḁhātib huī, ‘Patras, uṭh. Kuchh zabah karke khā!’ ⁸ Main̄ ne etarāz kiyā, ‘Hargiz nahīñ, Ḵhudāwand, main̄ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīñ khāyā.’ ⁹ Lekin yih āwāz dubārā mujh se hamkalām huī, ‘Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.’ ¹⁰ Tīn martabā aisā huā, phir chādar ko jānwaron̄ samet wāpas āsmān par uṭhā liyā gayā. ¹¹ Usī waqt tīn ādmī us ghar ke sāmne ruk gae jāhāñ main̄ ṭhahrā huā thā. Unheñ Qaisariyā se mere pās bhejā gayā thā. ¹² Rūhul-quds ne mujhe batāyā ki main̄ baḁhair jhijke un ke sāth chalā jāūñ. Yih mere chhih bhāi bhī mere sāth gae. Ham rawānā ho kar us ādmī ke ghar meñ dāḁhil hue jis ne mujhe bulāyā thā. ¹³ Us ne hamēñ batāyā ki ek farishtā ghar meñ us par zāhir huā thā jis ne use kahā thā, ‘Kisī ko Yāfā bhej kar Shamāun̄ ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. ¹⁴ Us ke pās wuh paighām hai jis ke zariye tum apne pūre gharāne samet najāt pāoge.’ ¹⁵ Jab main̄ wahāñ bolne lagā to Rūhul-quds un par nāzil huā, bilkul usī tarah jis tarah wuh shurū meñ ham par huā thā. ¹⁶ Phir mujhe wuh bāt yād āī jo Ḵhudāwand ne kahī thī, ‘Yahyā ne tum ko pāñī se baptismā diyā, lekin tumheñ Rūhul-quds se baptismā diyā jāegā.’ ¹⁷ Allāh ne unheñ wuhī nemat dī jo us ne hamēñ bhī dī thī

jo Ḳhudāwand Īsā Masīh par imān lāe the. To phir main kaun thā ki Allāh ko roktā?”

¹⁸ Patras kī yih bāteñ sun kar Yarūshalam ke imāndār etarāz karne se bāz āe aur Allāh kī tamjīd karne lage. Unhoñ ne kahā, “To is kā matlab hai ki Allāh ne Ġhairyahūdiyoñ ko bhī taubā karne aur abadī zindagī pāne kā mauqā diyā hai.”

Antākiyā meñ Jamāt

¹⁹ Jo imāndār Stifanus kī maut ke bād kī izārasānī se bikhar gae the wuh Fenīke, Qubrus aur Antākiyā tak pahuñch gae. Jahāñ bhī wuh jāte wahāñ Allāh kā paighām sunāte albattā sirf Yahūdiyoñ ko. ²⁰ Lekin un meñ se Kuren aur Qubrus ke kuchh ādmī Antākiyā Shahr jā kar Yūnāniyoñ ko bhī Ḳhudāwand Īsā ke bāre meñ ḳhushḳhabrī sunāne lage. ²¹ Ḳhudāwand kī qudrat un ke sāth thī, aur bahut-se logoñ ne imān lā kar Ḳhudāwand kī taraf rujū kiyā. ²² Is kī ḳhabar Yarūshalam kī jamāt tak pahuñch gāi to unhoñ ne Barnabās ko Antākiyā bhej diyā. ²³ Jab wuh wahāñ pahuñchā aur dekhā ki Allāh ke fazl se kyā kuchh huā hai to wuh ḳhush huā. Us ne un sab kī hauslā-afzāi kī ki wuh pūrī lagan se Ḳhudāwand ke sāth lipṭe raheñ. ²⁴ Barnabās nek ādmī thā jo Rūhul-quds aur imān se māmūr thā. Chunāñche us waqt bahut-se log Ḳhudāwand kī jamāt meñ shāmil hue.

²⁵ Is ke bād wuh Sāul kī talāsh meñ Tarsus chalā gayā. ²⁶ Jab use milā to wuh use Antākiyā le āyā. Wahāñ wuh donoñ ek pūre sāl tak jamāt meñ shāmil hote aur bahut-se logoñ ko sikhāte

rahe. Antākiyā pahlā maqām thā jahān īmāndār Masīhī kahlāne lage.

²⁷ Un dinoñ kuchh nabī Yarūshalam se ā kar Antākiyā pahuñch gae. ²⁸ Ek kā nām Agabus thā. Wuh kharā huā aur Rūhul-quds kī mārifat peshgoī kī ki Rom kī pūrī mamlakat meñ saḡht kāl paregā. (Yih bāt us waqt pūrī huī jab shahanshāh Klaudiyus kī hukūmat thī.) ²⁹ Agabus kī bāt sun kar Antākiyā ke shāgirdoñ ne faislā kiyā ki ham meñ se har ek apnī māli gunjāish ke mutābiq kuchh de tāki use Yahūdiyā meñ rahne wāle bhāiyōñ kī imdād ke lie bhejā jā sake. ³⁰ Unhoñ ne apne is hadiye ko Barnabās aur Sāul ke sapurd karke wahān ke buzurgoñ ko bhej diyā.

12

Mazīd Īzārasānī

¹ Un dinoñ meñ bādshāh Herodes Agrippā jamāt ke kuchh īmāndāroñ ko giriftār karke un se badsulūkī karne lagā. ² Is silsile meñ us ne Yāqūb rasūl (Yūhannā ke bhāī) ko talwār se qatl karwāyā. ³ Jab us ne dekhā ki yih harkat Yahūdiyōñ ko pasand āī hai to us ne Patras ko bhī giriftār kar liyā. Us waqt Beḡhamīrī Roṭī kī Īd manāī jā rahī thī. ⁴ Us ne use jel meñ ḍāl kar chār dastoñ ke hawāle kar diyā ki us kī pahrādārī karen. (Har daste meñ chār faujī the.) Ḳhayāl thā ki īd ke bād hī Patras ko awām ke sāmne kharā karke us kī adālat kī jāe. ⁵ Yoñ Patras qaidḡhāne meñ rahā. Lekin īmāndāroñ kī jamāt lagātār us ke lie duā kartī rahī.

Patras kī Rihāī

⁶ Phir adālat kā din qarīb ā gayā. Patras rāt ke waqt so rahā thā. Agle din Herodes use pesh karnā chāhtā thā. Patras do faujiyon ke darmiyān leṭā huā thā jo do zanjīron se us ke sāth bandhe hue the. Dīgar faujī darwāze ke sāmne pahrā de rahe the. ⁷ Achānak ek tez raushnī koṭharī meñ chamak uṭhī aur Rab kā ek farishtā Patras ke sāmne ā kharā huā. Us ne us ke pahlū ko jhaṭkā de kar use jagā diyā aur kahā, “Jaldī karo! Uṭho!” Tab Patras kī kalāiyon par kī zanjīreñ gir gaīñ. ⁸ Phir farishte ne use batāyā, “Apne kapre aur jūte pahan lo.” Patras ne aisā hī kiyā. Farishte ne kahā, “Ab apnī chādar oṛh kar mere pīchhe ho lo.” ⁹ Chunānche Patras koṭharī se nikal kar farishte ke pīchhe ho liyā agarche use ab tak samajh nahīñ āī thī ki jo kuchh ho rahā hai haqīqī hai. Us kā khayāl thā ki maiñ royā dekh rahā hūñ. ¹⁰ Donoñ pahle pahre se guzar gae. Phir dūsre se aur yon shahr meñ pahuñchāne wāle lohe ke geṭ ke pās ae. Yih khud baḥud khul gayā aur wuh donoñ nikal kar ek galī meñ chalne lage. Chalthe chalthe farishte ne achānak Patras ko chhoṛ diyā.

¹¹ Phir Patras hosh meñ ā gayā. Us ne kahā, “Wāqai, Khudāwand ne apne farishte ko mere pās bhej kar mujhe Herodes ke hāth se bachāyā hai. Ab Yahūdī qaum kī tawaqqo pūrī nahīñ hogī.”

¹² Jab yih bāt use samajh āī to wuh Yūhannā Marqus kī māñ Mariyam ke ghar chalā gayā. Wahāñ bahut-se afrād jamā ho kar duā kar rahe the. ¹³ Patras ne geṭ khaṭkhaṭāyā to ek naukarānī

dekhne ke lie āī. Us kā nām rudī thā. ¹⁴ Jab us ne Patras kī āwāz pahchān lī to wuh k̄hushī ke māre geṭ ko kholne ke bajāe dauṛ kar andar chalī gaī aur batāyā, “Patras geṭ par khaṛe haiñ!” ¹⁵ Hāzirīn ne kahā, “Hosh meñ āo!” Lekin wuh apnī bāt par aṛī rahī. Phir unhoñ ne kahā, “Yih us kā farishtā hogā.”

¹⁶ Ab tak Patras bāhar khaṛā khaṭkhaṭā rahā thā. Chunānche unhoñ ne geṭ ko khol diyā. Patras ko dekh kar wuh hairān rah gae. ¹⁷ Lekin us ne apne hāth se k̄hāmosh rahne kā ishārā kiyā aur unheñ sārā wāqiyā sunāyā ki K̄hudāwand mujhe kis tarah jel se nikāl lāyā hai. “Yāqūb aur bāqī bhāiyōñ ko bhī yih batānā,” yih kah kar wuh kahīñ aur chalā gayā.

¹⁸ Aglī subah jel ke faujiyōñ meñ barī halchal mach gaī ki Patras kā kyā huā hai. ¹⁹ Jab Herodes ne use ḍhūndā aur na pāyā to us ne pahredārōñ kā bayān le kar unheñ sazā-e-maut de dī.

Is ke bād wuh Yahūdiyā se chalā gayā aur Qaisariyā meñ rahne lagā.

Herodes Agrippā kī Maut

²⁰ Us waqt wuh Sūr aur Saidā ke bāshindōñ se nihāyat nārāz thā. Is lie donoñ shahroñ ke numāinde mil kar sulah kī darkhāst karne ke lie us ke pās āe. Wajah yih thī ki un kī k̄hurāk Herodes ke mulk se hāsil hotī thī. Unhoñ ne bādshāh ke mahal ke inchārj blastus ko is par āmādā kiyā ki wuh un kī madad kare ²¹ aur bādshāh se milne kā din muqarrar kiyā. Jab wuh din āyā to Herodes apnā shāhī libās pahan kar taḥt par baiṭh gayā aur ek alāniyā taqrīr kī.

²² Awām ne nāre lagā lagā kar pukārā, “Yih Allāh kī āwāz hai, insān kī nahīn.” ²³ Wuh abhī yih kah rahe the ki Rab ke farishte ne Herodes ko mārā, kyonki us ne logon kī parastish qabūl karke Allāh ko jalāl nahīn diyā thā. Wuh bīmār huā aur kīron ne us ke jism ko khā khā kar khatm kar diyā. Isī hālat meñ wuh mar gayā.

²⁴ Lekin Allāh kā kalām barhtā aur phailtā gayā.

²⁵ Itne meñ Barnabās aur Sāul Antākiyā kā hadiyā le kar Yarūshalam pahuñch chuke the. Unhon ne paise wahāñ ke buzurgoñ ke sapurd kar die aur phir Yūhannā Marqus ko sāth le kar wāpas chale gae.

13

Barnabās aur Sāul ko Tablīghī K̄hidmat ke lie Chunā Jātā Hai

¹ Antākiyā kī jamāt meñ kaī nabī aur ustād the: Barnabās, Shamāun jo Kālā kahlātā thā, Lūkiyus Kurenī, Manāhem jis ne bādshāh Herodes Antipās ke sāth parwarish pāī thī aur Sāul. ² Ek din jab wuh rozā rakh kar K̄hudāwand kī parastish kar rahe the to Rūhul-quds un se hamkalām huā, “Barnabās aur Sāul ko us k̄hās kām ke lie alag karo jis ke lie maiñ ne unheñ bulāyā hai.”

³ Is par unhon ne mazīd roze rakhe aur duā kī, phir un par apne hāth rakh kar unheñ ruḁhsat kar diyā.

Qubrus Meñ

⁴ Yoñ Barnabās aur Sāul ko Rūhul-quds kī taraf se bhejā gayā. Pahle wuh sāhilī shahr

Salūkiyā gae aur wahān jahāz meñ baiṭh kar Jazīrā-e-Qubrus ke lie rawānā hue. ⁵ Jab wuh Salamīs Shahr pahuñche to unhoñ ne Yahūdiyoñ ke ibādatḵhānoñ meñ jā kar Allāh kā kalām sunāyā. Yūhannā Marqus madadgār ke taur par un ke sāth thā.

⁶ Pūre jazīre meñ se safr karte karte wuh Pāfus Shahr tak pahuñch gae. Wahān un kī mulāqāt ek Yahūdī jādūgar se huī jis kā nām Bar-īsā thā. Wuh jhūṭā nabī thā ⁷ aur jazīre ke gawarnar Sirgiyus Paulus kī ḵhidmat ke lie hāzir rahtā thā. Sirgiyus ek samajhdār ādmī thā. Us ne Barnabās aur Sāul ko apne pās bulā liyā kyoñki wuh Allāh kā kalām sunane kā ḵhāhishmand thā. ⁸ Lekin jādūgar Ilīmās (Bar-īsā kā dūsrā nām) ne un kī muḵhālafat karke gawarnar ko imān se bāz rakhne kī koshish kī. ⁹ Phir Sāul jo Paulus bhī kahlātā hai Rūhul-quds se māmūr huā aur ghaur se us kī taraf deḵhne lagā. ¹⁰ Us ne kahā, “Iblīs ke farzand! Tū har qism ke dhoke aur badī se bharā huā hai aur har insāf kā dushman hai. Kyā tū Ḵhudāwand kī sīdhī rāhoñ ko bigārne kī koshish se bāz na āegā? ¹¹ Ab Ḵhudāwand tujhe sazā degā. Tū andhā ho kar kuchh der ke lie sūraj kī raushnī nahīn dekhegā.”

Usī lamhe dhund aur tārīkī jādūgar par chhā gaī aur wuh ṭaṭol ṭaṭol kar kisī ko talāsh karne lagā jo us kī rāhnumāī kare. ¹² Yih mājarā dekh kar gawarnar imān lāyā, kyoñki Ḵhudāwand kī tālīm ne use hairatzadā kar diyā thā.

Pisidiyā ke Shahr Antākiyā meñ Munādī

¹³ Phir Paulus aur us ke sāthī jahāz par sawār hue aur Pāfus se rawānā ho kar Pīrgā Shahr

pahuñch gae jo Pamfīliyā meñ hai. Wahāñ Yūhannā Marqus unheñ chhoṛ kar Yarūshalam wāpas chalā gayā. ¹⁴ Lekin Paulus aur Barnabās āge nikal kar Pisidiyā meñ wāqe shahr Antākiyā pahuñche jahāñ wuh Sabat ke din Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar baiṭh gae. ¹⁵ Tauret aur nabiyon ke sahifon kī tilawat ke bād ibādatkhāne ke rāhnumāon ne unheñ kahlā bhejā, “Bhāiyo, agar āp ke pās logon ke lie kōi nasīhat kī bāt hai to use pesh karen.” ¹⁶ Paulus kharā huā aur hāth kā ishārā karke bolne lagā, “Isrāil ke mardo aur khudātars Ghairyahūdiyo, merī bāt suneñ! ¹⁷ Is qaum Isrāil ke Khudā ne hamāre bāpdādā ko chun kar unheñ Misr meñ hī tāqatwar banā diyā jahāñ wuh ajnabī the. Phir wuh unheñ barī qudrat ke sāth wahāñ se nikāl lāyā. ¹⁸ Jab wuh registān meñ phir rahe the to wuh chālīs sāl tak unheñ bardāsht kartā rahā. ¹⁹ Is ke bād us ne Mulk-e-Kanān meñ sāt qaumon ko tabāh karke un kī zamīn Isrāil ko wirse meñ dī. ²⁰ Itne meñ taqriban 450 sāl guzar gae.

Yashua kī maut par Allāh ne unheñ Samuel Nabī ke daur tak qāzī die tāki un kī rāhnumāi karen. ²¹ Phir in se tang ā kar unhoñ ne bādshāh māngā, is lie us ne unheñ Sāul bin Qīs de diyā jo Binyamīn ke qabile kā thā. Sāul chālīs sāl tak un kā bādshāh rahā, ²² phir Allāh ne use haṭā kar Dāūd ko taḥt par biṭhā diyā. Dāūd wuhī admī hai jis ke bāre meñ Allāh ne gawāhī dī, ‘Maiñ ne Dāūd bin Yassī meñ ek aisā admī pāyā hai jo merī soch rakhtā hai. Jo kuchh bhī maiñ chāhtā hūñ use wuh karegā.’ ²³ Isī bādshāh kī aulād meñ se

Īsā nīklā jis kā wādā Allāh kar chukā thā aur jise us ne Isrāil ko najāt dene ke lie bhej diyā. ²⁴ Us ke āne se peshtar Yahyā baptismā dene wāle ne elān kiyā ki Isrāil kī pūrī qaum ko taubā karke baptismā lene kī zarūrat hai. ²⁵ Apnī k̄hidmat ke ik̄htitām par us ne kahā, ‘Tumhāre nazdik main kaun hūn? Main wuh nahīn hūn jo tum samajhte ho. Lekin mere bād wuh ā rahā hai jis ke jūtoñ ke tasme main kholne ke layq bhī nahīn hūn.’

²⁶ Bhāiyo, Ibrāhīm ke farzando aur K̄hudā kā k̄hauf mānane wāle Ġhairyahūdiyo! Najāt kā paighām hamēñ hī bhej diyā gayā hai. ²⁷ Yarūshalam ke rahne wāloñ aur un ke rāhnumāoñ ne Īsā ko na pahchānā balki use mujrim thahrāyā. Yoñ un kī mārifat nabiyōñ kī wuh peshgoiyāñ pūrī huīñ jin kī tilawat har Sabat ko kī jāti hai. ²⁸ Aur agarche unheñ sazā-e-maut dene kī wajah na milī to bhī unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh use sazā-e-maut de. ²⁹ Jab un kī mārifat Īsā ke bāre meñ tamām peshgoiyāñ pūrī huīñ to unhoñ ne use salīb se utār kar qabr meñ rakh diyā. ³⁰ Lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā ³¹ aur wuh bahut dinoñ tak apne un pairokāroñ par zāhir hotā rahā jo us ke sāth Galil se Yarūshalam āe the. Yih ab hamārī qaum ke sāmne us ke gawāh haiñ. ³² Aur ab ham āp ko yih k̄hushk̄habrī sunāne āe haiñ ki jo wādā Allāh ne hamāre bāpdādā ke sāth kiyā, ³³ use us ne Īsā ko zindā karke hamāre lie jo un kī aulād haiñ pūrā kar diyā hai. Yoñ dūsre zabūr meñ likhā hai, ‘Tū merā Farzand hai, āj main terā Bāp ban

gayā hūn.’ ³⁴ Is haqīqat kā zikr bhī kalām-e-muqaddas meñ kiyā gayā hai ki Allāh use murdoñ meñ se zindā karke kabhī galne-sarñe nahīn degā: ‘Maiñ tumheñ un muqaddas aur anmiṭ mehrbāniyoñ se nawāzūngā jin kā wādā Dāūd se kiyā thā.’ ³⁵ Yih bāt ek aur hawāle meñ pesh kī gaī hai, ‘Tū apne muqaddas ko galne-sarñe kī naubat tak pahuñchne nahīn degā.’ ³⁶ Is hawāle kā tālluq Dāūd ke sāth nahīn hai, kyoñki Dāūd apne zamāne meñ Allāh kī marzī kī k̄hidmat karne ke bād faut ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us kī lāsh gal kar k̄hatm ho gaī. ³⁷ Balki yih hawālā kisī aur kā zikr kartā hai, us kā jise Allāh ne zindā kar diyā aur jis kā jism galne-sarñe se dochār na huā. ³⁸ Bhāiyo, ab merī yih bāt jān leñ, ham is kī munādī karne āe haiñ ki āp ko is shaḵhs Īsā ke wasīle se apne gunāhoñ kī muāfi miltī hai. Mūsā kī shariat āp ko kisī tarah bhī rāstbāz qarār nahīn de saktī thī, ³⁹ lekin ab jo bhī Īsā par īmān lāe use har lihāz se rāstbāz qarār diyā jātā hai. ⁴⁰ Is lie k̄habardār! Aisā na ho ki wuh bāt āp par pūrī utre jo nabiyōñ ke sahīfoñ meñ likhī hai,

⁴¹ ‘Ġhaur karo, mazāq uṛāne wālo!

Hairatzadā ho kar halāk ho jāo.

Kyoñki maiñ tumhāre jīte-jī ek aisā kām karūnga

jis kī jab k̄habar sunoge

to tumheñ yaqīn nahīn āegā.’ ”

⁴² Jab Paulus aur Barnabās ibādatk̄hāne se nikalne lage to logoñ ne un se guzārish kī, “Agle Sabat hameñ in bātoñ ke bāre meñ mazīd kuchh batāeñ.” ⁴³ Ibādat ke bād bahut-se Yahūdī aur

Yahūdī imān ke naumurīd Paulus aur Barnabās ke pīchhe ho lie, aur donoñ ne un se bāt karke un kī haoslā-afzāi kī ki Allāh ke fazl par qāym raheñ.

⁴⁴ Agle Sabat ke din taqrīban tamām shahr Ḳhudāwand kā kalām sunane ko jamā huā.

⁴⁵ Lekin jab Yahūdiyoñ ne hujūm ko dekhā to wuh hasad se jal gae aur Paulus kī bātoñ kī tardīd karke kufr bakne lage. ⁴⁶ Is par Paulus aur Barnabās ne un se sāf sāf kah diyā, “Lāzim thā ki Allāh kā kalām pahle āp ko sunāyā jāe. Lekin chūnki āp use mustarad karke apne āp ko abadī zindagī ke lāyq nahīñ samajhte is lie ham ab Ḡhairyahūdiyoñ kī taraf ruḵh karte haiñ.

⁴⁷ Kyonki Ḳhudāwand ne hameñ yihī hukm diyā jab us ne farmāyā, ‘Maiñ ne tujhe dīgar aqwām kī raushnī banā dī hai tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahuñchāe.’ ”

⁴⁸ Yih sun kar Ḡhairyahūdī ḵhush hue aur Ḳhudāwand ke kalām kī tamjīd karne lage. Aur jītne abadī zindagī ke lie muqarrar kie gae the wuh imān lāe.

⁴⁹ Yoñ Ḳhudāwand kā kalām pūre ilāqe meñ phail gayā. ⁵⁰ Phir Yahūdiyoñ ne shahr ke liḍaroñ aur Yahūdī imān rakhne wālī kuchh bārasūḵh Ḡhairyahūdī ḵhawātīn ko uksā kar logoñ ko Paulus aur Barnabās ko satāne par ubhārā. Āḵhirkār unheñ shahr kī sarhaddoñ se nikāl diyā gayā. ⁵¹ Is par wuh un ke ḵhilāf gawāhī ke taur par apne jūtoñ se gard jhār kar āge barhe aur Ikuniyum Shahr pahuñch gae. ⁵² Aur Antākiyā ke shāgird ḵhushī aur Rūhul-quds se bhare rahe.

14

Ikuniyum Meñ

¹ Ikuniyum meñ Paulus aur Barnabās Yahūdī ibādatḡhāne meñ jā kar itne iḡhtiyār se bole ki Yahūdīyoñ aur Ġhairyahūdīyoñ kī baṛī tādād īmān le āī. ² Lekin jin Yahūdīyoñ ne īmān lāne se inkār kiyā unhoñ ne Ġhairyahūdīyoñ ko uksā kar bhāīyoñ ke bāre meñ un ke ḡhayālāt ḡharāb kar die. ³ To bhī rasūl kāfī der tak wahān ṡhahre. Unhoñ ne dilerī se ḡhudāwand ke bāre meñ tālīm dī aur ḡhudāwand ne apne fazl ke paighām kī tasdīq kī. Us ne un ke hāthoñ ilāhī nishān aur mojize rūnumā hone die. ⁴ Lekin shahr meñ ābād log do gurohoñ meñ baṡ gae. Kuchh Yahūdīyoñ ke haq meñ the aur kuchh rasūloñ ke haq meñ.

⁵ Phir kuchh Ġhairyahūdīyoñ aur Yahūdīyoñ meñ josh ā gayā. Unhoñ ne apne liḡaroñ samet faislā kiyā ki ham Paulus aur Barnabās kī tazlīl karke unheñ sangsār karenge. ⁶ Lekin jab rasūloñ ko patā chalā to wuh hijrat karke lukāuniyā ke shahroñ Lustrā, Dirbe aur irdgird ke ilāqe meñ ⁷ Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāte rahe.

Lustrā aur Dirbe

⁸ Lustrā meñ Paulus aur Barnabās kī mulāqāt ek ādmī se huī jis ke pānwoñ meñ tāqat nahīn thī. Wuh paidāish hī se langarā thā aur kabhī bhī chal-phir na sakā thā. Wuh wahān baiṡhā ⁹ un kī bāteñ sun rahā thā ki Paulus ne ḡhaur se us kī taraf dekhā. Us ne jān liyā ki us ādmī meñ rihāi pāne ke lāyq īmān hai. ¹⁰ Is lie wuh ūnchī āwāz se bolā, “Apne pānwoñ par khare ho jāeñ!”

Wuh uchhal kar kharā huā aur chalne-phirne lagā. ¹¹ Paulus kā yih kām dekh kar hujūm apnī maqāmī zabān meñ chillā uṭhā, “In ādmiyoñ kī shakl meñ dewatā hamāre pās utar āe haiñ.” ¹² Unhoñ ne Barnabās ko Yūnānī dewatā Ziyūs qarār diyā aur Paulus ko dewatā Hirmes, kyoñki kalām sunāne kī khidmat zyādātar wuh anjām detā thā. ¹³ Is par shahr se bāhar wāqe Ziyūs ke mandir kā pujārī shahr ke darwāze par bail aur phūloñ ke hār le āyā aur hujūm ke sāth qurbāniyāñ chaṛhāne kī taiyāriyāñ karne lagā.

¹⁴ Yih sun kar Barnabās aur Sāūl rasūl apne kaproñ ko phār kar hujūm meñ jā ghuse aur chillāne lage, ¹⁵ “Mardo, yih āp kyā kar rahe haiñ? Ham bhī āp jaise insān haiñ. Ham to āp ko Allāh kī yih khushkhabrī sunāne āe haiñ kī āp in bekār chīzoñ ko chhoṛ kar zindā Khudā kī taraf rujū farmāen jis ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai paidā kiyā hai. ¹⁶ Māzī meñ us ne tamām Ghairyahūdī qaumoñ ko khulā chhoṛ diyā thā ki wuh apnī apnī rāh par chaleñ. ¹⁷ To bhī us ne aisī chīzeñ āp ke pās rahne dī haiñ jo us kī gawāhī detī haiñ. Us kī mehrbānī is se zāhir hotī hai ki wuh āp ko bārish bhej kar har mausam kī fasleñ muhaiyā kartā hai aur āp ser ho kar khushī se bhar jāte haiñ.” ¹⁸ In alfāz ke bāwujūd Paulus aur Barnabās ne baṛī mushkil se hujūm ko unheñ qurbāniyāñ chaṛhāne se rokā.

¹⁹ Phir kuchh Yahūdī Pisidiyā ke Antākiyā aur Ikuniyum se wahāñ āe aur hujūm ko apnī taraf māyl kiyā. Unhoñ ne Paulus ko sangsār kiyā aur

shahr se bāhar ghasīṭ kar le gae. Un kā k̄hayāl thā ki wuh mar gayā hai, ²⁰ lekin jab shāgird us ke gird jamā hue to wuh uṭh kar shahr kī taraf wāpas chal paṛā. Agle din wuh Barnabās samet Dirbe chalā gayā.

Shām ke Antākiyā meñ Wāpasī

²¹ Dirbe meñ unhoñ ne Allāh kī khushkhabrī sunā kar bahut-se shāgird banāe. Phir wuh muṛ kar Lustrā, Ikuniyum aur Pisidiyā ke Antākiyā wāpas āe. ²² Har jagah unhoñ ne shāgirdoñ ke dil mazbūt karke un kī haoslā-afzāi kī ki wuh imān meñ sābitqadam raheñ. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki ham bahut-sī musībatoñ meñ se guzar kar Allāh kī bādshāhī meñ dāk̄hil hoñ.” ²³ Paulus aur Barnabās ne har jamāt meñ buzurg bhī muqarrar kie. Unhoñ ne roze rakh kar duā kī aur unheñ us Ḳhudāwand ke sapurd kiyā jis par wuh imān lāe the.

²⁴ Yoñ Pisidiyā ke ilāqe meñ se safr karte karte wuh Pamfiliyā pahuñche. ²⁵ Unhoñ ne Pīrgā meñ kalām-e-muqaddas sunāyā aur phir utar kar Attaliyā pahuñche. ²⁶ Wahāñ se wuh jahāz meñ baiṭh kar Shām ke shahr Antākiyā ke lie rawānā hue, us shahr ke lie jahāñ imāndāroñ ne unheñ is tablīghī safr ke lie Allāh ke fazl ke sapurd kiyā thā. Yoñ unhoñ ne apnī is k̄hidmat ko pūrā kiyā.

²⁷ Antākiyā pahuñch kar unhoñ ne imāndāroñ ko jamā karke un tamām kāmōñ kā bayān kiyā jo Allāh ne un ke wasīle se kie the. Sāth sāth unhoñ ne yih bhī batāyā ki Allāh ne kis tarah Ḡhairyahūdiyoñ ke lie bhī imān kā darwāzā khol

diyā hai. ²⁸ Aur wuh kāfī der tak wahān ke shāgirdon ke pās ṭhahre rahe.

15

Yarūshalam meñ Mushāwratī Ijtimā

¹ Us waqt kuchh ādmī Yahūdiyā se ā kar Shām ke Antākiyā meñ bhāiyon ko yih tālīm dene lage, “Lāzim hai ki āp kā Mūsā kī shariyat ke mutābiq khatnā kiyā jāe, warnā āp najāt nahīn pā sakeṅge.” ² Is se un ke aur Barnabās aur Paulus ke darmiyān nā-ittafāqī paidā ho gāi aur donoñ un ke sāth kḥūb bahs-mubāhasā karne lage. Ākḥirkār jamāt ne Paulus aur Barnabās ko muqarrar kiyā ki wuh chand ek aur maqāmī imāndāron ke sāth Yarūshalam jāen aur wahān ke rasūlon aur buzurgon ko yih muāmalā pesh karen.

³ Chunānche jamāt ne unheñ rawānā kiyā aur wuh Fenīke aur Sāmariya meñ se guzare. Rāste meñ unhoñ ne maqāmī imāndāron ko tafsīl se batāyā ki Ghairyahūdī kis tarah Kḥudāwand kī taraf rujū lā rahe haiñ. Yih sun kar tamām bhāi nihāyat kḥush hue. ⁴ Jab wuh Yarūshalam pahuñch gae to jamāt ne apne rasūlon aur buzurgon samet un kā istiqbāl kiyā. Phir Paulus aur Barnabās ne sab kuchh bayān kiyā jo un kī mārifat huā thā. ⁵ Yih sun kar kuchh imāndār kḥaṛe hue jo Farīsī firqe meñ se the. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki Ghairyahūdiyōn kā khatnā kiyā jāe aur unheñ hukm diyā jāe ki wuh Mūsā kī shariyat ke mutābiq zindagī guzāren.”

⁶ Rasūl aur buzurg is muāmale par ġhaur karne ke lie jamā hue. ⁷ Bahut bahs-mubāhasā ke bād Patras khaṛā huā aur kahā, “Bhāiyo, āp jānte haiñ ki Allāh ne bahut der huī āp meñ se mujhe chun liyā ki Ġhairyahūdiyoñ ko Allāh kī khushkhabrī sunāūn tāki wuh imān laeñ. ⁸ Aur Allāh ne jo diloñ ko jāntā hai is bāt kī tasdiq kī hai, kyoñki us ne unheñ wuhī Rūhul-quḏs baḡhshā hai jo us ne hameñ bhī diyā thā. ⁹ Us ne ham meñ aur un meñ koī bhī farq na rakhā balki imān se un ke diloñ ko bhī pāk kar diyā. ¹⁰ Chunāñche āp Allāh ko is meñ kyoñ āzmā rahe haiñ ki āp Ġhairyahūdī shāgirdoñ kī gardan par ek aisā juā rakhnā chāhte haiñ jo na ham aur na hamāre bāpdādā uṭhā sakte the? ¹¹ Dekheñ, ham to imān rakhte haiñ ki ham sab ek hī tarīqe yānī Khudāwand Isā ke fazl hī se najāt pāte haiñ.”

¹² Tamām log chup rahe to Paulus aur Barnabās unheñ un ilāhī nishānoñ aur mojizoñ ke bāre meñ batāne lage jo Allāh ne un kī mārifat Ġhairyahūdiyoñ ke darmiyān kie the. ¹³ Jab un kī bāt khatm huī to Yāqūb ne kahā, “Bhāiyo, merī bāt sunēñ! ¹⁴ Shamāūn ne bayān kiyā hai ki Allāh ne kis tarah pahlā qadam uṭhā kar Ġhairyahūdiyoñ par apnī fikrmandī kā izhār kiyā aur un meñ se apne lie ek qaum chun lī. ¹⁵ Aur yih bāt nabiyōñ kī peshgoiyoñ ke bhī mutābiq hai. Chunāñche likhā hai,

¹⁶ ‘Is ke bād main wāpas ā kar

Dāūd ke tabāhshudā ghar ko nae sire se tāmīr karūñga,

main us ke khandarāt dubārā tāmīr karke bahāl karūᅅga

¹⁷ tāki logoᅅn kā bachā-khuchā hissā aur wuh tamām qaumeᅅn

mujhe ᅅhūᅅdeᅅn jin par mere nām kā ᅅhappā lagā hai.

Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī'

¹⁸ balki yih use azal se mālūm hai.

¹⁹ Yihī pesh-e-nazar rakh kar merī rāy yih hai ki ham un ᅅhairyahūᅅdiyoᅅn ko jo Allāh kī taraf rujū kar rahe haiᅅn ᅅhairzarūrī taklīf na deᅅn. ²⁰ Is ke bajāe behtar yih hai ki ham unheᅅn likh kar hidāyat deᅅn ki wuh in chīzoᅅn se parhez karen: aise khānoᅅn se jo butoᅅn ko pesh kie jāne se nāpāk haiᅅn, zinākārī se, aise jānwaroᅅn kā gosht khāne se jinheᅅn galā ghūᅅᅅ kar mār diyā gayā ho aur ᅅhūᅅn khāne se. ²¹ Kyoᅅnki Mūsūwī sharīat kī munādī karne wāle kaī nasloᅅn se har shahr meᅅn rah rahe haiᅅn. Jis shahr meᅅn bhī jāeᅅn har Sabat ke din sharīat kī tilāwat kī jāᅅtī hai."

ᅅhairyahūᅅdī Īmāᅅdāroᅅn ke Nām ᅅhat

²² Phir rasūloᅅn aur buzurgoᅅn ne pūrī jamāt samet faislā kiyā ki ham apne meᅅn se kuchh ādmī chun kar Paulus aur Barnabās ke hamrāh Shām ke shahr Antākiyā bhej deᅅn. Do ko chunā gayā jo bhāiyoᅅn meᅅn rāhnumā the, Yahūᅅdāh Barsabbā aur Silās. ²³ Un ke hāth unhoᅅn ne yih ᅅhat bhejā,

“Yarūshalam ke rasūloᅅn aur buzurgoᅅn kī taraf se jo āp ke bhāi haiᅅn.

Azīz Ġhairyahūdī bhāiyo jo Antākiyā, Shām aur Kilikiyā meñ rahte haiñ, assalāmu alaikum!

²⁴ Sunā hai ki ham meñ se kuchh logon ne āp ke pās ā kar āp ko pareshān karke bechain kar diyā hai, hālāñki ham ne unheñ nahīn bhejā thā. ²⁵ Is lie ham sab is par muttāfiq hue ki kuchh ādmiyon ko chun kar apne pyāre bhāiyon Barnabās aur Paulus ke hamrāh āp ke pās bhejeñ. ²⁶ Barnabās aur Paulus aise log haiñ jinhon ne hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kī ḳhātir apnī jān ḳhatre meñ ḍāl dī hai. ²⁷ Un ke sāthī Yahūdāh aur Silās haiñ jin ko ham ne is lie bhejā ki wuh zabānī bhī un bāton kī tasdiq kareñ jo ham ne likhī haiñ.

²⁸ Ham aur Rūhul-quds is par muttāfiq hue haiñ ki āp par siwāe in zarūrī bāton ke koī boj na ḍaleñ: ²⁹ Butoñ ko pesh kiyā gayā khānā mat khānā, ḳhūn mat khānā, aise jānwaron kā gosht mat khānā jo galā ghūñṭ kar mār die gae hon. Is ke alāwā zinākārī na kareñ. In chīzon se bāz raheñge to achchhā kareñge. Ḳhudā hāfiz.”

³⁰ Paulus, Barnabās aur un ke sāthī ruḳhsat ho kar Antākiyā chale gae. Wahān pahuñch kar unhon ne jamāt ikatthī karke use ḳhat de diyā. ³¹ Use paṛh kar īmāndār us ke hauslā-afzā paighām par ḳhush hue. ³² Yahūdāh aur Silās ne bhī jo ḳhud nabī the bhāiyon kī hauslā-afzāi aur mazbūtī ke lie kāfī bāteñ kiñ. ³³ Wuh kuchh der ke lie wahān ṭhahre, phir maqāmī bhāiyon ne unheñ salāmatī se alwidā kahā tāki wuh bhejne wālon ke pās wāpas jā sakeñ. ³⁴ [Lekin Silās ko wahān ṭhaharnā achchhā lagā.]

³⁵ Paulus aur Barnabās ḵhud kuchh aur der Antākiyā meñ rahe. Wahāñ wuh bahut-se aur logon ke sāth Ḵhudāwand ke kalām kī tālīm dete aur us kī munādī karte rahe.

Paulus aur Barnabās Judā Ho Jāte Haiñ

³⁶ Kuchh dinon ke bād Paulus ne Barnabās se kahā, “Āo, ham muḗ kar un tamām shahron meñ jāeñ jahāñ ham ne Ḵhudāwand ke kalām kī munādī kī hai aur wahāñ ke bhāiyon se mulāqāt karke un kā hāl mālūm kareñ.” ³⁷ Barnabās muttafiq ho kar Yūhannā Marqus ko sāth le jānā chāhtā thā, ³⁸ lekin Paulus ne isrār kiyā ki wuh sāth na jāe, kyonki Yūhannā Marqus pahle daure ke daurān hī Pamfiliyā meñ unheñ chhoḗ kar un ke sāth ḵhidmat karne se bāz āyā thā. ³⁹ Is se un meñ itnā saḵht iḵhtilāf paidā huā ki wuh ek dūsre se judā ho gae. Barnabās Yūhannā Marqus ko sāth le kar jahāz meñ baiṭh gayā aur Qubrus chalā gayā, ⁴⁰ jabki Paulus ne Silās ko ḵhidmat ke lie chun liyā. Maqāmī bhāiyon ne unheñ Ḵhudāwand ke fazl ke sapurd kiyā aur wuh rawānā hue. ⁴¹ Yon Paulus jamāton ko mazbūt karte karte Shām aur Kilikiyā meñ se guzarā.

16

Tīmuthiyus kā Chunāo

¹ Chalthe chalthe wuh Dirbe pahuñchā, phir Lustrā. Wahāñ ek shāgird banām Tīmuthiyus rahtā thā. Us kī Yahūdī māñ imān lāī thī jabki bāp Yūnānī thā. ² Lustrā aur Ikuniyum ke bhāiyon ne us kī achchhī riport dī, ³ is lie Paulus use safr par apne sāth le jānā chāhtā

thā. Us ilāqe ke Yahūdiyoñ kā lihāz karke us ne Tīmuthiyus kā khatnā karwāyā, kyoñki sab log is se wāqif the ki us kā bāp Yūnānī hai. ⁴ Phir shahr bashahr jā kar unhoñ ne maqāmī jamātoñ ko Yarūshalam ke rasūloñ aur buzurgoñ ke wuh faisle pahuñchāe jin ke mutābiq zindagī guzārñī thī. ⁵ Yoñ jamāteñ īmān meñ mazbūt huñ aur tādād meñ roz baroz baḥtī gañ.

Troās meñ Paulus kī Royā

⁶ Rūhul-quds ne unheñ sūbā Āsiyā meñ kalām-e-muqaddas kī munādī karne se rok liyā, is lie wuh Farūgiyā aur Galatiyā ke ilāqe meñ se guzare. ⁷ Mūsiyā ke qarīb ā kar unhoñ ne shimāl kī taraf sūbā Bithuniyā meñ dākḥil hone kī koshish kī. Lekin Īsā ke Rūh ne unheñ wahāñ bhī jāne na diyā, ⁸ is lie wuh Mūsiyā meñ se guzar kar bandargāh Troās pahuñche. ⁹ Wahāñ Paulus ne rāt ke waqt royā dekhī jis meñ shimālī Yūnān meñ wāqe sūbā Makiduniyā kā ek ādmī khaḥā us se iltamās kar rahā thā, “Samundar ko pār karke Makiduniyā aēñ aur hamārī madad karen!” ¹⁰ Jyoñ hī us ne yih royā dekhī ham Makiduniyā jāne kī taiyāriyāñ karne lage. Kyoñki ham ne royā se yih natijā nikālā ki Allāh ne hameñ us ilāqe ke logoñ ko kḥushkḥabrī sunāne ke lie bulāyā hai.

Filippī meñ Ludiyā kī Tabdīlī

¹¹ Ham Troās meñ jahāz par sawār ho kar sīdhe Jazīrā-e-Samutrāke ke lie rawānā hue. Phir agle din āge nikal kar Nayāpulis pahuñche. ¹² Wahāñ jahāz se utar kar ham Filippī chale gae. Jo sūbā Makiduniyā ke us zile kā sadr shahr

thā aur Romī nauābādī thā. Is shahr meñ ham kuchh din ṭhahre. ¹³ Sabat ke din ham shahr se nikal kar dariyā ke kināre gae. Jahāñ hamārī tawaqqo thī ki Yahūdī duā ke lie jamā hoñge. Wahāñ ham baiṭh kar kuchh ḵhawātīn se bāt karne lage jo ikaṭṭhī huī thīn. ¹⁴ Un meñ se Thuātīrā Shahr kī ek aurat thī jis kā nām Ludiya thā. Us kā peshā qīmtī arghawānī rang ke kapre kī tijārat thā aur wuh Allāh kī parastish karne wālī Ghairyahūdī thī. Ḵhudāwand ne us ke dil ko khol diyā, aur us ne Paulus kī bātoñ par tawajjuh dī. ¹⁵ Us ke aur us ke ghar wāloñ ke baptismā lene ke bād us ne hameñ apne ghar meñ ṭhaharne kī dāwat dī. Us ne kahā, “Agar āp samajhte haiñ ki main wāqāī Ḵhudāwand par imān lāī hūñ to mere ghar ā kar ṭhahreñ.” Yoñ us ne hameñ majbūr kiyā.

Filippī kī Jel Meñ

¹⁶ Ek din ham duā kī jagah kī taraf jā rahe the ki hamārī mulāqāt ek launḍī se huī jo ek badrūh ke zariye logoñ kī qismat kā hāl batātī thī. Is se wuh apne mālikoñ ke lie bahut-se paise kamātī thī. ¹⁷ Wuh Paulus aur hamāre pīchhe paṛ kar chīḵh chīḵh kar kahne lagī, “Yih admī Allāh T’ālā ke ḵhādīm haiñ jo āp ko najāt kī rah batāne āe haiñ.” ¹⁸ Yih silsilā roz baroz jāri rahā. Āḵhirkār Paulus tang ā kar muṛā aur badrūh se kahā, “Main tujhe Īsā Masīh ke nām se hukm detā hūñ ki laṛkī meñ se nikal jā!” Usī lamhe wuh nikal gā.

¹⁹ Us ke mālikoñ ko mālūm huā ki paise kamāne kī ummīd jāti rahī to wuh Paulus aur

Silās ko pakaṛ kar chauk meñ baiṭhe iqtidār rakhne wāloñ ke sāmne ghasiṭ le gae. ²⁰ Unheñ majistreṭoñ ke sāmne pesh karke wuh chillāne lage, “Yih admī hamāre shahr meñ halchal paidā kar rahe haiñ. Yih Yahūdī haiñ ²¹ aur aise rasm-o-riwāj kā prachār kar rahe haiñ jinheñ qabūl karnā aur adā karnā ham Romiyon ke lie jāyz nahīn.” ²² Hujūm bhī ā milā aur Paulus aur Silās ke ḳhilāf bāteñ karne lagā.

Is par majistreṭoñ ne hukm diyā ki un ke kapṛe utāre aur unheñ lāṭhī se mārā jāe. ²³ Unhoñ ne un kī ḳhūb piṭāi karwā kar unheñ qaidḳhāne meñ ḍāl diyā aur dāroḡhe se kahā ki ehtiyāt se un kī pahrādārī karo. ²⁴ Chunāñche us ne unheñ jel ke sab se andarūnī hisse meñ le jā kar un ke pāñw kāṭh meñ ḍāl die.

²⁵ Ab aisā huā ki Paulus aur Silās ādhī rāt ke qarīb duā kar rahe aur Allāh kī tamjīd ke gīt gā rahe the aur bāqī qaidī sun rahe the. ²⁶ Achānak baṛā zalzalā āyā aur qaidḳhāne kī pūrī imārat buniyādoñ tak hil gai. Fauran tamām darwāze khul gae aur tamām qaidiyon kī zanjīreñ khul gaiñ. ²⁷ Dāroḡhā jāg uṭhā. Jab us ne dekhā ki jel ke darwāze khule haiñ to wuh apnī talwār nikāl kar ḳhudkushī karne lagā, kyonki aisā lag rahā thā ki qaidī farār ho gae haiñ. ²⁸ Lekin Paulus chillā uṭhā, “Mat karen! Apne āp ko nuqsān na pahuñchāeñ. Ham sab yihīñ haiñ.”

²⁹ Dāroḡhe ne charāḡh mangwā liyā aur bhāḡ kar andar āyā. Larazte larazte wuh Paulus aur Silās ke sāmne gir gayā. ³⁰ Phir unheñ bāhar le jā kar us ne pūchhā, “Sāhibo, mujhe najāt pāne ke lie kyā karnā hai?”

³¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand Īsā par īmān lāeñ to āp aur āp ke gharāne ko najāt milegī.” ³² Phir unhoñ ne use aur us ke tamām ghar wāloñ ko Ḳhudāwand kā kalām sunāyā. ³³ Aur rāt kī usī gharī dāroḡhe ne unheñ le jā kar un ke zaḡhmoñ ko dhoyā. Is ke bād us kā aur us ke sāre ghar wāloñ kā baptismā huā. ³⁴ Phir us ne unheñ apne ghar meñ lā kar khānā khilāyā. Allāh par īmān lāne ke bāis us ne aur us ke tamām ghar wāloñ ne baḡī ḡhushī manāī.

³⁵ Jab din chaḡhā to majiṣṭreṭoñ ne apne afsaroñ ko dāroḡhe ke pās bhijwā diyā ki wuh Paulus aur Silās ko rihā kare.

³⁶ Chunāñche dāroḡhe ne Paulus ko un kā paighām pahuñchā diyā, “Majiṣṭreṭoñ ne hukm diyā hai kī āp aur Silās ko rihā kar diyā jāe. Ab nikal kar salāmatī se chale jāeñ.”

³⁷ Lekin Paulus ne etarāz kiyā. Us ne un se kahā, “Unhoñ ne hameñ awām ke sāmne hī aur adālat meñ pesh kie baḡhair mār kar jel meñ ḡāl diyā hai hālāñki ham Romī shahrī haiñ. Aur ab wuh hameñ chupke se nikālnā chāhte haiñ? Hargiz nahīñ! Ab wuh ḡhud āeñ aur hameñ bāhar le jāeñ.”

³⁸ Afsaroñ ne majiṣṭreṭoñ ko yih ḡhabar pahuñchāī. Jab unheñ mālūm huā ki Paulus aur Silās Romī shahrī haiñ to wuh ḡhabrā gae. ³⁹ Wuh ḡhud unheñ samjhāne ke lie āe aur jel se bāhar lā kar guzārish kī ki shahr ko chhoḡ deñ. ⁴⁰ Chunāñche Paulus aur Silās jel se nikal āe. Lekin pahle wuh Ludyā ke ghar gae jahāñ wuh bhāiyōñ se mile aur un kī hauslā-afzāī kī. Phir wuh chale gae.

17

Thissalunīke Meñ

¹ Amfipulis aur Apulloniyā se ho kar Paulus aur Silās Thissalunīke Shahr pahuñch gae jahān Yahūdī ibādatkḥānā thā. ² Apnī ādat ke mutābiq Paulus us meñ gayā aur lagātār tīn Sabatoñ ke daurān kalām-e-muqaddas se dalāyl de de kar Yahūdīyon ko qāyl karne kī koshish kartā rahā.

³ Us ne kalām-e-muqaddas kī tashrīh karke sābit kiyā ki Masīh kā dukh uṭhānā aur murdoñ meñ se jī uṭhnā lāzim thā. Us ne kahā, “Jis Īsā kī main kḥabar de rahā hūñ, wuhī Masīh hai.”

⁴ Yahūdīyon meñ se kuchh qāyl ho kar Paulus aur Silās se wābastā ho gae. Jīn meñ kḥudātars Yūnāniyon kī baṛī tādād aur bārasūkḥ kḥawātīn bhī sharīk thīn.

⁵ Yih dekh kar bāqī Yahūdī hasad karne lage. Unhoñ ne galiyon meñ āwārā phirne wāle kuchh sharīr ādmī ikatṭhe karke julūs nikālā aur shahr meñ halchal machā dī. Phir Yāson ke ghar par hamlā karke unhoñ ne Paulus aur Silās ko ḍhūṇḍā tāki unheñ awāmī ijlās ke sāmne pesh karen. ⁶ Lekin wuh wahān nahīn the, is lie wuh Yāson aur chand ek aur imāndār bhāiyon ko shahr ke majistreṭon ke sāmne lāe. Unhoñ ne chīkḥ kar kahā, “Yih log pūrī duniyā meñ garbaṛ paidā kar rahe haiñ aur ab yahān bhī ā gae haiñ.

⁷ Yāson ne unheñ apne ghar meñ ṭhahrāyā hai. Yih sab shahanshāh ke ahkām kī kḥilāfwarzī kar rahe haiñ, kyonki yih kisī aur ko bādshāh mānte haiñ jis kā nām Īsā hai.” ⁸ Is tarah kī bāton se unhoñ ne hujūm aur majistreṭon meñ baṛā hangāmā paidā kiyā. ⁹ Chunāñche majistreṭon

ne Yāson aur dūsron se zamānat lī aur phir unheñ chhoṛ diyā.

Beriyā Meñ

¹⁰ Usī rāt bhāiyon ne Paulus aur Silās ko Beriyā bhej diyā. Wahān pahuñch kar wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ gae. ¹¹ Yih log Thissalunīke ke Yahūdiyōn kī nisbat zyādā khule zahan ke the. Yih baṛe shauq se Paulus aur Silās kī bāteñ sunte aur roz baroz kalām-e-muqaddas kī taftīsh karte rahe ki kyā wāqāī aisā hai jaisā hameñ batāyā jā rahā hai? ¹² Natīje meñ in meñ se bahut-se Yahūdī imān lāe aur sāth sāth bahut-sī bārasūkh Yūnānī khawātīn aur mard bhī. ¹³ Lekin phir Thissalunīke ke Yahūdiyōn ko yih khabar milī ki Paulus Beriyā meñ Allāh kā kalām sunā rahā hai. Wuh wahān bhī pahuñche aur logon ko uksā kar halchal machā dī. ¹⁴ Is par bhāiyon ne Paulus ko fauran sāhil par bhej diyā, lekin Silās aur Tīmuthiyus Beriyā meñ pīchhe rah gae. ¹⁵ Jo ādmī Paulus ko sāhil tak pahuñchāne āe the wuh us ke sāth Athene tak gae. Wahān wuh use chhoṛ kar wāpas chale gae. Un ke hāth Paulus ne Silās aur Tīmuthiyus ko khabar bhejī ki jitnī jaldī ho sake Beriyā ko chhoṛ kar mere pās ā jāeñ.

Athene Meñ

¹⁶ Athene Shahr meñ Silās aur Tīmuthiyus kā intazār karte karte Paulus baṛe josh meñ ā gayā, kyōnki us ne dekhā ki pūrā shahr buton se bhārā huā hai. ¹⁷ Wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar Yahūdiyōn aur khudātars Ghairyahūdiyōn se bahs karne lagā. Sāth sāth wuh rozānā chauk meñ bhī jā kar wahān par maujūd logon se

guftgū kartā rahā. ¹⁸ Ipikūrī aur Stoikī falsafī * bhī us se bahs karne lage. Jab Paulus ne unheñ Īsā aur us ke jī uṭhne kī ḵhushḵhabrī sunāi to bāz ne pūchhā, “Yih bakwāsī in bātoñ se kyā kahnā chāhtā hai jo is ne idhar-udhar se chun kar joṛ dī haiñ?”

Dūsroñ ne kahā, “Lagtā hai ki wuh ajnabī dewatāoñ kī ḵhabar de rahā hai.” ¹⁹ Wuh use sāth le kar shahr kī majlis-e-shūrā meñ gae jo Ariyopagus nāmī pahārī par mun'aqid hotī thī. Unhoñ ne darḵhāst kī, “Kyā hameñ mālūm ho saktā hai ki āp kaun-sī naī tālīm pesh kar rahe haiñ? ²⁰ Āp to hameñ ajib-o-gharīb bāteñ sunā rahe haiñ. Ab ham un kā sahīh matlab jānanā chāhte haiñ.” ²¹ (Bāt yih thī ki Athene ke tamām bāshinde shahr meñ rahne wāle pardesiyon samet apnā pūrā waqt is meñ sarf karte the ki tāzā tāzā ḵhayālāt sunēñ yā sunāēñ.)

²² Paulus majlis meñ kharā huā aur kahā, “Athene ke hazarāt, main deḵhtā hūñ ki āp har lihāz se bahut mazhabī log haiñ. ²³ Kyonki jab main shahr meñ se guzar rahā thā to un chīzoñ par ghaur kiyā jin kī pūjā āp karte haiñ. Chalte chalte main ne ek aisī qurbāngāh bhī dekhī jis par likhā thā, ‘Nāmālūm Ḵhudā kī qurbāngāh.’ Ab main āp ko us Ḵhudā kī ḵhabar detā hūñ jis kī pūjā āp karte to haiñ magar āp use jānte nahīñ. ²⁴ Yih wuh Ḵhudā hai jis ne duniyā aur us meñ maujūd har chīz kī taḵhlīq kī. Wuh āsmān-o-zamīn kā mālīk hai, is lie wuh insānī hāthoñ ke banāe hue mandīroñ meñ sukūnat

* **17:18** Yānī Rawāqiyat ke falsafī.

nahīn kartā. ²⁵ Aur insānī hāth us kī k̄hidmat nahīn kar sakte, kyonki use koī bhī chīz darkār nahīn hotī. Is ke bajāe wuhī sab ko zindagī aur sāns muhaiyā karke un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā hai. ²⁶ Usī ne ek shaḥs ko k̄halaq kiyā tāki duniyā kī tamām qaumeñ us se nikal kar pūrī duniyā meñ phail jāeñ. Us ne har qaum ke auqāt aur sarhaddeñ bhī muqarrar kīn. ²⁷ Maqsad yih thā ki wuh K̄hudā ko talāsh kareñ. Ummīd yih thī ki wuh ṭaṭol ṭaṭol kar use pāeñ, agarche wuh ham meñ se kisī se dūr nahīn hotā. ²⁸ Kyonki us meñ ham jīte, harkat karte aur wujūd rakhte haiñ. Āp ke apne kuchh shāyroñ ne bhī farmāyā hai, ‘Ham bhī us ke farzand haiñ.’ ²⁹ Ab chūnki ham Allāh ke farzand haiñ is lie hamārā us ke bāre meñ tasawwur yih nahīn honā chāhie ki wuh sone, chāndī yā patthar kā koī mujassamā ho jo insān kī mahārat aur ḍizāyn se banāyā gayā ho. ³⁰ Māzī meñ K̄hudā ne is qism kī jahālat ko nazarandāz kiyā, lekin ab wuh har jagah ke logoñ ko taubā kā hukm detā hai. ³¹ Kyonki us ne ek dīn muqarrar kiyā hai jab wuh insāf se duniyā kī adālat karegā. Aur wuh yih adālat ek shaḥs kī mārīfat karegā jis ko wuh muta'ayyin kar chukā hai aur jis kī tasdīq us ne is se kī hai ki us ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā hai.”

³² Murdoñ kī qiyāmat kā zikr sun kar bāz ne Paulus kā mazāq uṛāyā. Lekin bāz ne kahā, “Ham kisī aur waqt is ke bāre meñ āp se mazīd sunanā chāhte haiñ.” ³³ Phir Paulus majlis se nikal kar chalā gayā. ³⁴ Kuchh log us se wābastā ho kar īmān le āe. Un meñ se majlis-e-shūrā kā membar Diyōnīsiyus thā aur ek aurat banām

Damaris. Kuchh aur bhī the.

18

Kurinthus Meñ

¹ Is ke bād Paulus Athene ko chhoṛ kar Kurinthus Shahr āyā. ² Wahāñ us kī mulāqāt ek Yahūdī se huī jis kā nām Akwilā thā. Wuh Puntus kā rahne wālā thā aur thoṛī der pahle apnī bīwī Priskillā samet Iṭalī se āyā thā. Wajah yih thī ki shahanshāh Klaudiyus ne hukm sādīr kiyā thā ki tamām Yahūdī Rom ko chhoṛ kar chale jāēñ. Un logoñ ke pās Paulus gayā ³ aur chūñki un kā peshā bhī khaime silāī karnā thā is lie wuh un ke ghar ṭhahar kar rozī kamāne lagā. ⁴ Sāth sāth us ne har Sabat ko Yahūdī ibādatkhāne meñ tālīm de kar Yahūdīyoñ aur Yūnāniyoñ ko qāyl karne kī koshish kī.

⁵ Jab Silās aur Tīmuthiyus Makiduniyā se āe to Paulus apnā pūrā waqt kalām sunāne meñ sarf karne lagā. Us ne Yahūdīyoñ ko gawāhī dī ki Īsā kalām-e-muqaddas meñ bayān kiyā gayā Masīh hai. ⁶ Lekin jab wuh us kī muḥālafat karke us kī tazlīl karne lage to us ne ehtijāj meñ apne kaproñ se gard jhāṛ kar kahā, “Āp kḥud apnī halākat ke zimmedār haiñ, maiñ bequsūr hūñ. Ab se maiñ Ġhairyahūdīyoñ ke pās jāyā karūnga.” ⁷ Phir wuh wahāñ se nikal kar ibādatkhāne ke sāth wāle ghar meñ gayā. Wahāñ Titus Yūstus rahtā thā jo Yahūdī nahīñ thā, lekin Kḥudā kā kḥauf māntā thā. ⁸ Aur Krispus jo ibādatkhāne kā rāhnumā thā apne gharāne samet Kḥudāwand par imān lāyā. Kurinthus ke bahut sāre aur

logoñ ne bhī jab Paulus kī bāteñ sunīñ to īmān lāe aur baptismā liyā.

⁹ Ek rāt Ḳhudāwand royā meñ Paulus se hamkalām huā, “Mat ḍar! Kalām kartā jā aur ḳhāmosh na ho, ¹⁰ kyonki maiñ tere sāth hūñ. Koī hamlā karke tujhe nuqsān nahīñ pahuñchāegā, kyonki is shahr meñ mere bahut-se log haiñ.” ¹¹ Phir Paulus mazīd ḍerh sāl wahāñ ṭhahar kar logoñ ko Allāh kā kalām sikhātā rahā.

¹² Un dinon meñ jab Galliyo sūbā Aḳhayā kā gawarnar thā to Yahūdī muttahid ho kar Paulus ke ḳhilāf jamā hue aur use adālat meñ Galliyo ke sāmne lāe. ¹³ Unhon ne kahā, “Yih ādmī logoñ ko aise tarīqe se Allāh kī ibādat karne par uksā rahā hai jo hamārī shariāt ke ḳhilāf hai.”

¹⁴ Paulus jawāb meñ kuchh kahne ko thā ki Galliyo ḳhud Yahūdiyon se mukhātib huā, “Suneñ, Yahūdī mardo! Agar āp kā ilzām koī nāinsāfi yā sangīn jurm hotā to āp kī bāt qābil-e-bardāshht hotī. ¹⁵ Lekin āp kā jhagaṛā mazhabī tālīm, nāmon aur āp kī Yahūdī shariāt se tālluq rakhtā hai, is lie use ḳhud hal karen. Maiñ is muāmale meñ faislā karne ke lie taiyār nahīñ hūñ.” ¹⁶ Yih kah kar us ne unheñ adālat se bhagā diyā. ¹⁷ Is par hujūm ne Yahūdī ibādatkhāne ke rāhnumā Sosthīnes ko pakar kar adālat ke sāmne us kī piṭāi kī. Lekin Galliyo ne parwā na kī.

Antākiyā tak Wāpasī kā Safr

¹⁸ Is ke bād bhī Paulus bahut din Kurinthus meñ rahā. Phir bhāiyon ko ḳhairbād kah kar wuh qarīb ke shahr Kinḳhriyā gayā jahān us ne

kisī mannat ke pūre hone par apne sar ke bāl mundwā die. Is ke bād wuh Priskillā aur Akwilā ke sāth jahāz par sawār ho kar Mulk-e-Shām ke lie rawānā huā. ¹⁹ Pahle wuh Ifisus pahuñche jahān Paulus ne Priskillā aur Akwilā ko chhoṛ diyā. Wahān bhī us ne Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar Yahūdiyōn se bahs kī. ²⁰ Unhoñ ne us se darḳhāst kī ki mazīd waqt un ke sāth guzāre, lekin us ne inkār kiyā ²¹ aur unheñ ḳhairbād kah kar kahā, “Agar Allāh kī marzī ho to maiñ āp ke pās wāpas āūngā.” Phir wuh jahāz par sawār ho kar Ifisus se rawānā huā.

²² Safr karte karte wuh Qaisariyā pahuñch gayā, jahān se wuh Yarūshalam jā kar maqāmī jamāt se milā. Is ke bād wuh Antākiyā wāpas chalā gayā ²³ jahān wuh kuchh der ṭhahrā. Phir āge nikal kar wuh Galatiyā aur Farūgiyā ke ilāqe meñ se guzarte hue wahān ke tamām imāndāron ko mazbūt kartā gayā.

Apullos Ifisus aur Kurinthus Meñ

²⁴ Itne meñ ek fasīh Yahūdī jise kalām-e-muqaddas kā zabardast ilm thā Ifisus pahuñch gayā thā. Us kā nām Apullos thā. Wuh Misr ke shahr Iskandariyā kā rahne wālā thā. ²⁵ Use Ḳhudāwand kī rāh ke bāre meñ tālīm dī gai thī aur wuh baṛī sargarmī se logoñ ko Īsā ke bāre meñ sikhātā rahā. Us kī yih tālīm sahīh thī agarche wuh abhī tak sirf Yahyā kā baptismā jāntā thā. ²⁶ Ifisus ke Yahūdī ibādatkhāne meñ wuh baṛī dilerī se kalām karne lagā. Yih sun kar Priskillā aur Akwilā ne use ek taraf le jā kar us ke sāmne Allāh kī rāh ko mazīd tafsīl

se bayān kiyā. ²⁷ Apullos sūbā Aḳhayā jāne kā ḳhayāl rakhtā thā to Ifisus ke bhāiyōn ne us kī hauslā-afzāi kī. Unhoñ ne wahān ke shāgirdōn ko ḳhat likhā ki wuh us kā istiḳbāl karen. Jab wuh wahān pahuñchā to un ke lie baṛī madad kā bāis banā jo Allāh ke fazl se imān lāe the, ²⁸ kyoñki wuh alāniyā mubāhasōn meñ zabardast dalāyl se Yahūdiyōn par ḡhālib āyā aur kalām-e-muḳaddas se sābit kiyā ki Īsā Masih hai.

19

Paulus Ifisus Meñ

¹ Jab Apullos Kurinthus meñ ṭhahrā huā thā to Paulus Eshiyā-e-Kūchak ke andarūnī ilāḳe meñ se safr karte karte sāhilī shahr Ifisus meñ āyā. Wahān use kuchh shāgird mile ² jin se us ne pūchhā, “Kyā āp ko imān lāte waqt Rūhul-quds milā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahīn, ham ne to Rūhul-quds kā zikr tak nahīn sunā.”

³ Us ne pūchhā, “To āp ko kaun-sā baptismā diyā gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahyā kā.”

⁴ Paulus ne kahā, “Yahyā ne baptismā diyā jab logoñ ne taubā kī. Lekin us ne ḳhud unheñ batāyā, ‘Mere bād āne wāle par imān lāo, yānī Īsā par.’ ”

⁵ Yih sun kar unhoñ ne Ḳhudāwand Īsā ke nām par baptismā liyā. ⁶ Aur jab Paulus ne apne hāth un par rakhe to un par Rūhul-quds nāzil huā, aur wuh ḡhairzabāneñ bolne aur

nabuwwat karne lage. ⁷ In ādmiyoṅ kī kul tādād taq̄riban bārah thī.

⁸ Paulus Yahūdī ibādatkhāne meṅ gayā aur tīn mahīne ke daurān Yahūdiyoṅ se dīlerī se bāt kartā rahā. Un ke sāth bahs karke us ne unheṅ Allāh kī bādshāhī ke bāre meṅ qāyl karne kī koshish kī. ⁹ Lekin kuchh aṛ gae. Wuh Allāh ke tābe na hue balki awām ke sāmne hī Allāh kī rāh ko burā-bhalā kahne lage. Is par Paulus ne unheṅ chhoṛ diyā. Shāgirdoṅ ko bhī alag karke wuh un ke sāth Turannuṣ ke laikchar hāl meṅ jamā huā kartā thā jahān wuh rozānā unheṅ tālīm detā rahā. ¹⁰ Yih silsilā do sāl tak jāri rahā. Yoṅ sūbā Āsiyā ke tamām logoṅ ko Ḳhudāwand kā kalām sunane kā mauqā milā, ḳhāh wuh Yahūdī the yā Yūnānī.

Rāhnumā Imām Skiwā ke Sāt Beṭe

¹¹ Allāh ne Paulus kī mārifat ḡhairmāmūlī mojize kie, ¹² yahān tak ki jab rūmāl yā epran us ke badan se lagāne ke bād marīzoṅ par rakhe jāte to un kī bīmāriyān jātī rahtīn aur badrūheṅ nikal jātīn. ¹³ Wahān kuchh aise Yahūdī bhī the jo jagah jagah jā kar badrūheṅ nikālthe the. Ab wuh badrūhoṅ ke bandhan meṅ phaṅse logoṅ par Ḳhudāwand Īsā kā nām istemāl karne kī koshish karke kahne lage, “Maiṅ tujhe us Īsā ke nām se nikalne kā hukm detā hūn jis kī munādī Paulus kartā hai.” ¹⁴ Ek Yahūdī rāhnumā imām banām Skiwā ke sāt beṭe aisā karte the.

¹⁵ Lekin ek dafā jab yihī koshish kar rahe the to badrūh ne jawāb diyā, “Īsā ko to maiṅ jāntī hūn aur Paulus ko bhī, lekin tum kaun ho?”

16 Phir wuh ādmī jis meñ badrūh thī un par jhapaṭ kar sab par ghālib ā gayā. Us kā un par itnā saḡht hamlā huā ki wuh nange aur zaḡhmī hālat meñ bhāg kar us ghar se nikal gae. 17 Is wāqiye kī ḡhabar Ifisus ke tamām rahne wāle Yahūdiyon aur Yūnāniyon meñ phail gai. Un par ḡhauf tāri huā aur Ḳhudāwand Īsā ke nām kī tāzim huī. 18 Jo imān lāe the un meñ se bahuteron ne ā kar alāniyā apne gunāhoñ kā iqrār kiyā. 19 Jādūgarī karne wāloñ kī baṛī tādād ne apnī jādūmantar kī kitābeñ ikaṭṭhī karke awām ke sāmne jalā diñ. Pūrī kitāboñ kā hisāb kiyā gayā to un kī kul raqam chāndī ke pachās hazār sikke thī. 20 Yoñ Ḳhudāwand kā kalām zabardast tariqe se baṛhtā aur zor pakartā gayā.

Ifisus meñ Hangāmā

21 In wāqiyāt ke bād Paulus ne Makiduniyā aur Aḡhayā meñ se guzar kar Yarūshalam jāne kā faislā kiyā. Us ne kahā, “Is ke bād lāzim hai ki main Rom bhī jāūñ.” 22 Us ne apne do madadgāroñ Tīmuthiyus aur Irāstus ko āge Makiduniyā bhej diyā jabki wuh ḡhud mazīd kuchh der ke lie sūbā Āsiyā meñ ṭhahrā rahā.

23 Taqriban us waqt Allāh kī rāh ek shadīd hangāme kā bāis ho gai. 24 Yih yoñ huā, Ifisus meñ ek chāndī kī ashyā banāne wālā rahtā thā jis kā nām Demetriyus thā. Wuh chāndī se Artamis dewī ke mandir banwātā thā, aur us ke kām se dastkāroñ kā kārobār ḡhūb chaltā thā. 25 Ab us ne is kām se tālluq rakhne wāle dīgar dastkāroñ ko jamā karke un se kahā, “Hazarāt, āp ko mālūm hai ki hamārī daulat

is kārobār par munhasir hai. ²⁶ Āp ne yih bhī dekh aur sun liyā hai ki is ādmī Paulus ne na sirf Ifisus balki taqriban pūre sūbā Āsiyā meñ bahut-se logon ko bhaṭkā kar qāyl kar liyā hai ki hāthoñ ke bane dewatā haqīqat meñ dewatā nahīn hote. ²⁷ Na sirf yih khatrā hai ki hamāre kārobār kī badnāmī ho balki yih bhī ki azīm dewī Artamis ke mandir kā asar-o-rasūkh jātā rahegā, ki Artamis khud jis kī pūjā sūbā Āsiyā aur pūrī duniyā meñ kī jātī hai apnī azmat kho baithe.”

²⁸ Yih sun kar wuh taish meñ ā kar chīkhne-chillāne lage, “Ifisiyoñ kī Artamis dewī azīm hai!” ²⁹ Pūre shahr meñ halchal mach gaī. Logon ne Paulus ke Makidunī hamsafr Gayus aur Aristarkhus ko pakar liyā aur mil kar tamāshāgāh meñ daure āe. ³⁰ Yih dekh kar Paulus bhī awām ke is ijlās meñ jānā chāhtā thā, lekin shāgirdon ne use rok liyā. ³¹ Isī tarah us ke kuchh doston ne bhī jo sūbā Āsiyā ke afsar the use khabar bhej kar minnat kī ki wuh na jāe. ³² Ijlās meñ baṛī afrā-tafrī thī. Kuchh yih chīkh rahe the, kuchh wuh. Zyādātar log jamā hone kī wajah jānte bhī na the. ³³ Yahūdiyoñ ne Sikandar ko āge kar diyā. Sāth sāth hujūm ke kuchh log use hidāyāt dete rahe. Us ne hāth se khāmosh ho jāne kā ishārā kiyā tāki wuh ijlās ke sāmne apnā difā kare. ³⁴ Lekin jab unhoñ ne jān liyā ki wuh Yahūdī hai to wuh taqriban do ghanṭon tak chillā kar nārā lagāte rahe, “Ifisus kī Artamis dewī azīm hai!”

³⁵ Ākhirkār baldiyā kā chīf saikraṭarī unheñ khāmosh karāne meñ kāmyāb huā. Phir us ne

kahā, “Ifisus ke hazarāt, kis ko mālūm nahīn ki Ifisus azīm Artamis dewī ke mandir kā muhāfiz hai! Pūrī duniyā jāntī hai ki ham us ke us mujassame ke nigarān haiñ jo āsmān se gir kar hamāre pās pahuñch gayā. ³⁶ Yih haqīqat to nāqābil-e-inkār hai. Chunāñche lāzim hai ki āp chup-chāp raheñ aur jaldbāzī na kareñ. ³⁷ Āp yih ādmī yahāñ lāe haiñ hālāñki na to wuh mandiron ko lūṭne wāle haiñ, na unhoñ ne dewī kī behurmatī kī hai. ³⁸ Agar Demetriyus aur us ke sāth wāle dastkaron kā kisī par ilzām hai to is ke lie kachahriyāñ aur gawarnar hote haiñ. Wahāñ jā kar wuh ek dūsre se muqaddamā lareñ. ³⁹ Agar āp mazīd koī muāmalā pesh karnā chāhte haiñ to use hal karne ke lie qānūnī majlis hotī hai. ⁴⁰ Ab ham is khatre meñ haiñ ki āj ke wāqiyāt ke bāis ham par fasād kā ilzām lagāyā jāegā. Kyonki jab ham se pūchhā jāegā to ham is qism ke betartīb aur nājāyz ijtimā kā koī jawāz pesh nahīn kar sakeñge.” ⁴¹ Yih kah kar us ne ijlās ko barḡhāst kar diyā.

20

Makiduniyā aur Aḡhayā Meñ

¹ Jab shahr meñ afrā-tafrī khatm huī to Paulus ne shāgirdon ko bulā kar un kī hauslā-afzāi kī. Phir wuh unheñ ḡhairbād kah kar Makiduniyā ke lie rawānā huā. ² Wahāñ pahuñch kar us ne jagah bajagah jā kar bahut-sī bāton se imāndaron kī hauslā-afzāi kī. Yoñ chalte chalte wuh Yūnān pahuñch gayā ³ jahāñ wuh tīn māh tak ṡhahrā. Wuh Mulk-e-Shām ke lie jahāz par sawār hone wālā thā ki patā chalā ki Yahūdion

ne us ke ḵhilāf sāzish kī hai. Is par us ne Makiduniyā se ho kar wāpas jāne kā faislā kiyā. ⁴ Us ke kāi hamsafr the: Beriyā se Purus kā beṭā Sopatrus, Thissalunīke se Aristarḵhus aur Sikundus, Dirbe se Gayus, Tīmuthiyus aur sūbā Āsiyā se Tuḵhikus aur Trufimus. ⁵ Yih ādmī āge nikal kar Troās chale gae jahān unhoñ ne hamārā intazār kiyā. ⁶ Beḵhamīrī Roṭī kī Īd ke bād ham Filippī ke qarīb jahāz par sawār hue aur pāñch din ke bād un ke pās Troās pahuñch gae. Wahān ham sāt din rahe.

Troās meñ Paulus kī Alwidāi Mīṭing

⁷ Itwār ko ham Ashā-e-Rabbānī manāne ke lie jamā hue. Paulus logoñ se bāt karne lagā aur chūnki wuh agle dīn rawānā hone wālā thā is lie wuh ādhī rāt tak boltā rahā. ⁸ Ūpar kī manzil meñ jis kamre meñ ham jamā the wahān bahut-se charāḡh jal rahe the. ⁹ Ek jawān khīrkī kī dahlīz par baiṭhā thā. Us kā nām Yūtiḵhus thā. Jyon jyon Paulus kī bāteñ lambī hotī jā rahī thīñ us par nīnd ḡhālib ātī jā rahī thī. Āḵhirkār wuh gahrī nīnd meñ tīsrī manzil se zamīn par gir gayā. Jab logoñ ne nīche pahuñch kar use zamīn par se uṭhāyā to wuh jāñ bahaq ho chukā thā. ¹⁰ Lekin Paulus utar kar us par jhuk gayā aur use apne bāzuoñ meñ le liyā. Us ne kahā, “Mat ghabrāeñ, wuh zindā hai.” ¹¹ Phir wuh wāpas ūpar ā gayā, Ashā-e-Rabbānī manāi aur khānā khāyā. Us ne apnī bāteñ pau phaṭne tak jāri rakhīñ, phir rawānā huā. ¹² Aur unhoñ ne jawān ko zindā hālat meñ wahān se le kar bahut tasallī pāi.

Troās se Mīletus Tak

¹³ Ham āge nikal kar Assus ke lie jahāz par sawār hue. Khud Paulus ne intazām karwāyā thā ki wuh paidal jā kar Assus meñ hamāre jahāz par āegā. ¹⁴ Wahāñ wuh ham se milā aur ham use jahāz par lā kar Matulene pahuñche. ¹⁵ Agle din ham k̄hiyus ke jazīre se guzare. Us se agle din ham Sāmus ke jazīre ke qarīb āe. Is ke bād ke din ham Mīletus pahuñch gae. ¹⁶ Paulus pahle se faislā kar chukā thā ki maiñ Ifisus meñ nahīñ thahrūnga balki āge niklūngā, kyonki wuh jaldī meñ thā. Wuh jahāñ tak mumkin thā Pantikust kī Īd se pahle pahle Yarūshalam pahuñchnā chāhtā thā.

Ifisus ke Buzurgoñ ke lie Paulus kī Alwidāi Taqrīr

¹⁷ Mīletus se Paulus ne Ifisus kī jamāt ke buzurgoñ ko bulā liyā. ¹⁸ Jab wuh pahuñche to us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki maiñ sūbā Āsiyā meñ pahlā qadam uṭhāne se le kar pūrā waqt āp ke sāth kis tarah rahā. ¹⁹ Maiñ ne baṛī inkisārī se K̄hudāwand kī k̄hidmat kī hai. Mujhe bahut ānsū bahāne paṛe aur Yahūdīyoñ kī sāzishoñ se mujh par bahut āzmāisheñ aīñ. ²⁰ Maiñ ne āp ke fāyde kī koī bhī bāt āp se chhupāe nā rakhī balki āp ko alāniyā aur ghar ghar jā kar tālīm detā rahā. ²¹ Maiñ ne Yahūdīyoñ ko Yūnāniyoñ samet gawāhī dī ki unheñ taubā karke Allāh kī taraf rujū karne aur hamāre K̄hudāwand Īsā par imān lāne kī zarūrat hai. ²² Aur ab maiñ Rūhul-quds se bandhā huā Yarūshalam jā rahā hūñ. Maiñ

nahīn jāntā ki mere sāth kyā kuchh hogā, ²³ lekin itnā mujhe mālūm hai ki Rūhul-quds mujhe shahr bashahr is bāt se āgāh kar rahā hai ki mujhe qaid aur musibatoñ kā sāmna karnā paṛegā. ²⁴ Ḳhair, main apnī zindagī ko kisī tarah bhī aham nahīn samajhtā. Aham bāt sirf yih hai ki main apnā wuh mishan aur zimmedārī pūrī karūn jo Ḳhudāwand Īsā ne mere sapurd kī hai. Aur wuh zimmedārī yih hai ki main logoñ ko gawāhī de kar yih ḳhushḳhabrī sunāūn ki Allāh ne apne fazl se un ke lie kyā kuchh kiyā hai.

²⁵ Aur ab main jāntā hūn ki āp sab jinheñ main ne Allāh kī bādshāhī kā paighām sunā diyā hai mujhe is ke bād kabhī nahīn dekheñge. ²⁶ Is lie main āj hī āp ko batātā hūn ki agar āp meñ se koī bhī halāk ho jāe to main bequsūr hūn, ²⁷ kyonki main āp ko Allāh kī pūrī marzī batāne se na jhijkā. ²⁸ Chunāñche ḳhabardār rah kar apnā aur us pūre galle kā ḳhayāl rakhnā jis par Rūhul-quds ne āp ko muqarrar kiyā hai. Nigarānoñ aur charwāhoñ kī haisiyat se Allāh kī jamāt kī ḳhidmat kareñ, us jamāt kī jise us ne apne hī Farzand ke ḳhūn se hāsil kiyā hai. ²⁹ Mujhe mālūm hai ki mere jāne ke bād wahshī bheṛie āp meñ ghus āeñge jo galle ko nahīn chhoreñge. ³⁰ Āp ke darmiyān se bhī ādmī uṭh kar sachchāi ko toṛ-maroṛ kar bayān kareñge tāki shāgirdoñ ko apne pīchhe lagā leñ. ³¹ Is lie jāgte raheñ! Yih bāt zahan meñ rakheñ ki main tīn sāl ke daurān dīn rāt har ek ko samjhāne se bāz na āyā. Mere āñsuoñ ko yād rakheñ jo main ne āp ke lie bahāe haiñ.

³² Aur ab main āp ko Allāh aur us ke fazl ke

kalām ke sapurd kartā hūn. Yihī kalām āp kī tāmīr karke āp ko wuh mīrās muḡaiyā karne ke qābil hai jo Allāh tamām muḡaddas kie gae logoñ ko detā hai. ³³ Maiñ ne kisī ke bhī sone, chāñdī yā kapṛoñ kā lālach na kiyā. ³⁴ Āp ḡhud jānte haiñ kī maiñ ne apne in hāthoñ se kām karke na sirf apnī balki apne sāthiyōñ kī zarūriyāt bhī pūrī kīn. ³⁵ Apne har kām meñ maiñ āp ko dikhātā rahā kī lāzim hai ki ham is ḡism kī mehnat karke kamzoroñ kī madād karen. Kyoñki hamāre sāmne ḡhudāwand Isā ke yih alfāz hone chāhieñ ki denā lene se mubārak hai.”

³⁶ Yih sab kuchh kah kar Paulus ne ḡhuṭne ṭek kar un sab ke sāth duā kī. ³⁷ Sab ḡhūb roe aur us ko gale lagā lagā kar bose die. ³⁸ Unheñ ḡhāskar Paulus kī is bāt se taklīf huī kī ‘Āp is ke bād mujhe kabhī nahīn dekheñge.’ Phir wuh us ke sāth jahāz tak gae.

21

Paulus Yarūshalam Jātā Hai

¹ Mushkil se Ifisus ke buzurgoñ se alag ho kar ham rawānā hue aur sīdhe Jazīrā-e-Kos pahuñch gae. Agle din ham rudus āe aur wahāñ se Patarā pahuñche. ² Patarā meñ Fenīke ke lie jahāz mil gayā to ham us par sawār ho kar rawānā hue. ³ Jab Qubrus dūr se nazar āyā to ham us ke junūb meñ se guzar kar Shām ke shahr Sūr pahuñch gae jahāñ jahāz ko apnā sāmān utārnā thā. ⁴ Jahāz se utar kar ham ne maḡāmī shāgirdoñ ko talāsh kiyā aur sāt din un ke sāth ṭhahre. Un imāndāroñ ne Rūhul-quds kī

hidāyat se Paulus ko samjhāne kī koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ⁵ Jab ham ek hafte ke bād jahāz par wāpas chale gae to pūrī jamāt bāl-bachchoñ samet hamāre sāth shahr se nikal kar sāhil tak āi. Wahīn ham ne ghuṭne ṭek kar duā kī ⁶ aur ek dūsre ko alwidā kahā. Phir ham dubārā jahāz par sawār hue jabki wuh apne gharoñ ko lauṭ gae.

⁷ Sūr se apnā safr jārī rakh kar ham Pat-ulimayis pahuñche jahān ham ne maqāmī imāndāroñ ko salām kiyā aur ek din un ke sāth guzārā. ⁸ Agle din ham rawānā ho kar Qaisariyā pahuñch gae. Wahān ham Filippus ke ghar ṭhahre. Yih wuhī Filippus thā jo Allāh kī ḳhushḳhabrī kā munād thā aur jise ibtidāi dinon meñ Yarūshalam meñ khānā taqsīm karne ke lie chhih aur ādmiyoñ ke sāth muqarrar kiyā gayā thā. ⁹ Us kī chār ḡhairshādīshudā betiyān thīn jo nabuwwat kī nemat rakhtī thīn. ¹⁰ Kāi din guzar gae to Yahūdiyā se ek nabī āyā jis kā nām Agabus thā. ¹¹ Jab wuh ham se milne āyā to us ne Paulus kī peṭī le kar apne pānwoñ aur hāthoñ ko bāndh liyā aur kahā, “Rūhul-quds farmātā hai ki Yarūshalam meñ Yahūdī is peṭī ke mālik ko yoñ bāndh kar Ḡhairyahūdiyoñ ke hawāle kareñge.”

¹² Yih sun kar ham ne maqāmī imāndāroñ samet Paulus ko samjhāne kī ḳhūb koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ¹³ Lekin us ne jawāb diyā, “Āp kyoñ rote aur merā dil toṛte haiñ? Dekheñ, maiñ Ḳhudāwand Īsā ke nām kī ḳhātir Yarūshalam meñ na sirf bāndhe jāne balki us ke lie apnī jān tak dene ko taiyār hūn.”

14 Ham use qāyl na kar sake, is lie ham yih kahte hue ḵhāmosh ho gae ki “Ḵhudāwand kī marzī pūrī ho.”

15 Is ke bād ham taiyāriyān karke Yarūshalam chale gae. 16 Qaisariyā ke kuchh shāgird bhī hamāre sāth chale aur hamen Manāson ke ghar pahuñchā diyā jahān hamen ṭhaharnā thā. Manāson Qubrus kā thā aur jamāt ke ibtidāi dinon men imān lāyā thā.

Paulus Yāqūb se Miltā Hai

17 Jab ham Yarūshalam pahuñche to maqāmī bhāiyon ne garmjoshī se hamārā istiqbāl kiyā.

18 Agle din Paulus hamāre sāth Yāqūb se milne gayā. Tamām maqāmī buzurg bhī hāzir hue.

19 Unhen salām karke Paulus ne tafsīl se bayān kiyā ki Allāh ne us kī ḵhidmat kī mārifat Ḡhairyahūdiyon men kyā kiyā thā. 20 Yih sun kar unhon ne Allāh kī tamjīd kī. Phir unhon ne kahā, “Bhāī, āp ko mālūm hai ki hazāron Yahūdī imān lāe haiñ. Aur sab baṛī sargarmī se sharīat par amal karte haiñ. 21 Unhen āp ke bāre men ḵhabar dī gaī hai ki āp Ḡhairyahūdiyon ke darmiyān rahne wāle Yahūdiyon ko tālīm dete haiñ ki wuh Mūsā kī sharīat ko chhoṛ kar na apne bachchon kā ḵhatnā karwāen aur na hamāre rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagī guzāren. 22 Ab ham kyā karen? Wuh to zarūr suneṅge ki āp yahān ā gae haiñ. 23 Is lie ham chāhte haiñ ki āp yih karen: Hamāre pās chār mard haiñ jinhon ne mannat mān kar use pūrā kar liyā hai. 24 Ab unhen sāth le kar un kī tahārat kī rusūmāt men sharīk ho jāen. Un ke aḵhrājāt

bhī āp bardāsht karen tāki wuh apne saron ko munḍwā sakeñ. Phir sab jān leñge ki jo kuchh āp ke bāre meñ kahā jātā hai wuh jhūṭ hai aur kī āp bhī shariāt ke mutābiq zindagī guzār rahe haiñ. ²⁵ Jahān tak Ġhairyahūdī imāndāron kī bāt hai ham unheñ apnā faislā khat ke zariye bhej chuke haiñ ki wuh in chīzon se parhez karen: buton ko pesh kiyā gayā khānā, kḥūn, aise jānwaron kā gosht jinheñ galā ghūnṭ kar mār diyā gayā ho aur zinākārī.”

²⁶ Chunāñche agle din Paulus un ādmiyon ko sāth le kar un kī tahārat kī rusūmāt meñ sharīk huā. Phir wuh Baitul-muqaddas meñ us din kā elān karne gayā jab tahārat ke din pūre ho jāenge aur un sab ke lie qurbānī pesh kī jāegī.

Baitul-muqaddas meñ Paulus kī Giriftārī

²⁷ Is rasm ke lie muqarrarā sāt din khatm hone ko the ki sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdiyon ne Paulus ko Baitul-muqaddas meñ dekhā. Unhon ne pūre hujūm meñ halchal machā kar use pakaṛ liyā ²⁸ aur chīkḥne lage, “Isrāil ke hazarāt, hamārī madad karen! Yih wuhī ādmī hai jo har jagah tamām logon ko hamārī qaum, hamārī shariāt aur is maqām ke kḥilāf tālim detā hai. Na sirf yih balki is ne Baitul-muqaddas meñ Ġhairyahūdiyon ko lā kar is muqaddas jagah kī behurmatī bhī kī hai.” ²⁹ (Yih ākḥirī bāt unhon ne is lie kī kyonki unhon ne shahr meñ Ifisus ke Ġhairyahūdī Trufimus ko Paulus ke sāth dekhā aur kḥayāl kiyā thā ki wuh use Baitul-muqaddas meñ lāyā hai.)

³⁰ Pūre shahr meñ hangāmā barpā huā aur log chāroñ taraf se dauṛ kar āe. Paulus ko pakaṛ kar unhoñ ne use Baitul-muqaddas se bāhar ghasiṭ liyā. Jyoñ hī wuh nikal gae Baitul-muqaddas ke sahan ke darwāzoñ ko band kar diyā gayā.

³¹ Wuh use mār ḍālne kī koshish kar rahe the ki Romī palṭan ke kamāñdar ko khabar mil gai, “Pūre Yarūshalam meñ halchal mach gai hai.”

³² Yih sunte hī us ne apne faujiyoñ aur afsaroñ ko ikatṭhā kiyā aur dauṛ kar un ke sāth hujūm ke pās utar gayā. Jab hujūm ne kamāñdar aur us ke faujiyoñ ko dekhā to wuh Paulus kī piṭāi karne se ruk gayā. ³³ Kamāñdar ne nazdik ā kar use giriftār kiyā aur do zanjīroñ se bāndhne kā hukm diyā. Phir us ne pūchhā, “Yih kaun hai? Is ne kyā kiyā hai?” ³⁴ Hujūm meñ se bāz kuchh chillāe aur bāz kuchh. Kamāñdar koī yaqīnī bāt mālūm na kar sakā, kyonki afrā-tafrī aur shor-sharābā bahut thā. Is lie us ne hukm diyā ki Paulus ko qile meñ le jāyā jāe. ³⁵ Wuh qile kī sīrhī tak pahuñch to gae. Lekin phir hujūm itnā beqābū ho gayā ki faujiyoñ ko use apne kandhoñ par uṭhā kar chalnā paṛā. ³⁶ Log un ke piṅhe piṅhe chalte aur chīkhte-chillāte rahe, “Use mār ḍālo! Use mār ḍālo!”

Paulus Apnā Difā Kartā Hai

³⁷ Wuh Paulus ko qile meñ le jā rahe the ki us ne kamāñdar se pūchhā, “Kyā āp se ek bāt karne kī ijāzat hai?”

Kamāñdar ne kahā, “Achchhā, āp Yūnānī bol lete haiñ? ³⁸ To kyā āp wuhī Misrī nahīn haiñ jo

kuchh der pahle hukūmat ke k̄hilāf uṭh kar chār hazār dahshatgardoṅ ko registān meṅ lāyā thā?”

³⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Maiṅ Yahūdī aur Kilikiyā ke markazī shahr Tarsus kā shahrī hūn. Mehrbānī karke mujhe logoṅ se bāt karne deṅ.”

⁴⁰ Kamāṇdar mān gayā aur Paulus ne sīrhī par khare ho kar hāth se ishārā kiyā. Jab sab k̄hāmosh ho gae to Paulus Arāmī zabān meṅ un se muḳhātib huā,

22

¹ “Bhāiyo aur buzurgo, merī bāt suneṅ ki maiṅ apne difā meṅ kuchh batāūn.” ² Jab unhoṅ ne sunā ki wuh Arāmī zabān meṅ bol rahā hai to wuh mazīd k̄hāmosh ho gae. Paulus ne apnī bāt jāri rakhī.

³ “Maiṅ Yahūdī hūn aur Kilikiyā ke shahr Tarsus meṅ paidā huā. Lekin maiṅ ne isī shahr Yarūshalam meṅ parwarish pāi aur Jamliyel ke zer-e-nigarānī tālīm hāsil kī. Unhoṅ ne mujhe tafsīl aur ehtiyāt se hamāre bāpdādā kī shariyat sikhāi. Us waqt maiṅ bhī ap kī tarah Allāh ke lie sargarm thā. ⁴ Is lie maiṅ ne is naī rāh ke paiokaroṅ kā pīchhā kiyā aur mardoṅ aur k̄hawātīn ko giriftār karke jel meṅ ḍalwā diyā yahān tak ki marwā bhī diyā. ⁵ Imām-e-āzam aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke membarān is bāt kī tasdiq kar sakte haiṅ. Unhiṅ se mujhe Damishq meṅ rahne wāle Yahūdī bhāiyoṅ ke lie sifārishī khat mil gae tāki maiṅ wahān bhī jā kar is nae firqe ke logoṅ ko giriftār karke sazā dene ke lie Yarūshalam lāūn.

Paulus kī Tabdīlī kā Bayān

6 Maiñ is maqsad ke lie Damishq ke qarīb pahuñch gayā thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī mere gird chamkī. 7 Maiñ zamīn par gir parā to ek āwāz sunāī dī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyon satātā hai?’ 8 Maiñ ne pūchhā, ‘K̄hudāwand, āp kaun haiñ?’ Āwāz ne jawāb diyā, ‘Maiñ Īsā Nāsari hūñ jise tū satātā hai.’ 9 Mere hamsafroñ ne raushnī ko to dekhā, lekin mujh se muḁhātib hone wāle kī āwāz na sunī. 10 Maiñ ne pūchhā, ‘K̄hudāwand, maiñ kyā karūñ?’ K̄hudāwand ne jawāb diyā, ‘Uṭh kar Damishq meñ jā. Wahāñ tujhe wuh sārā kām batāyā jāegā jo Allāh tere zimme lagāne kā irādā rakhtā hai.’ 11 Raushnī kī tezī ne mujhe andhā kar diyā thā, is lie mere sāthī merā hāth pakaṛ kar mujhe Damishq le gae.

12 Wahāñ ek ādmī rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Wuh shariyat kā kaṭar pairokār thā aur wahāñ ke rahne wāle Yahūdiyon meñ neknām. 13 Wuh āyā aur mere pās khare ho kar kahā, ‘Sāul bhāī, dubārā bīnā ho jāeñ!’ Usī lamhe maiñ use dekh sakā. 14 Phir us ne kahā, ‘Hamāre bāpdādā ke K̄hudā ne āp ko is maqsad ke lie chun liyā hai ki āp us kī marzī jān kar us ke rāst ḁhādīm ko dekheñ aur us ke apne muñh se us kī āwāz suneñ. 15 Jo kuchh āp ne dekh aur sun liyā hai us kī gawāhī āp tamām logoñ ko deñge. 16 Chunāñche āp kyon der kar rahe haiñ? Uṭheñ aur us ke nām meñ baptismā leñ tāki āp ke gunāh dhul jāeñ.’

Paulus kī Ġhairyahūdiyon meñ K̄hidmat kā Bulāwā

17 Jab main Yarūshalam wāpas āyā to main ek din Baitul-muqaddas meñ gayā. Wahān duā karte karte main wajd kī hālat meñ ā gayā 18 aur Ḳhudāwand ko dekhā. Us ne farmāyā, ‘Jaldī kar! Yarūshalam ko fauran chhoṛ de kyonki log mere bāre meñ terī gawāhī ko qabūl nahīn karenge.’ 19 Main ne etarāz kiyā, ‘Ai Ḳhudāwand, wuh to jānte haiñ ki main ne jagah bajagah ibādatkhāne meñ jā kar tujh par imān rakhne wāloñ ko giriftār kiyā aur un kī piṭāi karwāi. 20 Aur us waqt bhī jab tere shahīd Stifanus ko qatl kiyā jā rahā thā main sāth khaṛā thā. Main rāzī thā aur un logoñ ke kapṛoñ kī nigarānī kar rahā thā jo use sangsār kar rahe the.’ 21 Lekin Ḳhudāwand ne kahā, ‘Jā, kyonki main tujhe dūr-darāz ilāqoñ meñ Ghairyahūdiyoñ ke pās bhej dūngā.’ ”

22 Yahān tak hujūm Paulus kī bāteñ suntā rahā. Lekin ab wuh chillā uṭhe, “Ise haṭā do! Ise jān se mār do! Yih zindā rahne ke lāyq nahīn!” 23 Wuh chīkheñ mār mār kar apnī chādareñ utārne aur hawā meñ gard uṛāne lage. 24 Is par kamāṇḍar ne hukm diyā ki Paulus ko qile meñ le jāyā jāe aur koṛe lagā kar us kī pūchh-gachh kī jāe. Kyonki wuh mālūm karnā chāhtā thā ki log kis wajah se Paulus ke ḳhilāf yoñ chīkheñ mār rahe haiñ. 25 Jab wuh use koṛe lagāne ke lie le kar jā rahe the to Paulus ne sāth khaṛe afsar * se kahā, “Kyā āp ke lie jāyz hai ki ek Romī shahrī ke koṛe lagwāeñ aur wuh bhī adālat meñ pesh kie baḡhair?”

---

* 22:25 Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

²⁶ Afsar ne jab yih sunā to kamānḍar ke pās jā kar use ittalā dī, “Āp kyā karne ko haiñ? Yih ādmī to Romī shahrī hai!”

²⁷ Kamānḍar Paulus ke pās āyā aur pūchhā, “Mujhe sahih bataēñ, kyā āp Romī shahrī haiñ?”

Paulus ne jawāb diyā, “Jī hāñ.”

²⁸ Kamānḍar ne kahā, “Maiñ to baṛī raqam de kar shahrī banā hūñ.”

Paulus ne jawāb diyā, “Lekin maiñ to paidāishī shahrī hūñ.”

²⁹ Yih sunte hī wuh faujī jo us kī pūchh-gachh karne ko the pīchhe haṭ gae. Kamānḍar khud ghabrā gayā ki maiñ ne ek Romī shahrī ko zanjīroñ meñ jakaṛ rakhā hai.

Paulus Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

³⁰ Agle din kamānḍar sāf mālūm karnā chāhtā thā ki Yahūdī Paulus par kyoñ ilzām lagā rahe haiñ. Is lie us ne rāhnumā imāmoñ aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām membarān kā ijlās mun'aqid karne kā hukm diyā. Phir Paulus ko āzād karke qile se nīche lāyā aur un ke sāmne khaṛā kiyā.

23

¹ Paulus ne ghaur se adālat-e-āliyā ke membarān kī taraf dekh kar kahā, “Bhāiyo, āj tak maiñ ne sāf zamīr ke sāth Allāh ke sāmne zindagī guzārī hai.” ² Is par imām-e-āzam

Hananiyāh ne Paulus ke qarīb khare logoñ se kahā ki wuh us ke muñh par thappaṛ māreñ.

³ Paulus ne us se kahā, “Makkār! * Allāh tum ko hī māregā, kyoñki tum yahāñ baiṭhe shariāt

* **23:3** Lafzī tarjumā: Safedī kī huī dīwār.

ke mutābiq merā faislā karnā chāhte ho jabki mujhe mārne kā hukm de kar ḳhud sharīat kī ḳhilāfwarzī kar rahe ho!”

⁴ Paulus ke qarīb khare ādmiyon ne kahā, “Tum Allāh ke imām-e-āzam ko burā kahne kī jurrat kyonkar karte ho?”

⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Bhāiyo, mujhe mālūm na thā ki wuh imām-e-āzam haiñ, warnā aise alfāz istemāl na kartā. Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki apnī qaum ke hākimoñ ko burā-bhalā mat kahnā.”

⁶ Paulus ko ilm thā ki adālat-e-āliyā ke kuchh log Sadūqī haiñ jabki dīgar Farīsī haiñ. Is lie wuh ijlās meñ pukār uṭhā, “Bhāiyo, main Farīsī balki Farīsī kā beṭā bhī hūñ. Mujhe is lie adālat meñ pesh kiyā gayā hai ki main murdoñ meñ se jī uṭhne kī ummīd rakhtā hūñ.”

⁷ Is bāt se Farīsī aur Sadūqī ek dūsre se jhagaṛne lage aur ijlās ke afrād do gurohoñ meñ baṭ gae. ⁸ Wajah yih thī ki Sadūqī nahīn mānte ki ham jī uṭheñge. Wuh farishtoñ aur rūhoñ kā bhī inkār karte haiñ. Is ke muqābale meñ Farīsī yih sab kuchh mānte haiñ. ⁹ Hote hote baṛā shor mach gayā. Farīsī firqe ke kuchh ālim khare ho kar josh se bahs karne lage, “Hameñ is ādmī meñ koī ḡhaltī nazar nahīn atī, shāyad koī rūh yā farishtā is se hamkalām huā ho.”

¹⁰ Jhagaṛe ne itnā zor pakaṛā ki kamāṇdar ḍar gayā, kyonki ḳhatrā thā ki wuh Paulus ke ṭukṛe kar ḍāleñ. Is lie us ne apne faujiyon ko hukm diyā ki wuh utreñ aur Paulus ko Yāhūdion ke bīch meñ se chhīn kar qile meñ wāpas lāeñ.

¹¹ Usī rāt Khudāwand Paulus ke pās ā kharā huā aur kahā, “Hauslā rakh, kyonki jis tarah tū ne Yarūshalam meñ mere bāre meñ gawāhī dī hai lāzim hai ki isī tarah Rom Shahr meñ bhī gawāhī de.”

Paulus ke k̄hilāf Sāzish

¹² Agle din kuchh Yahūdiyon ne sāzish karke qasam khāī, “Ham na to kuchh khāeñge, na piēnge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ.”

¹³ Chālīs se zyādā mardoñ ne is sāzish meñ hissā liyā. ¹⁴ Wuh rāhnumā imāmoñ aur buzurgoñ ke pās gae aur kahā, “Ham ne pakkī qasam khāī hai ki kuchh nahīñ khāeñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ. ¹⁵ Ab zarā Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāth mil kar kamāñdar se guzārish karen ki wuh use dubārā āp ke pās lāeñ. Bahānā yih pesh karen ki āp mazīd tafsīl se us ke muāmale kā jāyzā lenā chāhte haiñ. Jab use lāyā jāegā to ham us ke yahāñ pahuñchne se pahle pahle use mār dālne ke lie taiyār hoñge.”

¹⁶ Lekin Paulus ke bhānje ko is bāt kā patā chal gayā. Us ne qile meñ jā kar Paulus ko ittalā dī. ¹⁷ Is par Paulus ne Romī afsaroñ † meñ se ek ko bulā kar kahā, “Is jawān ko kamāñdar ke pās le jāeñ. Is ke pās un ke lie k̄habar hai.”

¹⁸ Afsar bhānje ko kamāñdar ke pās le gayā aur kahā, “Qaidī Paulus ne mujhe bulā kar mujh se guzārish kī ki is naujawān ko āp ke pās le āūñ. Us ke pās āp ke lie k̄habar hai.”

---

† **23:17** Sau sipāhiyon par muqarrar afsar.

19 Kamānḍar naujawān kā hāth pakar kar dūsroṅ se alāg ho gayā. Phir us ne pūchhā, “Kyā khabar hai jo āp mujhe batānā chāhte haiṅ?”

20 Us ne jawāb diyā, “Yahūdī āp se darḱhāst karne par muttāfiq ho gae haiṅ ki āp kal Paulus ko dubārā Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne lāeṅ. Bahānā yih hogā ki wuh aur zyādā tafsīl se us ke bāre meṅ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiṅ. 21 Lekīn un kī bāt na māneṅ, kyoṅki un meṅ se chālīs se zyādā ādmī us kī tāk meṅ baiṭhe haiṅ. Unhoṅ ne qasam khāi hai ki ham na kuchh khāeṅge na piēṅge jab tak use qatl na kar leṅ. Wuh abhī taiyār baiṭhe haiṅ aur sirf is intazār meṅ haiṅ ki āp un kī bāt māneṅ.”

22 Kamānḍar ne naujawān ko rukhsat karke kahā, “Jo kuchh āp ne mujhe batā diyā hai us kā kisī se zikr na karnā.”

Paulus ko Gawarnar Feliks ke pās Bhejā Jātā Hai

23 Phir kamānḍar ne apne afsaroṅ meṅ se do ko bulāyā jo sau sau faujiyoṅ par muqarrar the. Us ne hukm diyā, “Do sau faujī, sattar ghurṣawār aur do sau nezābāz taiyār kareṅ. Unheṅ āj rāt ko nau baje Qaisariyā jānā hai. 24 Paulus ke lie bhī ghoṛe taiyār rakhnā tāki wuh sahih-salāmat gawarnar ke pās pahuṅche.” 25 Phir us ne yih khat likhā,

26 “Az: Klaudiyus Lūsiyās

Muazzaz Gawarnar Feliks ko salām. 27 Yahūdī is ādmī ko pakar kar qatl karne ko the. Mujhe patā chalā ki yih Romī shahrī hai, is lie maiṅ ne apne dastoṅ ke sāth ā kar ise nikāl kar bachā liyā. 28 Maiṅ mālūm karnā chāhtā thā ki wuh

kyoñ is par ilzām lagā rahe haiñ, is lie main utar kar ise un kī adālat-e-āliyā ke sāmne lāyā. ²⁹ Mujhe mālūm huā ki un kā ilzām un kī shariāt se tālluq rakhtā hai. Lekin is ne aisā kuchh nahīñ kiyā jis kī binā par yih jel meñ ḍālne yā sazā-e-maut ke lāyq ho. ³⁰ Phir mujhe ittalā dī gaī ki is ādmī ko qatl karne kī sāzish kī gaī hai, is lie main ne ise fauran āp ke pās bhej diyā. Main ne ilzām lagāne wāloñ ko bhī hukm diyā ki wuh is par apnā ilzām āp ko hī pesh karen.”

³¹ Faujiyoñ ne usī rāt kamāñdar kā hukm pūrā kiyā. Paulus ko sāth le kar wuh Antīpatris tak pahuñch gae. ³² Agle din piyāde qile ko wāpas chale jabki ghurṣawāroñ ne Paulus ko le kar safr jāri rakhā. ³³ Qaisariyā pahuñch kar unhoñ ne Paulus ko khat samet Gawarnar Feliks ke sāmne pesh kiyā. ³⁴ Us ne khat paṛh liyā aur phir Paulus se pūchhā, “Āp kis sūbe ke haiñ?” Paulus ne kahā, “Kilikiyā kā.” ³⁵ Is par gawarnar ne kahā, “Main āp kī samā'at us waqt karūñga jab āp par ilzām lagāne wāle pahuñcheñge.” Aur us ne hukm diyā ki Herodes ke mahal meñ Paulus kī pahrādārī kī jāe.

24

Paulus par Muqaddamā

¹ Pāñch din ke bād imām-e-āzam Hananiyāh, kuchh Yahūdī buzurg aur ek wakīl banām Tirtullus Qaisariyā āe tāki gawarnar ke sāmne Paulus par apnā ilzām pesh karen. ² Paulus ko bulāyā gayā to Tirtullus ne Feliks ko Yahūdiyoñ kā ilzām pesh kiyā,

“Āp ke zer-e-hukūmat hamēn baṛā amn-o-amān hāsil hai, aur āp kī dūrandeshī se is mulk meñ bahut taraqqī huī hai. ³ Muazzaz Feliks, in tamām bātoñ ke lie ham āp ke ḳhās mamnūn haiñ. ⁴ Lekin maiñ nahiñ chāhtā ki āp merī bātoñ se had se zyādā thak jāēñ. Arz sirf yih hai ki āp ham par mehrbānī kā izhār karke ek lamhe ke lie hamāre muāmale par tawajjuh deñ. ⁵ Ham ne is ādmī ko awām dushman pāyā hai jo pūrī duniyā ke Yahūdiyoñ meñ fasād paidā kartā rahtā hai. Yih Nāsari firqe kā ek sarḡhanā hai ⁶ aur hamāre Baitul-muqaddas kī behurmatī karne kī koshish kar rahā thā jab ham ne ise pakaṛā [tāki apnī shariyat ke mutābiq is par muqaddamā chalāēñ. ⁷ Magar Lūsiyās Kamāṇḍar ā kar ise zabardasti ham se chhīn kar le gayā aur hukm diyā ki is ke muddai āp ke pās hāzir hoñ.] ⁸ Is kī pūchh-gachh karke āp ḳhud hamāre ilzāmāt kī tasdiq karā sakte haiñ.” ⁹ Phir bāqī Yahūdiyoñ ne us kī hāñ meñ hāñ milā kar kahā ki yih wāqai aisā hī hai.

Paulus kā Difā

¹⁰ Gawarnar ne ishārā kiyā ki Paulus apnī bāt pesh kare. Us ne jawāb meñ kahā,

“Maiñ jāntā hūñ ki āp kāi sāloñ se is qaum ke jaj muqarrar haiñ, is lie ḳhushī se āp ko apnā difā pesh kartā hūñ. ¹¹ Āp ḳhud mālūm kar sakte haiñ ki mujhe Yarūshalam gae sirf bārah din hue haiñ. Jāne kā maqsad ibādat meñ sharīk honā thā. ¹² Wahāñ na maiñ ne Baitul-muqaddas meñ kisī se bahs-mubāhasā kiyā, na shāhr ke kisī ibādatḳhāne meñ yā kisī aur jagah halchal

machāī. In logoñ ne bhī merī koī aisī harkat nahīn dekhī. ¹³ Jo ilzām yih mujh par lagā rahe haiñ us kā koī bhī sabūt pesh nahīn kar sakte. ¹⁴ Beshak maiñ taslīm kartā hūñ ki maiñ usī rāh par chaltā hūñ jise yih bid'at qarār dete haiñ. Lekin maiñ apne bāpdādā ke Ḳhudā kī parastish kartā hūñ. Jo kuchh bhī shariyat aur nabiyon ke sahifon mein likhā hai use maiñ māntā hūñ. ¹⁵ Aur maiñ Allāh par wuhī ummīd rakhtā hūñ jo yih bhī rakhte haiñ, ki qiyāmat kā ek din hogā jab wuh rāstbāzon aur nārāston ko murdon mein se zindā kar degā. ¹⁶ Is lie merī pūrī koshish yihī hotī hai ki har waqt merā zamīr Allāh aur insān ke sāmne sāf ho.

¹⁷ Kāī sālon ke bād maiñ Yarūshalam wāpas āyā. Mere pās qaum ke ḡharībon ke lie ḡhairāt thī aur maiñ Baitul-muqaddas mein qurbāniyān bhī pesh karnā chāhtā thā. ¹⁸ Mujh par ilzām lagāne wālon ne mujhe Baitul-muqaddas mein dekhā jab maiñ tahārat kī rusūmāt adā kar rahā thā. Us waqt na koī hujūm thā, na fasād. ¹⁹ Lekin sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdī wahāñ the. Agar unheñ mere ḡhilāf koī shikāyat hai to unheñ hī yahāñ hāzir ho kar mujh par ilzām lagānā chāhie. ²⁰ Yā yih log ḡhud batāen ki jab maiñ Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne kharā thā to unhoñ ne merā kyā jurm mālūm kiyā. ²¹ Sirf yih ek jurm ho saktā hai ki maiñ ne us waqt un ke huzūr pukār kar yih bāt bayān kī, ‘Āj mujh par is lie ilzām lagāyā jā rahā hai ki maiñ imān rakhtā hūñ ki murde jī uṭheñge.’”

²² Feliks ne jo Īsā kī rāh se ḡhūb wāqif thā muqaddamā multawī kar diyā. Us ne kahā,

“Jab Kamānḍar Lūsiyās āeṅge phir maiṅ faislā dūṅgā.” ²³ Us ne Paulus par muqarrar afsar * ko hukm diyā ki wuh us kī pahrādārī to kare lekin use kuchh sahūliyāt bhī de aur us ke azīzoṅ ko us se milne aur us kī k̄hidmat karne se na roke.

Paulus Feliks aur Drūsillā ke Sāmne

²⁴ Kuchh dinoṅ ke bād Feliks apnī ahliyā Drūsillā ke hamrāh wāpas āyā. Drūsillā Yahūdī thī. Paulus ko bulā kar unhoṅ ne Īsā par imān ke bāre meṅ us kī bāteṅ sunīṅ. ²⁵ Lekin jab rāstbāzī, zabt-e-nafs aur āne wālī adālat ke mazāmīn chhīr gae to Feliks ne ghabrā kar us kī bāt kātī, “Filhāl kāfī hai. Ab ijāzat hai, jab mere pās waqt hogā maiṅ āp ko bulā lūṅgā.” ²⁶ Sāth sāth wuh yih ummīd bhī rakhtā thā ki Paulus rishwat degā, is lie wuh kāī bār use bulā kar us se bāt kartā rahā.

²⁷ Do sāl guzar gae to Feliks kī jagah Purkiyus Festus ā gayā. Tāham us ne Paulus ko qaidk̄hāne meṅ chhoṛ diyā, kyoṅki wuh Yahūdiyōṅ ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā.

25

Paulus Shahanshāh se Apīl Kartā Hai

¹ Qaisariyā pahuṅchne ke tīn din bād Festus Yarūshalam chalā gayā. ² Wahān rāhnumā imāmoṅ aur bāqī Yahūdī rāhnumāoṅ ne us ke sāmne Paulus par apne ilzāmāt pesh kie. Unhoṅ ne baṛe zor se ³ minnat kī ki wuh un kī riāyat karke Paulus ko Yarūshalam muntaqīl kare. Wajah yih thī ki wuh ghāt meṅ baiṭh kar rāste

* **24:23** Sau sipāhiyōṅ par muqarrar afsar.

meñ Paulus ko qatl karnā chāhte the. ⁴ Lekin Festus ne jawāb diyā, “Paulus ko Qaisariyā meñ rakhā gayā hai aur maiñ k̄hud wahāñ jāne ko hūñ. ⁵ Agar us se koī jurm sarzad huā hai to āp ke kuchh rāhnumā mere sāth wahāñ jā kar us par ilzām lagāen.”

⁶ Festus ne mazīd āṭh das din un ke sāth guzāre, phir Qaisariyā chalā gayā. Agle din wuh adālat karne ke lie baiṭhā aur Paulus ko lāne kā hukm diyā. ⁷ Jab Paulus pahuñchā to Yarūshalam se āe hue Yahūdī us ke irdgird khare hue aur us par kāī sanjīdā ilzāmāt lagāe, lekin wuh koī bhī bāt sābit na kar sake. ⁸ Paulus ne apnā difā karke kahā, “Mujh se na Yahūdī shariāt, na Baitul-muqaddas aur na shahanshāh ke k̄hilāf jurm sarzad huā hai.”

⁹ Lekin Festus Yahūdiyon ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā, is lie us ne pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam jā kar wahāñ kī adālat meñ mere sāmne pesh kie jāne ke lie taiyār haiñ?”

¹⁰ Paulus ne jawāb diyā, “Maiñ shahanshāh kī Romī adālat meñ kharā hūñ aur lāzim hai ki yihīñ merā faislā kiyā jāe. Āp bhī is se k̄hūb wāqif haiñ ki maiñ ne Yahūdiyon se koī nāinsāfi nahīñ kī. ¹¹ Agar mujh se koī aisā kām sarzad huā ho jo sazā-e-maut ke lāyq ho to maiñ marne se inkār nahīñ karūñga. Lekin agar bequsūr hūñ to kisī ko bhī mujhe in ādmiyon ke hawāle karne kā haq nahīñ hai. Maiñ shahanshāh se apīl kartā hūñ!”

¹² Yih sun kar Festus ne apnī kaunsal se mashwarā karke kahā, “Āp ne shahanshāh se

apīl kī hai, is lie āp shahanshāh hī ke pās jāenge.”

Paulus Agrippā aur Birnīke ke Sāmne

¹³ Kuchh din guzar gae to Agrippā Bādshāh apnī bahan Birnīke ke sāth Festus se milne āyā. ¹⁴ Wuh kaī din wahān ṭhahre rahe. Itne meñ Festus ne Paulus ke muāmale par bādshāh ke sāth bāt kī. Us ne kahā, “Yahān ek qaidī hai jise Feliks chhoṛ kar chalā gayā hai. ¹⁵ Jab main Yarūshalam gayā to rāhnumā imāmoñ aur Yahūdī buzurgoñ ne us par ilzāmāt lagā kar use mujrim qarār dene kā taqāzā kiyā. ¹⁶ Main ne unheñ jawāb diyā, ‘Romī qānūn kisī ko adālat meñ pesh kie baḡhair mujrim qarār nahīn detā. Lāzim hai ki use pahle ilzām lagāne wāloñ kā sāmna karne kā mauqā diyā jāe tāki apnā difā kar sake.’ ¹⁷ Jab us par ilzām lagāne wāle yahān pahuñche to main ne tākhīr na kī. Main ne agle hī din adālat mun'aqid karke Paulus ko pesh karne kā hukm diyā. ¹⁸ Lekin jab us ke muḡhālif ilzām lagāne ke lie khaṛe hue to wuh aise jurm nahīn the jin kī tawaqqo main kar rahā thā. ¹⁹ Un kā us ke sāth koī aur jhagaṛā thā jo un ke apne mazhab aur ek murdā admī banām Īsā se tālluq rakhtā hai. Is Īsā ke bāre meñ Paulus dāwā kartā hai ki wuh zindā hai. ²⁰ Main uljhan meñ paṛ gayā kyonki mujhe mālūm nahīn thā ki kis tarah is muāmale kā sahīh jāyzā lūn. Chunāñche main ne pūchhā, ‘Kyā āp Yarūshalam jā kar wahān adālat meñ pesh kie jāne ke lie taiyār haiñ?’ ²¹ Lekin Paulus ne apīl kī, ‘Shahanshāh hī merā faisla kare.’ Phir

main ne hukm diyā ki use us waqt tak qaid men rakhā jāe jab tak use shahanshāh ke pās bhejne kā intazām na karwā sakūn.”

²² Agrippā ne Festus se kahā, “Main bhī us shaḡhs ko sunanā chāhtā hūn.”

Us ne jawāb diyā, “Kal hī āp us ko sun leᅅge.”

²³ Agle din Agrippā aur Birnīke barī dhūmdhām ke sāth āe aur bare faujī afsaron aur shahr ke nāmwar ādmiyon ke sāth dīwān-e-ām men dāḡhil hue. Festus ke hukm par Paulus ko andar lāyā gayā. ²⁴ Festus ne kahā, “Agrippā Bādshāh aur tamām ḡhawātīn-o-hazarāt! Āp yahān ek ādmī ko deḡhte haiᅅ jis ke bāre men tamām Yahūdī ḡhāh wuh Yarūshalam ke rahne wāle hon, ḡhāh yahān ke, shor machā kar sazā-e-maut kā taḡzā kar rahe haiᅅ. ²⁵ Merī dānist men to is ne koī aisā kān nahīn kiyā jo sazā-e-maut ke lāyᅅ ho. Lekin is ne shahanshāh se apīl kī hai, is lie main ne ise Rom bhejne kā faislā kiyā hai. ²⁶ Lekin main shahanshāh ko kyā likh dūn? Kyonki is par koī sāf ilzām nahīn lagāyā gayā. Is lie main ise āp sab ke sāmne lāyā hūn, ḡhāskar Agrippā Bādshāh āp ke sāmne, tāki āp is kī taftīsh karen aur main kuchh likh sakūn. ²⁷ Kyonki mujhe betukī-sī bāt lag rahī hai ki ham ek qaidī ko Rom bhejen jis par ab tak sāf ilzāmāt nahīn lagāe gae haiᅅ.”

26

Paulus kā Agrippā ke sāmne Difā

¹ Agrippā ne Paulus se kahā, “Āp ko apne difā men bolne kī ijāzat hai.” Paulus ne hāth se ishārā karke apne difā men bolne kā āḡhāz kiyā,

² “Agrippā Bādshāh, main apne āp ko khusnasīb samajhtā hūn ki āj āp hī merā yih difāi bayān sun rahe haiñ jo mujhe Yahūdiyon ke tamām ilzāmāt ke jawāb meñ denā paṛ rahā hai. ³ Kḥāskar is lie ki āp Yahūdiyon ke rasm-oriwāj aur tanāzon se wāqif haiñ. Merī arz hai ki āp sabar se merī bāt sunen.

⁴ Tamām Yahūdī jānte haiñ ki main ne jawānī se le kar ab tak apnī qaum balki Yarūshalam meñ kis tarah zindagī guzārī. ⁵ Wuh mujhe baṛī der se jānte haiñ aur agar chāheñ to is kī gawāhī bhī de sakte haiñ ki main Farīsī kī zindagī guzartā thā, hamāre mazhab ke usī firqe kī jo sab se kaṭar hai. ⁶ Aur āj merī adālat is wajah se kī jā rahī hai ki main us wāde par ummīd rakhtā hūn jo Allāh ne hamāre bāpdādā se kiyā. ⁷ Haqīqat meñ yih wuhī ummīd hai jis kī wajah se hamāre bārah qābile din rāt aur baṛī lagan se Allāh kī ibādat karte rahte haiñ aur jis kī takmīl ke lie wuh taṛapte haiñ. To bhī ai bādshāh, yih log mujh par yih ummīd rakhne kā ilzām lagā rahe haiñ. ⁸ Lekin āp sab ko yih kḥayāl kyon nāqābil-e-yaqīn lagtā hai ki Allāh murdoñ ko zindā kar detā hai?

⁹ Pahle main bhī samajhtā thā ki har mumkin tariqe se Īsā Nāsari kī muḥhālafat karnā merā farz hai. ¹⁰ Aur yih main ne Yarūshalam meñ kiyā bhī. Rāhnumā imāmoñ se iḳhtiyār le kar main ne wahān ke bahut-se muqaddason ko jel meñ ḍalwā diyā. Aur jab kabhī unheñ sazā-e-maut dene kā faislā karnā thā to main ne bhī is haq meñ woṭ diyā. ¹¹ Main tamām ibādatkḥānoñ meñ gayā aur bahut dafā unheñ sazā dilā kar

Īsā ke bāre meñ kufr bakne par majbūr karne kī koshish kartā rahā. Maiñ itne taish meñ ā gayā thā ki un kī īzārasānī kī gharz se bairūn-e-mulk bhī gayā.

Paulus Apnī Tabdīlī kā Zikr Kartā Hai

¹² Ek din maiñ rāhnumā imāmoñ se iḳhtiyār aur ijāzatnāmā le kar Damishq jā rahā thā. ¹³ Dopahar taqrīban bārah baje maiñ saṛak par chal rahā thā ki ek raushnī dekhī jo sūraj se zyādā tez thī. Wuh āsmān se ā kar mere aur mere hamsafroñ ke girdāgird chamkī. ¹⁴ Ham sab zamīn par gir gae aur maiñ ne Arāmī zabān meñ ek āwāz sunī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyoñ satātā hai? Yoñ mere ānkus ke ḳhilāf pāñw mārñā tere lie hī dushwārī kā bāis hai.’ ¹⁵ Maiñ ne pūchhā, ‘Ḳhudāwand, āp kaun haiñ?’ Ḳhudāwand ne jawāb diyā, ‘Maiñ Īsā hūn, wuhī jise tū satātā hai. ¹⁶ Lekin ab uṭh kar khaṛā ho jā, kyoñki maiñ tujhe apnā ḳhādīm aur gawāh muḳarrar karne ke lie tujh par zāhir huā hūn. Jo kuchh tū ne dekhā hai us kī tujhe gawāhī denī hai aur us kī bhī jo maiñ āindā tujh par zāhir karūngā. ¹⁷ Maiñ tujhe terī apnī qaum se bachāe rakhūngā aur un Ḡhairyahūdī qaumoñ se bhī jin ke pās tujhe bhejūngā. ¹⁸ Tū un kī ānkhoñ ko khol degā tāki wuh tārikī aur Iblīs ke iḳhtiyār se nūr aur Allāh kī taraf rujū karen. Phir un ke gunāhoñ ko muāf kar diyā jāegā aur wuh un ke sāth āsmānī mīrās meñ sharīk hoñge jo mujh par īmān lāne se muḳaddas kie gae haiñ.’

Paulus Apnī Ḳhidmat kā Bayān Kartā Hai

19 Ai Agrippā Bādshāh, jab main ne yih sunā to main ne is āsmānī royā kī nāfarmānī na kī 20 balki is bāt kī munādī kī ki log taubā karke Allāh kī taraf rujū karen aur apne amal se apnī tabdīlī kā izhār bhī karen. Main ne is kī tablīgh pahle Damishq meñ kī, phir Yarūshalam aur pūre Yahūdiyā meñ aur is ke bād Ġhairyahūdī qaumoñ meñ bhī. 21 Isī wajah se Yahūdiyoñ ne mujhe Baitul-muqaddas meñ pakar kar qatl karne kī koshish kī. 22 Lekin Allāh ne āj tak merī madad kī hai, is lie main yahān kharā ho kar chhoṭoñ aur baṛoñ ko apnī gawāhī de saktā hūñ. Jo kuchh main sunātā hūñ wuh wuhī kuchh hai jo Mūsā aur nabiyōñ ne kahā hai, 23 ki Masīh dukh uṭhā kar pahlā shaḡhs hogā jo murdoñ meñ se jī uṭhegā aur ki wuh yoñ apnī qaum aur Ġhairyahūdiyoñ ke sāmne Allāh ke nūr kā prachār karegā.”

24 Achānak Festus Paulus kī bāt kāṭ kar chillā uṭhā, “Paulus, hosh meñ āo! Ilm kī ziyādatī ne tumheñ dīwānā kar diyā hai.”

25 Paulus ne jawāb diyā, “Muazzaz Festus, main dīwānā nahīñ hūñ. Merī yih bāteñ haqīqī aur māqūl haiñ. 26 Bādshāh salāmat in se wāqif haiñ, is lie main un se khul kar bāt kar saktā hūñ. Mujhe yaqīn hai ki yih sab kuchh un se chhupā nahīñ rahā, kyonki yih poshīdagī meñ yā kisi kone meñ nahīñ huā. 27 Ai Agrippā Bādshāh, kyā āp nabiyōñ par īmān rakhte haiñ? Balki main jāntā hūñ ki āp un par īmān rakhte haiñ.”

28 Agrippā ne kahā, “Āp to baṛī jaldī se mujhe qāyl karke Masīhī banānā chāhte haiñ.”

²⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Jald yā bader mainī Allāh se duā kartā hūn ki na sirf āp balki tamām hāzirīn merī mānind ban jāeñ, siwāe merī zanjīroñ ke.”

³⁰ Phir bādshāh, gawarnar, Birnike aur bāqī sab uṭh kar chale gae. ³¹ Wahān se nikal kar wuh ek dūsre se bāt karne lage. Sab is par muttafiq the ki “Is ādmī ne kuchh nahīn kiyā jo sazā-e-maut yā qaid ke lāyq ho.” ³² Aur Agrippā ne Festus se kahā, “Agar is ne shahanshāh se apīl na kī hotī to ise rihā kiyā jā saktā thā.”

27

Paulus kā Rom kī Taraf Safr

¹ Jab hamārā İtālī ke lie safr muta'ayyin kiyā gayā to Paulus ko chand ek aur qaidiyōñ samet ek Romī afsar * ke hawāle kiyā gayā jis kā nām Yūliyus thā jo shāhī palṭan par muqarrar thā. ² Aristarkhus bhī hamāre sāth thā. Wuh Thissalunīke Shahr kā Makidunī ādmī thā. Ham Adramittiyum Shahr ke ek jahāz par sawār hue jise sūbā Āsiyā kī chand bandargāhoñ ko jānā thā. ³ Agle din ham Saidā pahuñche to Yūliyus ne mehrbānī karke Paulus ko shahr meñ us ke dostoñ ke pās jāne kī ijāzat dī tāki wuh us kī zarūriyāt pūrī kar sakeñ. ⁴ Jab ham wahān se rawānā hue to muḳhālif hawāoñ kī wajah se Jazirā-e-Qubrus aur sūbā Āsiyā ke darmiyān se guzare. ⁵ Phir khule samundar par chalte chalte ham Kilikiyā aur Pamfiliyā ke samundar se guzar kar sūbā Lūkiyā ke shahr Mūrā pahuñche.

* **27:1** Sau sipāhiyōñ par muqarrar afsar.

⁶ Wahān qaidiyōn par muqarrar afsar ko patā chalā ki Iskandariyā kā ek Misrī jahāz Ṭālī jā rahā hai. Us par us ne hamēn sawār kiyā.

⁷ Kāī din ham āhistā āhistā chale aur baṛī mushkil se Kanidus ke qarīb pahuñche. Lekin muḥhālif hawā kī wajah se ham ne Jazīrā-e-Krete kī taraf ruḥh kiyā aur Salmone Shahr ke qarīb se guzar kar Krete kī aṛ meñ safr kiyā.

⁸ Lekin wahān ham sāhil ke sāth sāth chalte hue baṛī mushkil se ek jagah pahuñche jis kā nām ‘Hasīn-bandar’ thā. Shahr Lasayā us ke qarīb wāqe thā.

⁹ Bahut waqt zāe ho gayā thā aur ab bahrī safr khatarnāk bhī ho chukā thā, kyoñki Kaffārā kā dīn (taqriban Nawambar ke shurū meñ) guzar chukā thā. Is lie Paulus ne unheñ āgāh kiyā,

¹⁰ “Hazarāt, mujhe patā hai ki āge jā kar ham par baṛī musibat āegī. Hamēn jahāz, māl-o-asbāb aur jānoñ kā nuqsān uṭhānā paṛegā.”

¹¹ Lekin qaidiyōn par muqarrar Romī afsar ne us kī bāt nazarandāz karke jahāz ke nāḥudā aur mālik kī bāt mānī.

¹² Chūnki ‘Hasīn-bandar’ meñ jahāz ko sardiyoñ ke mausam ke lie rakhnā mushkil thā is lie aksar log āge Feniks tak pahuñch kar sardiyoñ kā mausam guzārnā chāhte the. Kyoñki Feniks Jazīrā-e-Krete kī achchhī bandargāh thī jo sirf junūb-maḡhrib aur shimāl-maḡhrib kī taraf khulī thī.

Samundar par Tūfān

¹³ Chunāñche ek din jab junūb kī simt se halkī-sī hawā chalne lagī to mallāhoñ ne sochā ki hamārā irādā pūrā ho gayā hai. Wuh langar

uṭhā kar Krete ke sāhil ke sāth sāth chalne lage. ¹⁴ Lekin thoṛī hī der ke bād mausam badal gayā aur un par jazīre kī taraf se ek tūfānī hawā tūṭ paṛī jo bād-e-shimāl-mashriqī kahlātī hai. ¹⁵ Jahāz hawā ke qābū meñ ā gayā aur hawā kī taraf ruḵh na kar sakā, is lie ham ne hār mān kar jahāz ko hawā ke sāth sāth chalne diyā. ¹⁶ Jab ham ek chhoṭe jazīrā banām Kaudā kī aṛ meñ se guzarne lage to ham ne baṛī mushkil se bachāo-kashtī ko jahāz par uṭhā kar mahfūz rakhā. (Ab tak wuh rasse se jahāz ke sāth khīnchī jā rahī thī.) ¹⁷ Phir mallāhoñ ne jahāz ke dhānche ko zyādā mazbūt banāne kī khātir us ke irdgird rasse bāndhe. Ḳhauf yih thā ki jahāz shimālī Afrīqā ke qarīb paṛe chorbālū meñ dhañs jāe. (In retoñ kā nām sūrtis thā.) Is se bachne ke lie unhoñ ne langar ḍāl diyā † tāki jahāz kuchh āhistā chale. Yoñ jahāz hawā ke sāth chalte chalte āge baṛhā. ¹⁸ Agle din bhī tūfān jahāz ko itnī shiddat se jhanjhoṛ rahā thā ki mallāh māl-o-asbāb ko samundar meñ phaiñkne lage. ¹⁹ Tisre din unhoñ ne apne hī hāthoñ se jahāz chalāne kā kuchh sāmān samundar meñ phaiñk diyā. ²⁰ Tūfān kī shiddat bahut dinoñ ke bād bhī khatm na huī. Na sūraj aur na sitāre nazar āe yahāñ tak ki āḳhirkār hamāre bachne kī har ummīd jāṭī rahī.

²¹ Kāfī der se dil nahīn chāhtā thā ki khānā khāyā jāe. Āḳhirkār Paulus ne logoñ ke bīch meñ khare ho kar kahā, “Hazarāt, behtar hotā ki ap merī bāt mān kar Krete se rawānā na hote.

---

† 27:17 Langar yāñi chhoṭā langar jis kī madad se jahāz kā ruḵh ek hī simt meñ rakhā jāṭā hai.

Phir āp is musibat aur khasāre se bach jāte.
²² Lekin ab main āp ko nasihat kartā hūn ki
 haoslā rakheñ. Āp meñ se ek bhī nahīn maregā.
 Sirf jahāz tabāh ho jāegā. ²³ Kyoñki pichhlī rāt
 ek farishtā mere pās ā kharā huā, usī Khudā kā
 farishtā jis kā main bandā hūn aur jis kī ibadat
 main kartā hūn. ²⁴ Us ne kahā, ‘Paulus, mat ḍar.
 Lāzim hai ki tujhe shahanshāh ke sāmne pesh
 kiyā jāe. Aur Allāh apnī mehrbānī se tere wāste
 tamām hamsafroñ kī jāneñ bhī bachāe rakhegā.’
²⁵ Is lie haoslā rakheñ, kyoñki merā Allāh par
 imān hai ki aisā hī hogā jis tarah us ne farmāyā
 hai. ²⁶ Lekin jahāz ko kisī jazīre ke sāhil par
 chaḥh jānā hai.”

²⁷ Tūfān kī chaudhwīn rāt jahāz Bahīrā-e-
 Adriyā par bahe chalā jā rahā thā ki taqriban
 ādhī rāt ko mallāhoñ ne mahsūs kiyā kī sāhil
 nazdik ā rahā hai. ²⁸ Pānī kī gahrāi kī paimāish
 karke unheñ mālūm huā ki wuh 120 fuṭ thī.
 Thoṛī der ke bād us kī gahrāi 90 fuṭ ho chukī thī.
²⁹ Wuh ḍar gae. Kyoñki unhoñ ne andāzā lagāyā
 ki khatrā hai ki ham sāhil par paṛī chaṭānoñ
 se ṭakrā jāeñ. Is lie unhoñ ne jahāz ke pichhle
 hisse se chār langar ḍāl kar duā kī ki din jaldī se
 chaḥh jāe. ³⁰ Us waqt mallāhoñ ne jahāz se farār
 hone kī koshish kī. Unhoñ ne yih bahānā banā
 kar ki ham jahāz ke sāmne se bhī langar ḍālnā
 chāhte haiñ bachāo-kashtī pānī meñ utarne dī.
³¹ Is par Paulus ne qaidiyon par muqarrar afsar
 aur faujiyon se kahā, “Agar yih admī jahāz par
 na raheñ to āp sab mar jāenge.” ³² Chunāñche
 unhoñ ne bachāo kashtī ke rasse ko kāt kar use

khulā chhoṛ diyā.

³³ Pau phaṭne wālī thī ki Paulus ne sab ko samjhāyā ki wuh kuchh khā leñ. Us ne kahā, “Āp ne chaudah din se iztirāb kī hālat meñ rah kar kuchh nahīn khāyā. ³⁴ Ab mehrbānī karke kuchh khā leñ. Yih āp ke bachāo ke lie zarūrī hai, kyonki āp na sirf bach jāenge balki āp kā ek bāl bhī bikā nahīn hogā.” ³⁵ Yih kah kar us ne kuchh roṭī lī aur un sab ke sāmne Allāh se shukrguzārī kī duā kī. Phir use toṛ kar khāne lagā. ³⁶ Is se dūsroñ kī haoslā-afzāī huī aur unhoñ ne bhī kuchh khānā khāyā. ³⁷ Jahāz par ham 276 afrād the. ³⁸ Jab sab ser ho gae to gandum ko bhī samundar meñ phaiñkā gayā tāki jahāz aur halkā ho jāe.

Jahāz Ṭukṛe Ṭukṛe Ho Jātā Hai

³⁹ Jab din chaṛh gayā to mallāhoñ ne sāhili ilāqe ko na pahchānā. Lekin ek khalij nazar āī jis kā sāhil achchhā thā. Unheñ khayāl āyā ki shāyad ham jahāz ko wahāñ kḥushkī par chaṛhā sakeñ. ⁴⁰ Chunāñche unhoñ ne langaron ke rasse kāṭ kar unheñ samundar meñ chhoṛ diyā. Phir unhoñ ne wuh rasse khol die jin se patwār bandhe hote the aur sāmne wāle bādbān ko chaṛhā kar hawā ke zor se sāhil kī taraf ruḅh kiyā. ⁴¹ Lekin chalte chalte jahāz ek chorbālū se ṭakrā kar us par chaṛh gayā. Jahāz kā māthā dhañs gayā yahāñ tak ki wuh hil bhī na sakā jabki us kā pichhlā hissā maujoñ kī ṭakkaron se ṭukṛe ṭukṛe hone lagā.

⁴² Faujī qaidiyon ko qatl karnā chāhte the tāki wuh jahāz se tair kar farār na ho sakeñ.

⁴³ Lekin un par muqarrar afsar Paulus ko bachānā chāhtā thā, is lie us ne unheñ aisā karne na diyā. Us ne hukm diyā ki pahle wuh sab jo tair sakte haiñ pānī meñ chhalāng lagā kar kināre tak pahuñcheñ. ⁴⁴ Bāqiyon ko taḡhton yā jahāz ke kisī ṭukre ko pakaṛ kar pahuñchnā thā. Yon sab sahīh-salāmat sāhil tak pahuñche.

28

Jazīrā-e-Milite Meñ

¹ Tūfān se bachne par hameñ mālūm huā ki jazīre kā nām Milite hai. ² Maqāmī logon ne hameñ ḡhairmāmūlī mehrbānī dikhāi. Unhon ne āg jalā kar hamārā istiqbāl kiyā, kyonki bārish shurū ho chukī thī aur ṭhand thī. ³ Paulus ne bhī lakaṛī kā ḡher jamā kiyā. Lekin jyon hī us ne use āg meñ phaiñkā ek zahrilā sānp āg kī tapish se bhāg kar nikal āyā aur Paulus ke hāth se chimaṭ kar use ḡas liyā. ⁴ Maqāmī logon ne sānp ko Paulus ke hāth se lage dekhā to ek dūsre se kahne lage, “Yih ādmī zarūr qātil hogā. Go yih samundar se bach gayā, lekin insāf kī dewī ise jīne nahīn detī.” ⁵ Lekin Paulus ne sānp ko jhaṭak kar āg meñ phaiñk diyā, aur sānp kā kōī burā asar us par na huā. ⁶ Log is intazār meñ rahe ki wuh sūj jāe yā achānak gir paṛe, lekin kāfī der ke bād bhī kuchh na huā. Is par unhon ne apnā ḡhayāl badal kar use dewatā qarār diyā.

⁷ Qarīb hī jazīre ke sab se baṛe ādmī kī zamīneñ thīñ. Us kā nām Publiyus thā. Us ne apne ghar meñ hamārā istiqbāl kiyā aur tīn din tak hamārī ḡhūb mehmān-nawāzī kī. ⁸ Us kā

bāp bīmār parā thā, wuh bukhār aur pechish ke marz meñ mubtalā thā. Paulus us ke kamre meñ gayā, us ke lie duā kī aur apne hāth us par rakh die. Is par marīz ko shifā milī. ⁹ Jab yih huā to jazīre ke bāqī tamām marizoñ ne Paulus ke pās ā kar shifā pāī. ¹⁰ Natīje meñ unhoñ ne kāī tarah se hamārī izzat kī. Aur jab rawānā hone kā waqt ā gayā to unhoñ ne hameñ wuh sab kuchh muhaiyā kiyā jo safr ke lie darkār thā.

Jazīrā-e-Milite se Rom Tak

¹¹ Jazīre par tīn māh guzar gae. Phir ham ek jahāz par sawār hue jo sardiyoñ ke mausam ke lie wahāñ ṭhahar gayā thā. Yih jahāz Iskandariyā kā thā aur us ke māthe par juṛwāñ dewatāoñ ‘Kāṣṭar’ aur ‘Polluks’ kī mūrāt nasab thī. Ham wahāñ se rukhsat ho kar ¹² Surkūsā Shahr pahuñche. Tīn din ke bād ¹³ ham wahāñ se Regiyum Shahr gae jahāñ ham sirf ek din ṭhahre. Phir junūb se hawā uṭhī, is lie ham agle din Putiyolī pahuñche. ¹⁴ Is shahr meñ hamārī mulāqāt kuchh bhāiyōñ se huī. Unhoñ ne hameñ apne pās ek haftā rahne kī dāwat dī. Yoñ ham Rom pahuñch gae. ¹⁵ Rom ke bhāiyōñ ne hamāre bāre meñ sun rakhā thā, aur kuchh hamārā istiqbāl karne ke lie qasbā banām appiyus ke chauk tak āe jabki kuchh sirf ‘Tīn-sarāy’ tak ā sake. Unheñ dekh kar Paulus ne Allāh kā shukr kiyā aur nayā hauslā pāyā.

Rom Meñ

¹⁶ Hamāre Rom meñ pahuñchne par Paulus ko apne kirāe ke makān meñ rahne kī ijāzat milī, go

ek faujī us kī pahrādārī karne ke lie us ke sāth rahā.

¹⁷ Tīn din guzar gae to Paulus ne Yahūdī rāhnumāoñ ko bulāyā. Jab wuh jamā hue to us ne un se kahā, “Bhāiyo, mujhe Yarūshalam meñ giriftār karke Romiyon ke hawāle kar diyā gayā hālāñki maiñ ne apñī qaum yā apne bāpdādā ke rasm-o-riwāj ke k̄hilāf kuchh nahīn kiyā thā. ¹⁸ Romī merā jāyzā le kar mujhe rihā karnā chāhte the, kyoñki unheñ mujhe sazā-e-maut dene kā koī sabab na milā thā. ¹⁹ Lekin Yahūdiyōñ ne etarāz kiyā aur yoñ mujhe shahanshāh se apīl karne par majbūr kar diyā gayā, go merā yih irādā nahīn hai ki maiñ apñī qaum par koī ilzām lagāūn. ²⁰ Maiñ ne is lie āp ko bulāyā tāki āp se milūñ aur guftgū karūñ. Maiñ us shakhs kī k̄hātir in zanjīroñ se jakaṛā huā hūñ jis ke āne kī ummīd Isrāīl rakhtā hai.”

²¹ Yahūdiyōñ ne use jawāb diyā, “Hameñ Yahūdiyā se āp ke bāre meñ koī bhī k̄hat nahīn milā. Aur jitne bhāī wahāñ se āe haiñ un meñ se ek ne bhī āp ke bāre meñ na to koī manfī riport dī na koī burī bāt batāī. ²² Lekin ham āp se sunanā chāhte haiñ ki āp ke k̄hayālāt kyā haiñ, kyoñki ham itnā jānte haiñ ki har jagah log is firqe ke k̄hilāf bāteñ kar rahe haiñ.”

²³ Chunāñche unhoñ ne milne kā ek din muqarrar kiyā. Jab Yahūdī dubārā us jagah āe jahāñ Paulus rahtā thā to un kī tādād bahut zyādā thī. Subah se le kar shām tak us ne Allāh kī bādshāhī bayān kī aur us kī gawāhī dī. Us ne unheñ Mūsā kī sharīat aur nabiyōñ ke hawālājāt pesh kar karke Īsā ke bāre meñ qāyl karne kī

koshish kī. ²⁴ Kuchh to qāyl ho gae. Lekin bāqī īmān na lāe. ²⁵ Un meñ nā-ittafāqī paidā huī to wuh chale gae. Jab wuh jāne lage to Paulus ne un se kahā, “Rūhul-quds ne Yasāyāh Nabī kī mārifat āp ke bāpdādā se thīk kahā ki

²⁶ Jā, is qaum ko batā, ‘Tum apne kānoñ se sunoge

magar kuchh nahīn samjhoge,
tum apnī āñkhoñ se dekhoge
magar kuchh nahīn jānoge.

²⁷ Kyoñki is qaum kā dil behis ho gayā hai. Wuh mushkil se apne kānoñ se sunte haiñ, unhoñ ne apnī āñkhoñ ko band kar rakhā hai, aisā na ho ki wuh apnī āñkhoñ se dekheñ, apne kānoñ se suneñ, apne dil se samjheñ, merī taraf rujū kareñ aur maiñ unheñ shifā dūñ.’ ”

²⁸ Paulus ne apnī bāt in alfāz se khatm kī, “Ab jān leñ kī Allāh kī taraf se yih najāt Ġhairyahūdiyoñ ko bhī pesh kī gaī hai aur wuh suneñge bhī!”

²⁹ [Jab us ne yih kahā to Yahūdī āpas meñ bahs-mubāhasā karte hue chale gae.]

³⁰ Paulus pūre do sāl apne kirāe ke ghar meñ rahā. Jo bhī us ke pās āyā us kā us ne istiqbāl karke ³¹ dilerī se Allāh kī bādshāhī kī munādī kī aur Kḥudāwand Īsā Masīh kī tālim dī. Aur kisi ne mudākhalat na kī.

Kitab-i Muqaddas
The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman
Script

copyright © 2019 Urdu Geo Version

Language: (Urdu)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 7 May 2022

123ff8cb-27b3-5817-a02a-22e67145fd30